ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

18. 3. 1983. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIV • 20 ДИН

БРОЈ 1629

ФЕСТИВАЛ ГИНИСОВИХ РЕКОРДА

Рипли

Веровали или не!

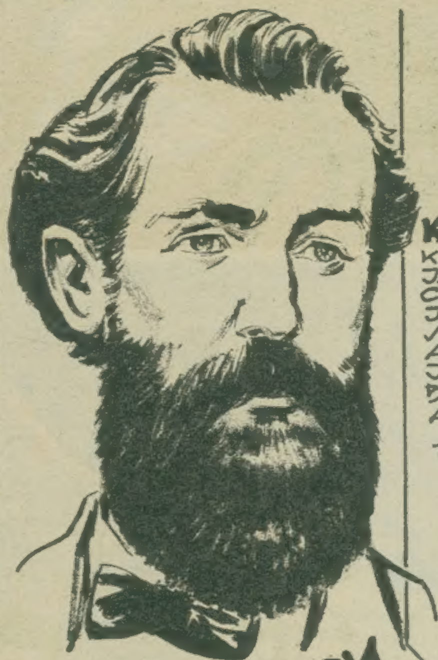

ЛЕРУА ХЕНРИ

МУЗИЧАР ИЗ ПАРИЗА, ЧИЈЕ ИМЕ НА ФРАНЦУСКОМ ЗНАЧИ КРАЉ ХЕНРИ ДАО ЈЕ И СВОЈИМ СИНОВИМА ИМЕ:
ЛЕРУА ХЕНРИ I
ЛЕРУА ХЕНРИ II
ЛЕРУА ХЕНРИ III
ЛЕРУА ХЕНРИ IV
И
ЛЕРУА ХЕНРИ V.

ЖЕНА ЗБОГ ЧИЈЕ ЛЕПОТЕ ЈЕ СТРАДАЛО МИЛИОН ЉУДИ!

КРАЉИЦА ДОРЈАН, ЖЕНА КРАЉА ТАЈМУРАЗА ЂУРЂИЈАНСКОГ, У ОБЛАСТИ ТРАНСКАВКАЗИЈЕ (ДАНАС ГРУЗИЈА У СССР), БИЛА ЈЕ ТОЛИКО ЛЕПА ДА ЈЕ ПЕРСИЈСКИ ЦАР АБАС ЗАПОЧЕО РАТ С ПЕРСИЈОМ, ТУРСКОМ, РУСИЈОМ И ЂУРЂИЈАНСКОМ ДА БИ ЗАДОБИО ЊЕНУ РУКУ.

У ТОМ РАТУ КОЈИ ЈЕ ТРАЈАО 36 ГОДИНА (1614-1650) ПОГИНУЛО ЈЕ МИЛИОН ЉУДИ.

ЖДРЕБЕ

ВЛАСНИШТВО ЕЛЕЈНА БИЦА ИЗ КАЛИФОРНИЈЕ, ИМА НА ТЕЛУ БЕЛЕГ У ОБЛИКУ ЛЕПТИРА.

Петоро деце

ДАНИЈЕЛА И КЕТРИН БЕК ИЗ ПАСАДЕНЕ (САД) ВЕНЧАЛО СЕ СА ЧЕТИРИ БРАТА И ЈЕДНОМ СЕСТРОМ ПОРОДИЦЕ ГРЕЈЗЕР.

ЈЕДАН МЛАДИЋ

ИЗ КУВАЈТА ОСУЂЕН ЈЕ НА 42 МЕСЕЦА ЗАТВОРА ЈУНА 1982. ЈЕР ЈЕ НА ЈАВНОМ МЕСТУ ПОЉУБИО СВОЈУ ВЕРЕНИЦУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● у Пекингу је отворена прва самопослуга што је одјекнуло у штампи читаве земље. Налази се у кварту Хајђан где су, иначе, смештени универзитети и институти академије наука и у њој тренутно може да се купи 260 различитих артикала.

●●● најкраћи брак у историји није трајао ни минут. Догодило се то у Лондону пре извесног времена — одмах пошто је изговорила „да", вереница Малколма Дракшама, двадесет седмогодишња Хилда, онесвестила се и више није дошла к себи.

●●● гост једног ресторана у француском граду Рену поручио је порцију острига и у једној од њих чекало га је пријатно изненађење — бисер пречника четири милиметра. Остриге су стигле из Морбиана, са југа Бретање.

●●● енглески стручњаци су успели да спасу храст Робина Худа, стар пет стотина година, легендарног хајдука који се одметнуо у шуму да би сиротињу штитио од насиља норманске властеле. Дрво се налази у Шервудској шуми у близини града Нотингема. Чувено дрво непознати виновници су запалили августа прошле године.

●●● последњих месеци на подручју Пекинга било је веома много земљотреса који су достизали јачину од 4 до 4,9 степени Рихтерове скале. Само у децембру прошле године овде су се догодила 43 потреса.

●●● да би се обновиле шубаре чланова британске краљевске гарде, неопходно је да се убије бар сто медведа. Међутим, пошто крзно мора да буде најквалитетније, пажљиво се одабира и обично се искористи само једно од десет. Због тога се годишње убије и хиљаду медведа.

●●● најновији лек за смирење који се производи у Сједињеним Америчким Државама зове се „реганол", према имену америчког председника Регана. Лек има тренутно дејство и укус бомбоне.

●●● у сибирској тајги пронађена је породица која четрдесет година живи потпуно изолована од света. Њени чланови чак не знају ни да је био други светски рат.

●●● робот по имену Арск, из серије такозваних домаћих робота, може тренутно да се набави у САД и кошта близу пет милијарди старих динара, а зна да усисава прашину, служи пиће укућанима, води пса у шетњу и празни канту за смеће.

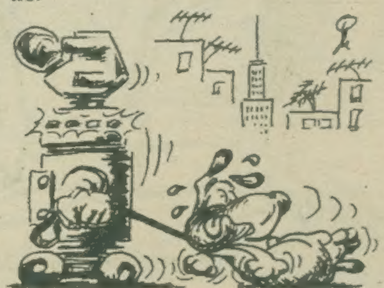

●●● Немци, за које се тврди да пред телевизором углавном спавају, у једној масовној анкети листом су се изјаснили за емисије о животињама и прогласили их телевизијским звездама с једноставним образложењем: животиње немају никакве школе, нису глумци, не зарађују као велике звезде, али нама се допадају више од осталих.

НАУЧНИЦИМА У МЕЂУНАРОДНОМ ЕВРОПСКОМ ЦЕНТРУ ЗА НУКЛЕАРНА ИСТРАЖИВАЊА (ЦЕРН) У ЖЕНЕВИ УСПЕЛО ЈЕ ДА ИЗДВОЈЕ ДЕЛОВЕ АТОМА ЗА ЧИЈЕ СЕ ПОСТОЈАЊЕ ДО САДА САМО ПРЕТПОСТАВЉАЛО

ЧЕСТИЦА КОЈА ПОКРЕЋЕ СВЕМИР

ОТКРИЋЕ СТОЛЕЋА

Недавно је, посредством Танјуга, у дневним новинама објављена кратка вест:

„Водећи амерички научници поздравили су успех физичара Европског центра за нуклеарна истраживања (ЦЕРН) у Швајцарској који су открили основну субатомску честицу „викон". За сву честицу се верује да је једна од четири од којих потичу све активне снаге у универзуму."

Иако штура, вест је наговештавала епохалан проналазак који задире у саму суштину постанка природе. Зато смо покушали да од наших научника добијемо мало шире обавештење о правом значају овог открића. Одазвао нам се доктор Ђорђе Шијачки из београдског Института за физику Природно-математичког факултета.

Лептони и кваркови

Пре свега треба рећи да наука већ зна да је цела материја у звемиру, дакле све што постоји. саздано од две врсте честица: лептона и кваркова. Лептона има шест, а претпоставља се да и кваркова има исто толико, мада је до данас отркивено само пет. Значи, Земља, Месец, Сунце, остала небеска тела, ваздух и вода — једном речју све за шта знамо, састављено је од комбинација сићушних лептона и кваркова. Шта их држи у одређеном поретку? Шта чини да се Земља окреће, да вода тече, да ветрови дувају у одређеним правцима, да се крећу морске струје, да Месец плови око Земље, она око Сунца и уопште, планете око звезда? И шта је то што звезде држи распоређене у галаксијама, одувек и заувек, у одређеном поретку?

Одговор је опет — честице! Све интеракције, како се физичким речником називају међусобна деловања и утицаји између лептона и кваркова — одвијају се посредством честица, делића атома.

У природи постоје четири врсте интеракција, а све друге силе су њихова последица. Те четири врсте интеракција су: гравитационе, по којима се планете крећу око звезда, затим електромагнетне, слабе и јаке. Док су гравитационе силе познате још од Њутна и Ајнштајна, а електромагнетне од Максвела и Фајмана, природа последње две врсте интеракција — слабих и јаких — све до пре десетак година није била ни претпостављена.

Међутим, тада су се, некако у исто време мада независно један од другог, појавили радови тројице научника: Американаца Глешоуа и Вајнберга и Пакистанца Салема који је иначе директор међународног центра УНЕСКО-а за теоријску физику у Трсту. Ова тројица научника поставила су теорију по којој се објашњава природа слабих интеракција, али само у међусобној зависности са електромагнетним. Они су претпоставили да су носиоци ових интеракција четири честице: фотон који је већ одавно познат и три нове, означене латиничним словима W+, W— и Z^0 (знацима „плус", „минус" и „нула" означено је наелектрисање).

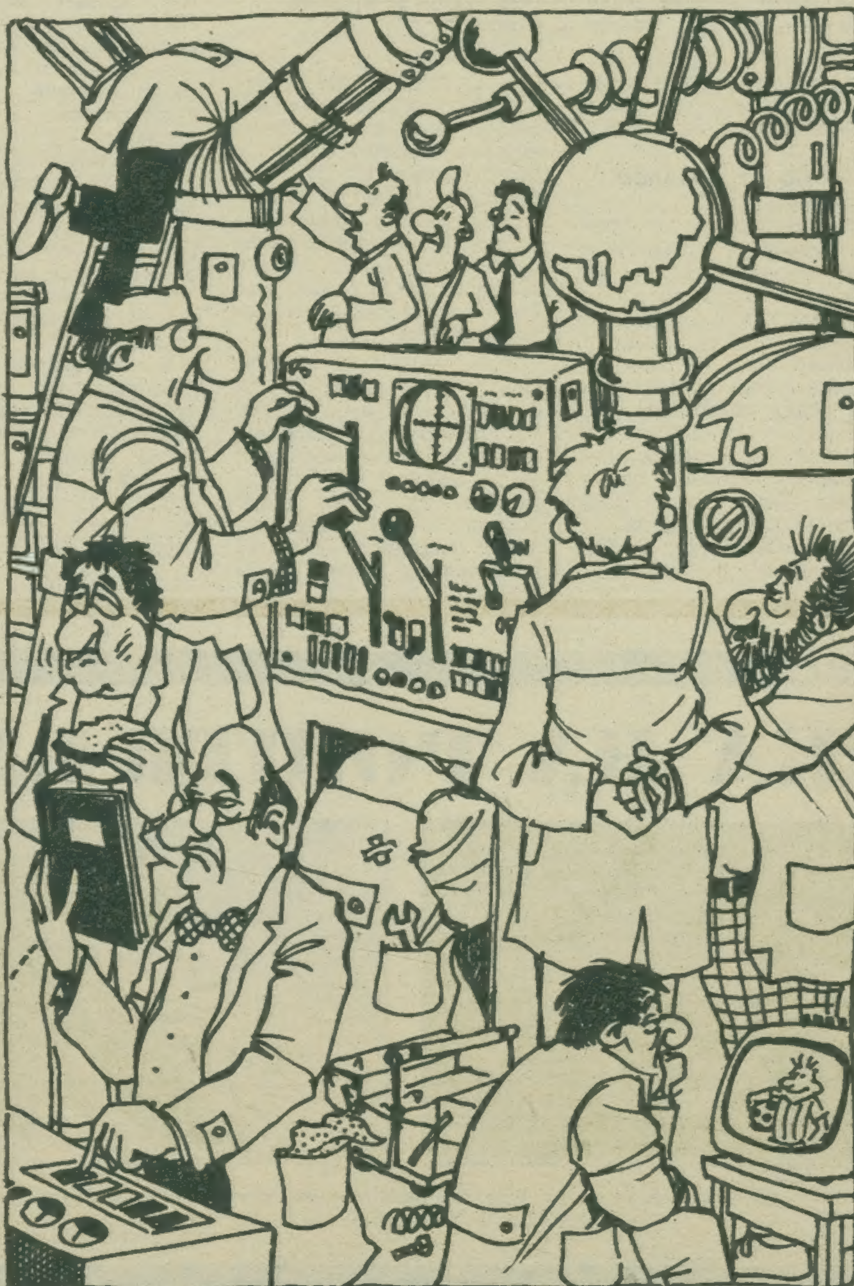

У џиновском анцелератору

За ову теорију Глешоу, Вајнберг и Салем добили су Нобелову награду. Међутим, три претпостављене честице нису биле и откривене — све до овог часа. Управо је то ово епохално откриће физичара окупљених у Женеви. Честице које су они у експерименту открили су баш W „плус" и „минус". Научници су то постигли захваљујући џиновском акцелератору (нуклеарни реактор) великом чак неколико километара, каквим у Европи располаже једино ЦЕРН.

Ово откриће не само да је потврдило сву тачност теорије Глешоуа, Вајнберга и Салема, него се показало да је њихова теорија толико прецизно одредила својства и природу тих честица да се све у длаку подударало, што је и у свету науке просто фантастично. Тако се показало да су оба W, баш као што теорија каже, по осамдесет пута тежи од протона и баш та њихова велика маса — велика за свет честица — била је разлог што до сада нису биле откривене. Честице Z по теорији је још тежа и научници већ раде и на њеном детектовању.

За сада је још рано говорити о могућим применама овог научног достигнућа, али је јасно да је ово откриће, како се изразио доктор Шијачки, у самој основи знања о природи.

Иначе, доктор Салем који је недавно боравио у Београду лично је изнео резултате женевског епохалног експеримента колегама у београдском Институту за физику са којима већ годинама сарађује. А за неколико месеци овај институт и загребачки „Руђер Бошковић" биће домаћини светске конференције квантних физичара која ће се одржати у Дубровнику и којој ће присуствовати водећи научници данашњице. Ту ће се сигурно чути више и о овом открићу. Незванично сазнајемо да ће тим научника из ЦЕРН-а који је радио на експерименту издвајања „дублвеова" бити кандидован за Нобелову награду.

Мирјана Крстуловић

КО ЋЕ ПОБЕДИТИ: КЕРАМИКА ИЛИ ПЛАСТИКА?

МОТОР ОД ГЛИНЕ!

ОТПОРНИЈИ ЈЕ И ЕФИКАСНИЈИ ОД МЕТАЛНОГ, А СИРОВИНА ЗА ЊЕГОВУ ИЗРАДУ ИМА СВУДА ОКО НАС. ОД 1990. ГОДИНЕ, ТВРДЕ ПРОИЗВОЂАЧИ, ОСВОЈИЋЕ АУТОМОБИЛСКУ ИНДУСТРИЈУ.

Велика група новинара недавно се окупила у јапанској фабрици Кјото Серамик. Са нестрпљењем се очекивало да кола типа „исузу џемини" крену пробним полигоном. И новинари као и произвођачи били су узбуђени. Имали су и зашто: „исузу џемини" први је аутомобил у који је уграђен мотор добрим делом направљен од керамике!

Док Американци експериментишу са мотором који се израђује од специјалне пластике, Јапанци су се, сасвим неочекивано, окренули глини. „Забавник" је, сећате се, писао о Мету Холцбергу, занатлији из малог места Ферлон у САД. Он је од јединења пластике и фибергласа направио пластични мотор за који му је као основ послужила четвороцилиндрична „фордова" машина од 66 киловата (88 KS). У Кјото Серамику израђен је мотор на бази Дајцовог троцилиндричног од 2800 кубика са многим деловима начињеним од — земље.

„Исузу џемини" први је ауто у који је уграђен мотор од глине!

Само за дизелом

Тешко нам је у први мах да у то поверујемо јер смо навикли да се керамика користи за израду употребних предмета као што су шољице, тањири или за неке украсне детаље. Зашто је она сада одабрана као материјал будућности аутомобилске индустрије? Јошитеру Хамано, генерални директор и шеф истраживачке групе у Кјото Серамику, објашњава:

— Сировине које су неопходне за добијање керамике има у изобиљу и њихова експлоатација је једноставна и јевтина. Друго, желимо да започнемо са новом ером аутомобилских мотора који ће подносити јако високе температуре и самим тим бити ефикаснији и издржљивији.

Али, није баш ни све тако једноставно. Да би се израдили ауто-делови од керамике, неопходне су веома компликоване и скупе машине. Уз то керамика, што је добро познато, лако може да пукне нарочито уколико је изложена јаким ударцима. Проблем кртости јапански произвођачи покушавају да реше у експериметнигалним лабораторијама. Они се труде да направе што отпорнију керамику и добију материјал који је отпоран на јако високе температуре а уз то и издржљив.

Новинарима је приказан једноставан тест. Два клипа, један од метала други од пластике, излагани су идентичним температурама. Топлоту су све више повећавали. Кад је достигла близу 200 степени Целзијуса, ниједан клип још није показивао знаке промене. Температура је и даље расла и — у једном тренутку клип од метала почео је готово да се распада, појавила се рупа на средини и метал је почео да се топи. Клип од керамике остао је исти, изузетно висока температура уопште га није променила.

У досадашњим металним моторима делови нису подносили јако високе температуре. Чим би топлота прешла дозвољену границу (максимум 90 степени Ц) укључивао би се систем за хлађење, ваздушни или водени, који је хладио мотор. Међутим, уколико би услед квара или неких других разлога мотор постигао температуру знатно изнад тачке кључања, често се догађало да се деформише и оштети толико да касније готово није могао да се користи. Са моторима од керамике таквих проблема неће бити јер овај материјал трпи изузетно високе температуре. Мотор ће моћи да трпи високе температуре а самим тим постизање лакше оптималну ефикасност.

Јошитеру Хамано објашњава новинарима да керамика неће моћи да буде коришћена код бензинских већ само код дизел мотора јер, без обзира на то што настоје да произведу што отпорнију керамику, она не би издржала велику компресију до које долази код бензинаца.

— Мотори будућности биће од керамике и то дизел са турбо паљењем — завршава Хамано.

Оптимисти и скептици

Читав овај пројект финансира јапанска влада, а на њему раде три различите фирме: већ споменута фабрика Кјото Серамик која је засада отишла најдаље, НГК произвођач изолатора и НГК фабрика свећица. Занимљиво је да ова три произвођача не сарађују, односно сваки ради на истом проблему засебно. Тек кад постигну одређене резултате, објављују их баш као што је случај са првим мотором од керамике који је уграђен у кола „исузи џемини".

Нешто пре Кјото Серамика фабрика НГК за израду свећица изашла је пред јавност са мотором од 50 кубика са једним цилиндром изграђеним од силикон нитрида, материјала који је такође отпоран на изузетно високе температуре. Готово сви делови (клип, глава кли-

ЛОВЕ ИХ ЖИВЕ!

ЗВЕЧАРКА НА РОШТИЉУ

ЗМИЈА ЈЕ ОДУВЕК БИЛА СИНОНИМ ГАДНЕ ОПАСНОСТИ ЗА ЧОВЕКА. МЕЂУТИМ, ПОСТОЈЕ ЉУДИ КОЈИ СЕ НЕ БОЈЕ НАЈОПАСНИЈЕ ЗМИЈЕ СЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ.

Сваког априла у лов: неки то чине рукама, други специјалним чизмама, трећи уз помоћ дугачких челичних пецаљки

Кад у околини Окине угледате дечаке како са моткама шетају поред реке, помислићете да се враћају празних кеса са пецања. И ако с њима започнете разговор о мамцима и рибама, опет ћете погрешити. Јер, у Окини, држава Оклахома, САД, и дечаци су страствени ловци змија које звече. Они се можда боје кад крећу у потрагу за звечаркама, али су исувише поносни што су одрасли за лов да би показали да се плаше. Ловити звечарке није лако, нити је то могуће чинити по сопственој вољи. Постоје за то одређени

па, цилиндер, осовина клипа) били су израђени од силикон нитрида.

Али, као што је случај и са керамиком и силикон нитрид није материјал који подноси снажне ударце. Хисао Бано, шеф истраживачке групе у овој фабрици, сматра да је решење овог проблема у начину производње. Овај материјал треба обликовати у пећима под високим притиском до 200 атмосфера (2938 паскала). Гас који се користи у пећима је нитроген.

— Овај процес још је у повоју — каже Бано. — Оног тренутка кад успемо да отклонимо уочене недостатке, производићемо керамичке делове лако и то у великим серијама.

Као и код свих материјала који се обрађују тако и у керамици појављују се сићушни отвори. Док у металу те поре величине од 100 до 300 микрона могу да се толеришу, у керамици оне не смеју да буду веће од 10 до 30 микрона.

Шта мисле остали произвођачи у Јапану о будућности керамике? Нобухико Кавамото, један од шефова у Хонди, сматра да керамика никако не може да буде материјал будућности.

— Чак ако се керамика и буде користила, биће то само за неке мање делове у мотору, никако за цео!

Будућност ће показати ко је у праву. А истраживачи који раде на моторима од керамике тврде да ће већ око 1990. наступити ера нових, керамичких мотора.

В. С.

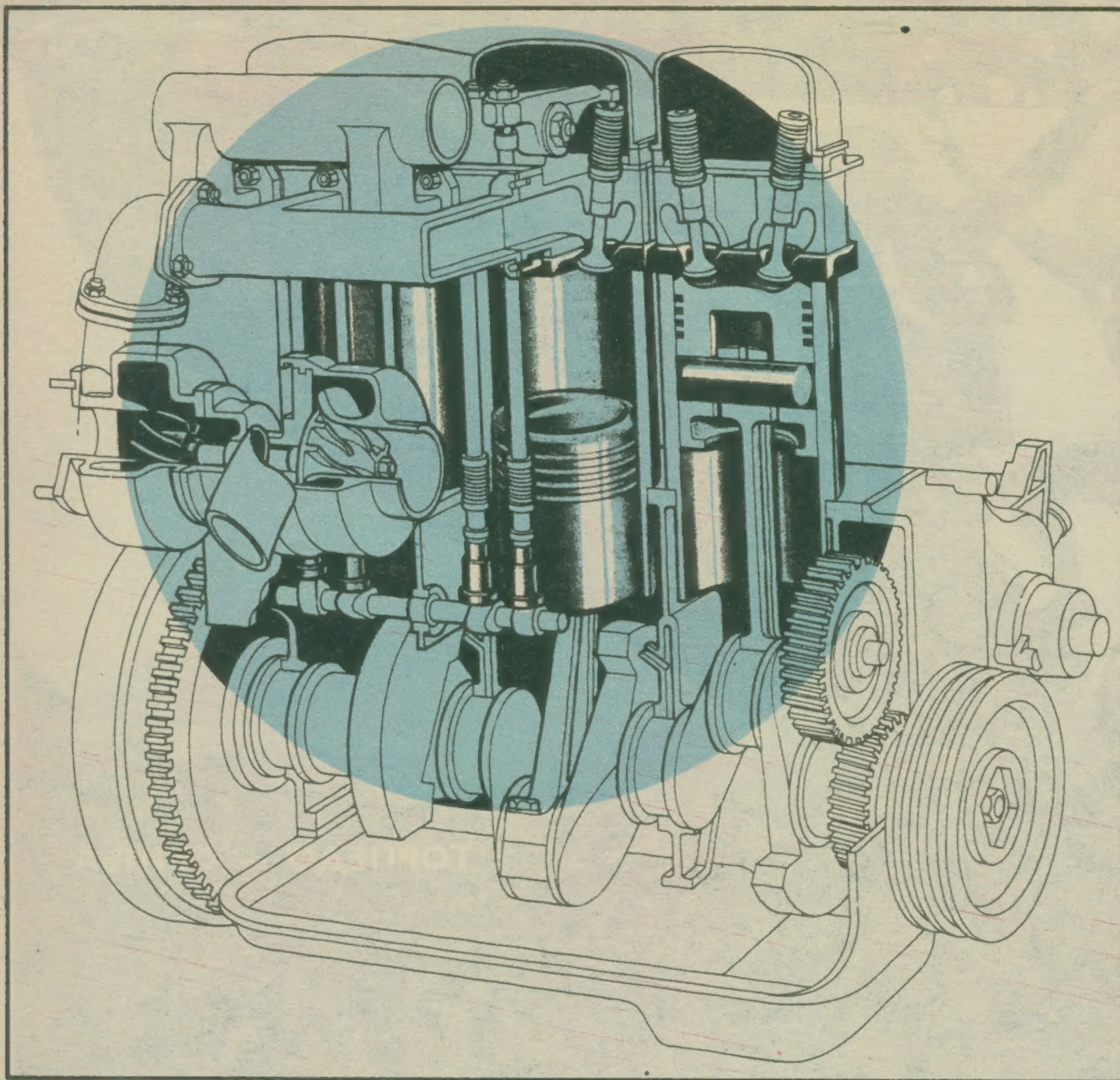

Јапанци су опет остварили чудо: од специјално фабриковане керамике направили су поједине делове за мотор (на цртежу су обележени плавом бојом) а најављују да ће за неколико година и читав мотор бити од керамике

ИСПРАВКА

Поводом рубрике „На нишану барба Јоже" (Политикин забавник од 4. фебруара 1983) Редакцији се јавио друг Јожа Хорват:

„Захваљујем још једном Политикином забавнику чијом сам наградом за роман године почашћен и обрадован и молим да објавите следеће: члан сам Савета Републике, а не Савета Федерације а нисам ни члан ЦК СК Хрватске, како стоји у вашем листу".

Извињавамо се другу Хорвату због грешке нашег новинара Ивана Лончара, а читаоце молимо да уваже ову исправку.

РЕДАКЦИЈА

гани у априлу, сваке године. Ипак, да се вратимо мало уназад.

Све до 1933. године фармери и сточари из ових сунчаних и сувих крајева мргодно и љутито су подносили летњи покољ стоке. И обичан телећи папак за њу је био велика опасност која је могла да је стаје главе и живота. Звечарка је почела да уједа и кад је сита. Фармери и сточари то нису хтели да подносе па су 1933. године у априлу организовали први лов на звечарке.

Не зна се тачно колики је био први улов, али стари приповедачи (и лажови) кажу да их је било много, није се могло избројати. Читаво брдо звечарки! Тих првих ловачких дана змија која звечи је без милости убијана. Разним реквизитима. Данас убијања нема.

Лов на звечарке је постао спорт за становнике Окине. Наравно, не спорт за све и свакога, јер и храбар човек одскочи кад у трави види смотано црево за поливање баште, а камоли змију. И то најопаснију у Северној Америци. Ипак, за људе из Окине лов на звечарке је страст, спорт, хоби. Звечарка је постала предмет хајки и сакупљања, заштитни знак овог краја.

Наравно, лов на змију која звечи је опасан, али он има и своја задовољства и своје награде. Традиционални лов априла сваке године одржава Трговинска комора младих привредника која у то време приређује велики фармерски карневал а у оквиру њега и сајам змија звечарки. Главне награде освајају ловци који из брда и шипражја Окине донесу најдужу, најкраћу и најтежу звечарку. Све звечарке се морају донети живе са ловишта које је од града удаљено 24 километра! Место и начин лова препуштају се самим ловцима. Неко то чини рукама, неко специјалним чизмама, неко уз помоћ дугих челичних пецаљки. Тек, мало је оних који из лова долазе са празним торбама и уједима. Много је више оних који једноставно на леђа баце врећу пуну змија и кад дођу на сајам изруче их на сто жирија за мерење змија.

Пошто се изврше сва премеравања звечаркама се исцеди отров из зуба. Од њега се прави серум против змијских уједа. Многе чегртуше продају се лабораторијама и фармама за узгајање змија за јело. Међутим, оне дебље завршавају на роштиљу. Још укусније су звечарке које се испрже у много масти. Са пивом и сенфом прави су деликатес. Одабрани комади прве категорије тада достижу цену и до шест долара за комад, док је цена за килограм друге категорије око долар. Очигледно је да човек не мора бити само страшљивац или убица змија: он их може на овој начин прилагодити себи, водећи рачуна да их не истреби у име страха или доброг апетита.

М. Л.

ТОРПЕДО — СВИЊА

БРИТАНСКА ОБАВЕШТАЈНА СЛУЖБА НАЧУЛА ЈЕ НЕШТО О НЕКАКВОЈ НОВОЈ ВРСТИ ТОРПЕДА СА ЉУДСКОМ ПОСАДОМ, АЛИ СЕ О ТОМЕ НИШТА ОДРЕЂЕНИЈЕ НИЈЕ ЗНАЛО. ПРЕТПОСТАВЉАЛО СЕ, ЧАК, ДА ЈЕ НЕПРИЈАТЕЉ ВЕШТО ПОТУРИО ОВЕ ГЛАСИНЕ И ДА ТАЈАНСТВЕНО НОВО ОРУЖЈЕ УОПШТЕ И НЕ ПОСТОЈИ.

ЕКСПЛОЗИЈЕ У ГИБРАЛТАРУ

У шест изјутра 19. септембра 1941. године британски танкер „Денбидејл" љуљушкао се на таласима најчувеније луке света: гибралтарске. Онда је сатни механизам откуцао нулти минут и 226 килограма експлозива причвршћеног за корито „Денбидејла" је експлодирало. Од танкера је остала само чађава олупина.

У размаку од неколико минута, такође у гибралтарском заливу али изван саме луке, одјекнуле су још две експлозије: теретни брод „Дарем" од 10990 тона и танкер од 244 тоне „Фиона шел" тешко су оштећени.

Била је то објава нове врсте рата.

Први задатак групе „Х"

Енглези су били непријатно изненађени и потпуно неспремни за оно што их је снашло. Истина, њихова обавештајна служба начула је нешто о некаквим торпедима са људском посадом, али се о томе ништа одређеније није знало. Неки су чак претпостављали да је непријатељ вешто потурио ове гласине и да тајанствено ново оружје уопште и не постоји. Експлозије у гибралтарској луци недвосмислено су доказале да су „говоркања" ипак била тачна.

Десет година после рата сазнаће се једна непријатна истина: неочекивани напад од 19. септембра уопште није био први који су Италијани извели. Био је то само први успео напад. Неколико претходних покушаја осујетили су британоко ратно ваздухопловство и морнарица и то сасвим случајно...

Припреме за нову врсту подводног рата Италијани су почели још 1935. Октобра те године два млада морнаричка инжењера потпоручници Тезеи и Тоски поднели су адмиралу Каваньарију нацрт првог далекометног торпеда са људском посадом. После састанка са конструкторима, адмирал је по кратком поступку издао наређење: градимо експериментални прототип!

Неколико месеци касније прототип је довршен и испробан у Ла Специји. Резултати су задовољили војне стручњаке и децембра 1936. италијанска морнарица добила је специјално одељење, тзв. групу „Х". Августа 1940. група „Х" кренула је на свој први ратни задатак.

Нестрпљиве посаде три торпеда које је до александријске луке требало да превезе подморница „Ириде" нису имале среће: у заливу Бомба недалеко од Тобрука на либијској обали италијанску подморницу опазила је посада једног британског авиона. „Ириде" је потопљена тако рећи надомак Александрије.

Из несрећно окончане операције извучена је једна поука: отада су торпеда пре него што би их причврстили за палубу подморнице носача обавезно постављана у че-

личне контејнере. На тај начин постојала је каква-таква могућност да се драгоцено оружје спасе.

Месец дана касније нови покушај. Подморнице-носачи „Шире" и „Гондар", свака са по три торпеда са двочланим посадама, кренуле су пут Гибралтара и Александрије. Надомак лука подморницама је наређено да се врате: пуким случајем, у обе луке се у том тренутку није налазио ниједан довољно значајан непријатељски брод.

На повратном путовању „Гондар" је налетела на британске бродове који су је потопили подводним бомбама и заробили читаву посаду. Међу заробљеницима се нашао и поручник Тоски, један од конструктора торпеда са људском посадом. Енглези нису ни сањали како крупну рибу имају у рукама. Са подморницом су на дно отишла и торпеда и прилика да нешто сазнају о новој врсти оружја.

Тврдоглави поручник Бриндели

Торпедо је имао облик цилиндра дугачког 6,6 метара, пречника 52 центиметра. У бојевој глави која је могла да се скине налазило се 226 килограма експлозива. Покретала су га два пропелера на батерије, а дубина се регулисала помоћу резервоара са компримираним ваздухом. Посада је, у ствари, јахала на цилиндру, а како је непрекидно претила опасност да их водена струја збаци, торпедо се никада није кретао брзином већом од 3 чвора. Ово необично и прилично непоуздано возило убрзо је добило надимак који му је сасвим одговарао — торпедо свиња.

Кад год су им то прилике дозвољавале, посаде су се циљу приближавале на малој дубини тако да су им главе биле изнад површине. Тек надомак непријатељског брода заронили би на већу дубину управљајући се помоћу компаса. У тренутку када би се нашли испод самог брода, пилот који је седео напред заустављао би мотор и испуштао воду из специјалних резервоара како би се читаво возило подигло навише и прионуло уз корито.

Онда би рукама напипао тзв. љуљну кобилицу, испупчен обод који спасава труп сваког брода, а његов помоћник би за њу причврстио жицу. Ронећи испод брода, пребацили би се до кобилице на супротном боку и за њу причврстили још једну жицу. Крајеве жица би потом везали за бојеву главу коју су тек потом одвајали од цилиндра тако да је остајала да виси испод брода. Обично је експлозив темпиран да експлодира два и по сата касније. Посада се до подморнице или до одговарајућег места на обали враћала на шасији сићушног подводног возила.

Узастопни промашаји нису обесхрабрили Италијане. Једне ноћи новембра 1940. године подморница „Шире" увукла се непримећена у гибралтарски залив и на 6,6 километара удаљености од ратне луке поринула у море три торпеда „свиње" и њихове посаде. Овога пута циљ је био бојни брод „Барем".

Већ на самом почетку операције два од три торпеда су се покварила, посаде су биле принуђене да их напусте и некако се домогну Шпаније. Поручник Бриндели, пилот трећег торпеда и његов помоћник Покањини нашли су се у незавидној ситуацији да сами потопе „Барем".

Само што су се успешно увукли у саму луку, Пакањинијев апарат за дисање се покварио. Бриндели није имао другог избора: наредио му је да изрони. Наставиће сам, па шта буде да буде, решио је. На стотинак метара од циља, нова несрећа: мотор је отказао. Тврдоглави Бриндели одлучио је да пошто-пото истраје: почео је да вуче торпедо ка циљу, успео чак да га довуче на тридесетак метара до брода, али је у том тренутку и његов апарат за дисање отказао. Тек када је препознао прве знаке тровања кисеоником признао је пораз и запутио се ка површини необављена посла. Ухапшен је у тренутку када се спремао да се укрца на један шпански брод.

Изазов је прихваћен

Маја и јула 1941. године Италијани су извели још два неуспела покушаја. Септембра 1941. године експлозије у гибралтарском заливу у којима је уништен „Денбидејл" и тешко оштећени „Барем" и „Фиона шел" коначно су доказале убојитост новог оружја и навеле Енглезе да и сами створе специјално одељење у оквиру морнарице у којима су људи жабе на торпедима исте конструкције успешно одговорили на изазов који су им Италијани упутили.

Непријатељ је убрзо и сам морао да рачуна на непријатну могућност да му властити бродови усидрени у некој добро чуваној луци „из чиста мира" одлете у ваздух ...

М. И.

ШТО МАЊЕ, ТО БОЉЕ

ПОСЛЕДЊИХ ГОДИНА МНОГО СЕ ГОВОРИ О ШЕЋЕРУ У ЉУДСКОЈ ИСХРАНИ. АКАДЕМИК НИКОЛАЈ ЈУДАЈЕВ ИЗНОСИ ЗБОГ ЧЕГА ЈЕ ОГОРЧЕН ПРОТИВНИК ЊЕГОВЕ ПРЕТЕРАНЕ УПОТРЕБЕ.

У исхрани становника развијених земаља запажено место заузима шећер, намирница која спада у угљене хидрате. Он углавном служи као додатак који повећава калоричност хране. Међутим, у последње време постао је толико распрострањен да на њега отпада чак четвртина свих калорија које човек унесе у свој организам!

После дугог истраживања последица коришћења шећера, посебно у великим количинама, лекари широм света дошли су до закључка да је неопходно смањити употребу шећера. На такав закључак навело их је, како кажу, неколико озбиљних разлога.

Пре свега, за разлику од традиционалне човекове хране (хлеб, месо, млечни производи, поврће) шећер, као што је познато, представља чисто хемијски састав — сахарозу. Он нема ни витамине, ни соли, ни друге биолошки активне супстанце које садрже други производи биљног и животињског порекла.

50 милиона оболелих

За разлику од скроба који се у човековом организму споро претвара у глукозу и затим стиже у крв, шећер врло брзо доспева у крвне судове. А ако се претера са његовом употребом настаје хипергликемија, тј. презасићеност шећером. У многим случајевима претерана употреба шећера доводи и до превелике дебљине што, пре свега, доприноси појави артериосклерозе и повишеног притиска посебно код људи који се не баве никаквим физичким радом или спортом.

Потребно је нагласити да ниво глукозе (а сахароза се у основи претвара баш у њу) у организму регулише хормон инсулина који лучи гуштерача. При томе издвајање инсулина стимулише управо гликозу. А што је више у крви то је више и инсулина који поспешује оксидацију глукозе. Истовремено, дуго одржавање високог нивоа глукозе често доводи до малаксалости ћелија које производе хормон инсулина. Поред тога, када се развија гојазност, инсулин губи способност деловања на оксидацију глукозе. Тада се и развија шећерна болест, дијабетес, која доводи и до компликација са крвним судовима.

Статистика показује да за последњих 10—15 година у свим развијеним земљама расте број особа оболелих од дијабетеса. Извештај Светске здравствене организације тврди да данас у свету више од 50 милиона људи пати од ове нимало безазлене болести.

По академику и директору московског Института експерименталне ендокринологије и хемије хормона Николају Јудајеву сад се поставља питање: да ли човеков организам може без шећера?

Опасно задовољство

Речено је већ да се глукоза споро одваја од скроба кога има у свим намирницама биљног порекла. Захваљујући хормонима супротног деловања — инсулину и глукагону — садржај глукозе у крви стално се одржава на постојаном нивоу. То, наравно, треба посматрати у условима када је храна врло калорична и једино ако она не садржи значајније количине шећера који драстично мења слику стања организма. Јер, глукоза с крвљу продире у све органе, нормално и у мозак и срце. Њен утрошак надокнађује се у размаку између два оброка из резерви хране која се налази у организму.

Постоје и други докази који упућују на то да шећер уопште не мора да буде обавезан састојак човекове исхране. Здрави људи га не морају користити, њихова потреба за њим је углавном ствар навике из детињства. Проверено је да људи који га не користе немају због тога никаквих тегоба. Такође нема доказа да ће у организмима оних људи који су га користили у исхрани и онда га једноставно избацили настати било какви поремећаји.

И тако, тврди Јудајев, шећер није незамењив. Једини изузетак је у оним случајевима кад је човековом организму потребно брзо пристизање великих доза глукозе у крв, на пример, при напрезањима и дугом физичком раду. Друга је ствар што људи воле и шећер због његовог укуса. При том потреба за шећером није урођена код човека. Она се стиче. Зато је много боље не навикавати дете од првих дана живота на бомбоне и слаткише. То даје много више наде да оно касније шећер не сматра незаменљивим састојком исхране.

Ако организам не тражи шећер, бесмислено је говорити о његовој обавезној и сталној употреби. Ако се уноси квалитетна и довољно калорична храна, однос према шећеру је искључиво индивидуалан: неко себи може да дозволи да на сто изнесе слаткише, за неког је то, опет, врло опасно. Ипак, општа формула гласи: што мање, то боље! Дневно не треба уносити у организам више од педесет грама шећера. Последња истраживања, на жалост, показују да становници развијених земаља дневно поједу готово три пута више и због тога и не треба да чуди податак о броју оболелих од дијабетеса. Зато, пажљиво са шећером!

П. М.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

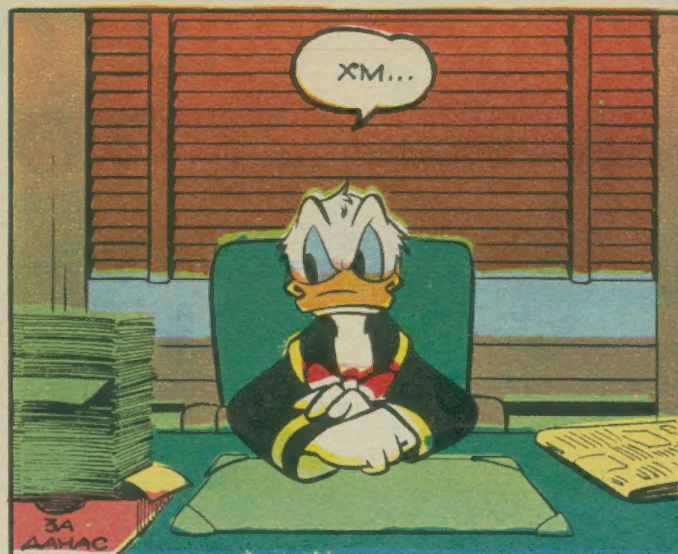

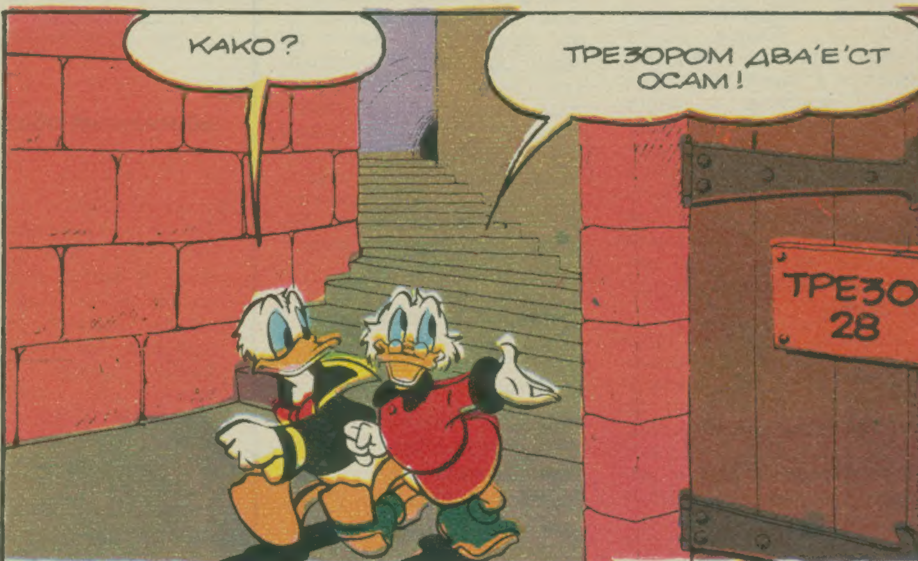

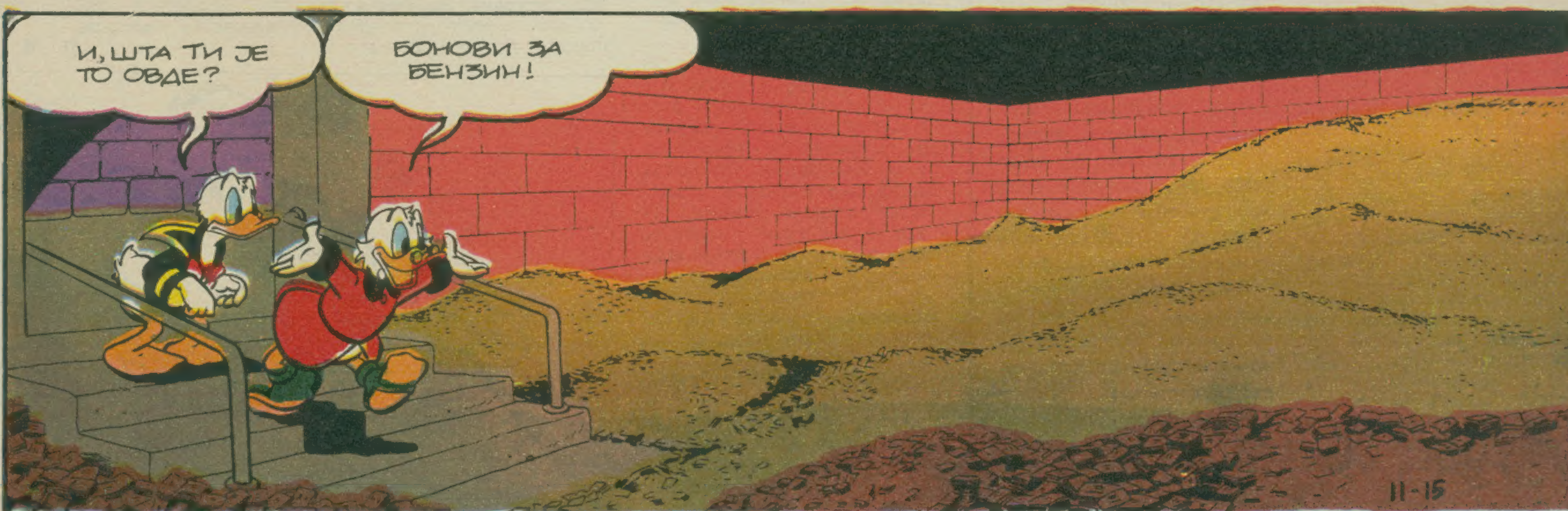

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ЖИВ СЕ НЕЋУ ИЗВУЋИ!

— САМО ДА НИКОГ НИСАМ ОСАКАТИО ИЛИ УБИО! — ПОНАВЉАО ЈЕ У СЕБИ ДОНИ ДОК ЈЕ ЊЕГОВ КАМИОН ПРОБИЈАО ОГРАДУ МОСТА И ЛЕТЕО У ДУБОКУ РЕКУ.

Камион с приколицом грабио је преко моста кад је возач изненада притиснуо кочницу. Зачула се продорна шкрипа и загушљив смрад од запаљених гума испунио је кабину. Возач се готово махнито борио с воланом да би зауставио подивљалу машину.

Знао је да неће успети на време да закочи на клизавом мосту јер је киша управо престала. Његов камион натоварен циглом незадрживо је клизио према заустављеним аутомобилима. Зној му се сливао низ лице док се питао колико ће возача усмртити пре него што заустави своју грдосију и хоће ли он уопште успети да извуче живу главу.

А онда је донео одлуку: „Ја сам један, а њих је много!" Управио је камион ка огради моста свестан да ће је пробити и завршити у реци двадесет пет метара ниже.

„Значи, овако ћу завршити свој живот!" — пролетело му је кроз главу.

Двадесет седмогодишњи камионџија Дони Галовеј прешао је преко моста близу градића Шарлот у Северној Каролини ко зна колико пута и по свакојаком времену. Његова кућа налазила се у непосредној близини.

Тог кишног августовског дана прошле године друм је био клизав и зато је Дони возио много опрезније него иначе, али кад је испред себе угледао колону аутомобила како стоји на мосту, знао је да неће успети на време да се заустави. Зато је скренуо са своје траке, упутио се ка огради моста и при том окрзнуо ауто испред себе за чијим је воланом била нека жена. Затворио је очи у тренутку кад је камион пробио ограду и суновратио се у реку Катобу.

Око Донија се све окретало. Помислио је на жену чији је ауто закачио и питао се да ли је још неког ударио. „Само да никог нисам осакатио или убио!" — говорио је у себи.

Чинило му се да је прошла читава вечност док камион није додирнуо воду. У ствари, био је то тако снажан ударац као да је пуном брзином налетео на бетонски зид а не на воду. Сва стакла на кабини су истог трена експлодирала. Снажан налет воде одбацио је Донија у задњи крај кабине. Река је на том месту била дубока око тринаест метара, али тежак камион, па још натоварен, брзо се нашао на дну.

„Жив се из овог нећу извући!" — помислио је Дони. Око њега је владао мрак јер је река била пуна муља и прљавштине. Чинило му се да ће му плућа експлодирати. „Морам брзо нешто да учиним", говорио је не предајући се. Почео је да пипа по кабини кад је под руком осетио поломљено стакло ветробрана. Брзо се повукао кроз отвор на предњем делу кабине и неколико секунди касније вода га је избацила на површину.

— Осећао сам се — говорио је касније Дони — као да ме је нека невидљива рука подигла и понела. Удахнуо сам ваздух и почео да дозивам у помоћ.

Био је изненађен јачином свога гласа, али изнемогао, у оделу натопљеном водом није могао да се одржи на површини. Потонуо је. Био му је потребан страховит напор да се поново нађе на површини. По други пут је нестао под водом баш у тренутку кад је угледао како му се приближава један чамац.

— Скупио сам последњи атом снаге да се вратим на површину. Тек што сам помолио главу из воде, двојица из чамца су ме зграбила и невероватном брзином и лакоћом извукла. Били су то морнари са брода који се ту у близини укотвио и управо су кренули чамцем ка обали кад су угледали Донија.

— Сигурно бих се удавио да њих двојица нису наишли. Одећа је толико отежала да више не бих имао снаге да изроним.

У болници у Шарлоти Донија су лечили од посекотина и модрица с великим подливима

Место где је Дони Галовеј камионом пробио ограду моста и суновратио се у реку

— његових јединих повреда. Особље га је прозвало господин Срећковић. Обавестили су га да је жена чији је аутомобил закачио остала неповређена.

— Не бих волео да се још једном нађем у прилици да доносим онакву одлуку у делићу секунде. Али ако бих морао, учинио бих исто. То је једини мој избор. Да нисам слетео с моста, на души бих сада имао неколико живота.

С. И.

СТРУЈА ИЗ КАМЕНА

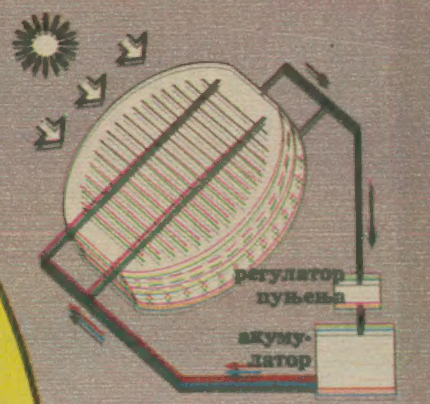

Електрично коло за пуњење акумулатора соларном електричном енергијом

Соларни генератор снаге 40W који се састоји од 36 ћелија

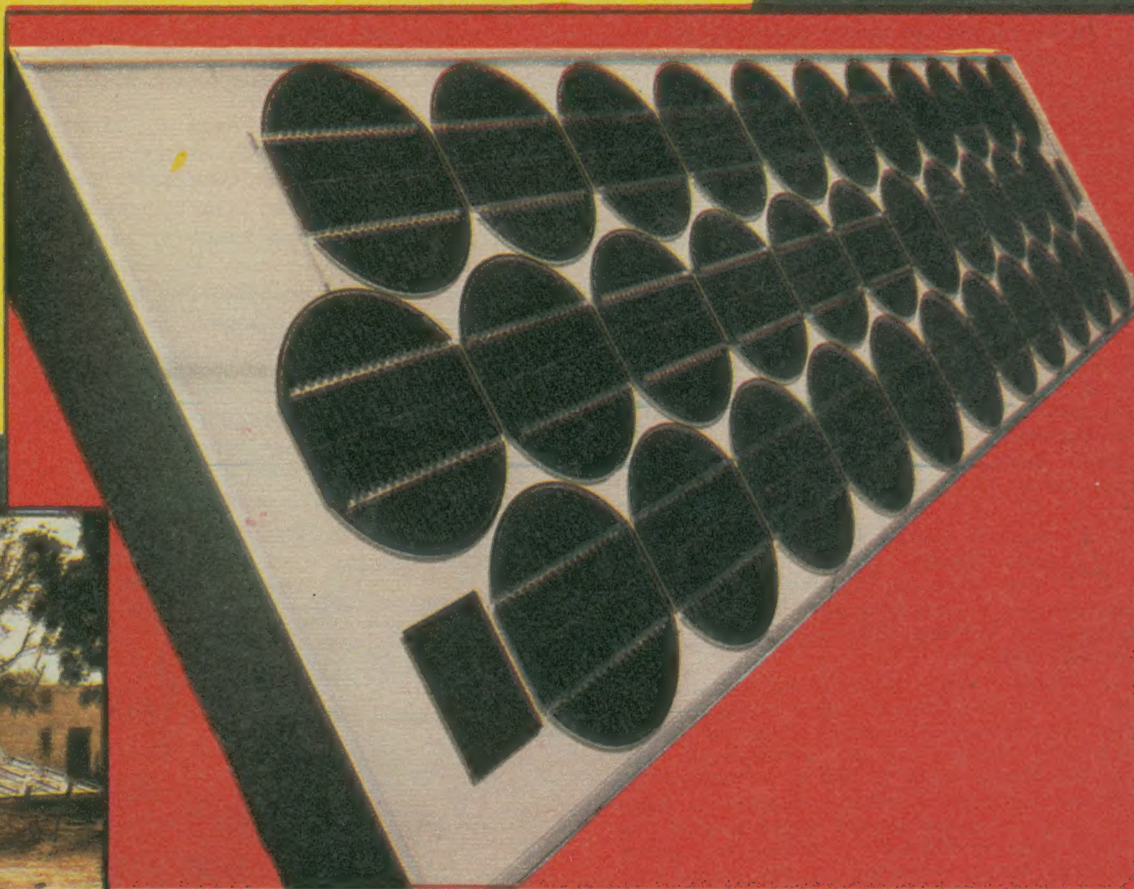

Соларни електрични генератор снаге 500 W за погон пумпе за воду

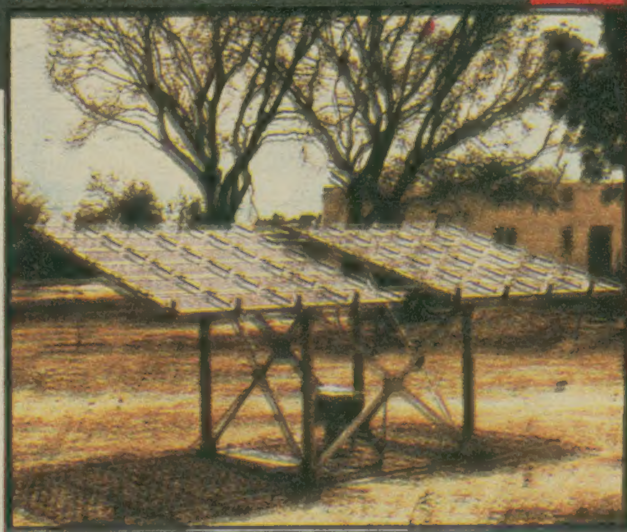

Светлост и електрицитет представљају две најчудесније творевине природе. Кретање електрицитета производи светлост а ова, опет, у сарадњи са њим ствара многе занимљиве појаве. То је потпуно разумљиво кад се зна да светлост заправо представља електромагнетске таласе.

Добити светлост из електричне енергије лако је и једноставно. Довољно је да кроз жицу или гас пропустимо електричну струју и добићемо сијалицу са влакном какву свакодневно користимо или „флеш" лампу која се употребљава за фотографисање. Много тежи проблем представља обрнути процес — добијање електричне енергије из светлости. Пре свега због тога што електрична струја представља врло сређен облик енергије а светлост хаотичан а по општим законима физике (други закон термодинамике) увек је теже из нереда стварати ред него обрнуто.

Практични Архимед

Једно од решења овог проблема, дали смо га у тексту објављеном под насловом „Сунце у кући" пре четири недеље, састоји се у томе што се Сунчева светлост најпре претвара у топлоту а из ње се, добро познатим поступком парне турбине, производи механички рад којим може да се покрене електрични генератор. Да би се на овај начин постигао што већи степен искоришћења, потребно је да топлота буде на високој температури. Све то намеће употребу разних сочива или огледала, такозваних оптичких концентратора светлости. За Сунчеву електрану веће снаге потребне су велике пријемне површине. У том циљу најпрактичније се показало решење до кога је дошао још Архимед а састоји се у томе што велики број огледала, стално усмерених према Сунцу, баца Сунчеву светлост на једно место, пријемник, који се налази на врху високог торња. Таквих кула — електрана сваког дана има све више у свету.

Привлачнији начин за претварање светлости у „електрику" представља онај при којем се електрична енергија добија директно из Сунчевог зрачења. Природа се постарала да нам пружи и ту могућност али за њено остварење потребно је уложити не само доста труда и знања већ и — довитљивост. Ово решење почива на употреби полупроводника, добро познатог и као p—n споја, који чини основу сваког транзистора. У најједноставнијем облику p—n спој се користи као диода која има улогу исправљача. И управо једна таква диода користи се за директно претварање светлости у електричну енергију, разуме се, у облику прилагођеном за ту сврху. Та направа назива се фотонапонски спој или, популарније, соларна ћелија.

Електрони су у полупроводнику или везани за атомску решетку или слободни. Они први, називамо их валентним, у ствари омогућавају да атоми буду међусобно повезани и да образују чврсто стање. За разлику од њих слободни електрони се крећу између атома и тако представљају носиоце електричне струје. Између њих постоји осетна енергетска разлика односно „енергетски процеп" који се у погодним условима као што је то p—n спој испољава као електрични потенцијал.

Једноставно — ако знате

Што се тиче светлости њу можемо представити као скуп зрнаца, светлосних кваната или фотона. Ако фотон има довољну енергију, а то је углавном случај са фотонима из Сунчеве светлости, он може да пребаци електрон из валентног стања

Ненад Рецух из Осијека послао је Малој пошти писмо у коме је поставио неколико питања: како се из соларне добија електрична енергија, могу ли код нас да се купе делови за сунчани колектор, ко их производи и где могу да се купе. Ненад је пожелео и да објавимо нацрте и упутства како се праве. Уверени као и он да ће ово интересовати шири круг читалаца, доносимо још један напис о соларној енергији. Ни овога пута није изостала сарадња Малог програма Школског програма ТВ-Београд. Емисију посвећену проблему добијања електричне из соларне енергије можете да видите данас у терминима резервисаним за Мали програм око 11,40 и 18 часова.

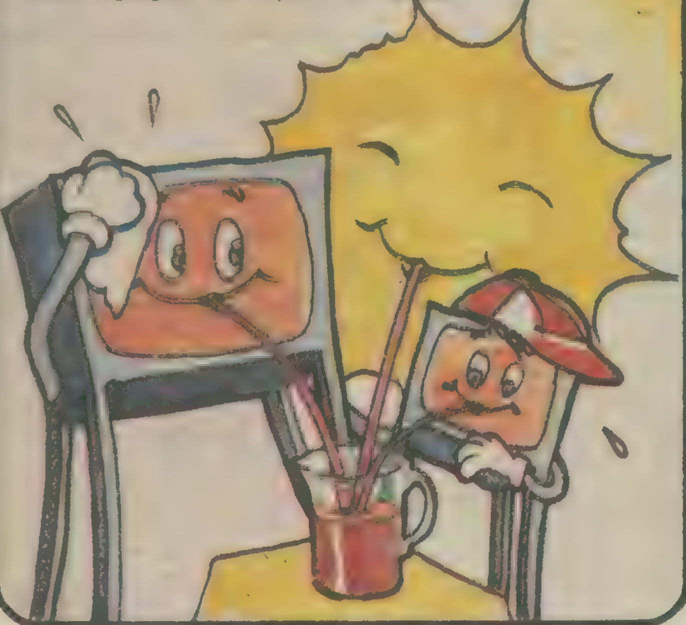

у слободно. Ако се то догоди у области p—n споја, добија се потенцијална разлика. Да сада целу ствар крајње поједноставимо: осветљавајући соларну ћелију на њеним крајевима добићемо електрични напон. Када на ћелију прикључимо неки уређај, као што је рецимо сијалица или миксер, кроз тако затворено струјно коло успоставиће се струја односно моћи ћемо да користимо добијену електричну енергију.

Једина мана — цена

Има више врста соларних ћелија у зависности од материјала од којег су начињене. Међу најпопуларније спадају силицијумске које се праве од кристала силицијума. То су танке плочице, дебљине око 0,2 mm и пречника до 20 cm, на чијим су површинама постављене електроде. Доње се обично праве од алуминијума, никла или сличних метала а горње, кроз које и улази светлост у ћелију односно област p—n споја, не смеју да буду сасвим покривене металом да се не би спречио улазак светлости. Зато се оне и праве у облику мреже која покрива површину ћелије. Из свега овог није тешко закључити да је соларна ћелија једна сасвим једноставна направа. Она је заправо најједноставнија направа из које може да се добије електрична енергија. А кад се узме у обзир да је силицијум главни састојак стена (кварц је силицијум-диоксид) онда произилази да је соларна ћелија малтене камена плочица, која, додуше, ради на принципима — квантне механике! Зато соларну ћелију можемо да сматрамо једном од најчуднијих направа које је човек икад створио. Али пошто је та дивна стварчица? Скупа, чак неколико пута скупља од других електричних генератора.

Наравно, то није разлог да научници престану да се интересују за њу. Напротив. Последњих година многи истраживачи, инжењери и изумитељи широм света улажу огромне напоре да цену производње соларне ћелије сведу на разумну меру. И, одиста, она сваке године постаје све нижа тако да се до краја ове деценије може очекивати да ће бити доступна свაком. Соларна ћелија постаће тада врло јак конкурент свим осталим изворима енергије. Уз то, она има неке особине које нема ниједан други генератор: **директно претвара Сунчево зрачење у електричну енергију, ради искључиво на бази електронике без икаквих покретних елемената који би се временом хабали, нема никакве делове а то значи ни резервне, нити јој је потребно сервисирање, ремонт и слично. Соларна ћелија не даје никакве продукте који би загађивали околину, век јој је, теоретски, неограничен, а практично веома дуг. Она је и лакша од било ког другог генератора, крајње једноставна, прави се од тако распрострањеног и приступачног материјала као што је камен.** Да бисмо набројали све предности соларне ћелије, требало би нам још доста папира па се зато и заустављамо. Додаћемо још само да овај електрични генератор као енергетску **„сировину“** троши Сунце, свима доступан извор енергије.

Шта кад Сунце зађе?

Али, да се вратимо самој ћелији и њеним основним карактеристикама у функционалном погледу. Када је обасја Сунце, силицијумска ћелија даје електрични напон од око 0,5 волти а јачина струје зависи од њене површине и степена корисног дејства. Пошто је реч о диоди, струја је, разуме се, једносмерна. Сада се у свету углавном производе ћелије чији је степен корисног дејства 15 одсто. Пошто Сунце на квадратни метар даје око 1000 вати, то значи да ћемо ми, посредством ћелије, добити 150 вати. Појединачне ћелије су обично величине 100 cm² и на Сунцу дају 0,3 V и 3 A односно око 1,5 W. Да би се добио већи напон, ћелије се везују на ред а повећање струје постиже се везивањем у паралелу. Више тако везаних ћелија чини соларни панел.

С обзиром да Сунце није стално на небу и да је често заклоњено облацима, на соларни панел се прикључује акумулатор који обезбеђује електричну енергију у међувремену.

Соларна ћелија:
а) попречни пресек
1) предња (горња) електрода
2) антирефлексиони слој који спречава одбијање светлости.
3) p — слој
4) n — слој
5) задња (доња) електрода

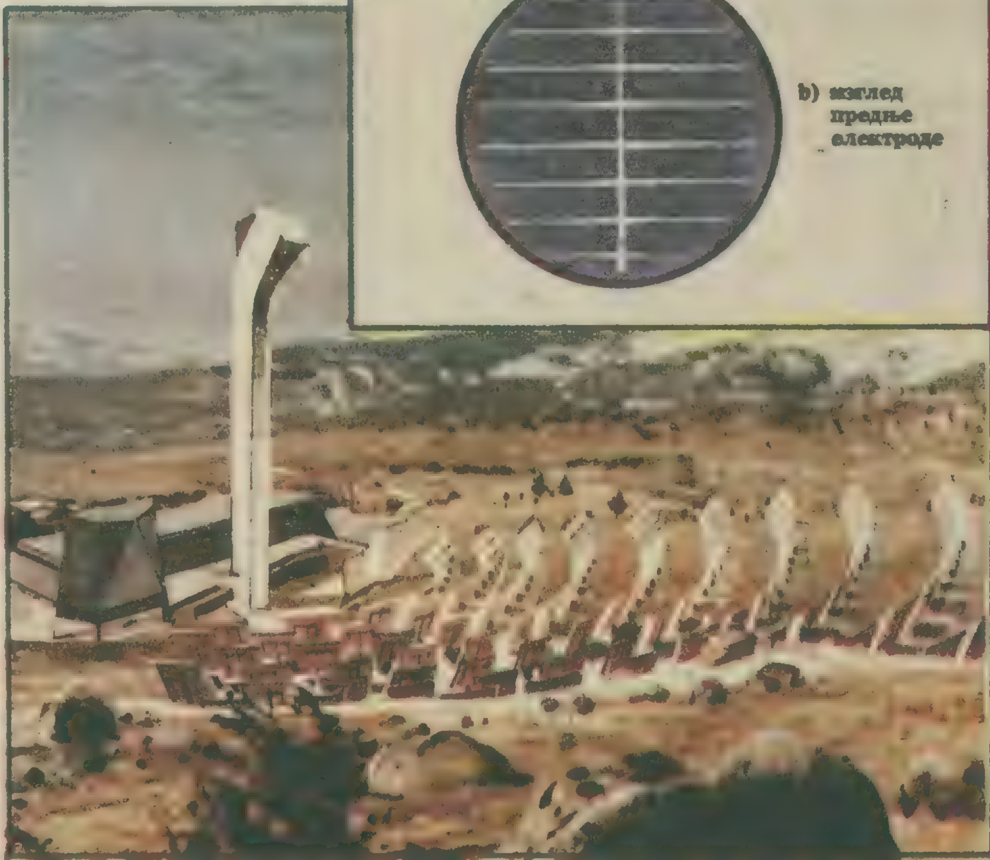

Сунчана кула — електрана снаге 2 милиона вати у француским Пиринејима

На крају, рећи ћемо нешто и о напорима да се обезбеди што јефтинија соларна енергија. Последњих година много се ради на покушајима да се „заобиђу“ окупи кристали силицијума који представљају највећу ставку у производњи соларних ћелија. Ти покушаји су и уродили плодом па се кристали замењују танким слојем силицијума у аморфном (некристалном) стању на јефтиној подлози, стаклу или металу. У неким земљама као што су САД и Јапан већ се кренуло са серијском производњом аморфних силицијумских соларних ћелија и сигурно је да више није далеко дан кад ће светско тржиште бити преплављено тим јефтиним соларним генераторима.

У нашој земљи процеси производње силицијумских соларних ћелија развијени су у Институту „Борис Кидрич“ у Винчи, ИХТМ у Београду, Институту за електронику у Љубљани, Институту „Руђер Бошковић“ у Загребу. Неке фабрике као што су ЕИ — Ниш и „Искра“ — Крањ започеле су и малосеријску производњу али не за широко тржиште. Тако се, на жалост, соларне ћелије код нас још не могу набавити. Међутим, како „Борис Кидрич“ организује општејугословенски пројект рада на освајању производње аморфних силицијумских соларних ћелија, треба очекивати да ће и код нас ускоро почети да се раде за широко тржиште. Наравно, уз један предуслов — да се обезбеди подршка научних заједница и индустрије.

Проф. др Бранко Лаловић

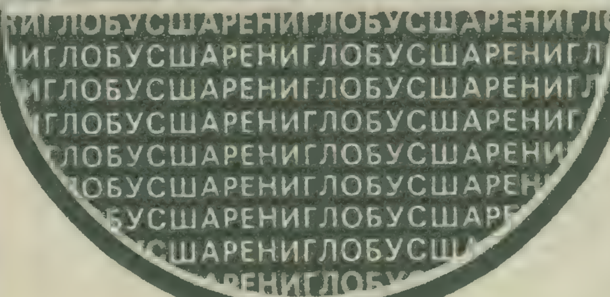

Флота под морем

По статистикама које се уредно воде у великом британском осигуравајућем друштву „Лојд" из Лондона готово сто бродова сваке године доживи тешку хаварију и бесповратно тоне, на срећу веома ретко са посадом. На основу прорачуна стручњаци „Лојда" сматрају да најмање два милиона бродова разних држава лежи на дну океана и мора.

Двоструки рекордер

Четрдесетогодишњи Енглез Девид Скот — Каупер први је морнар који је успео да два пута обиђе Земљину куглу, и то потпуно сам на малој једрилици. Једном је пловио са истока на запад, а други пут са запада на исток. У мају прошле године Скот Каупер вратио се са својом једрилицом „Оушенбауд" у луку Плимут после пловидбе од 509 дана. За то време храбри морнар превалио је 80.000 морских миља. У време бонаце, усамљен морепловац забављао се читањем, играо је шах с малим шаховским компјутером и — безуспешно покушавао да сложи Рубикову коцку!

Микеланђело, Микеланђело!

Поред људи који се баве уметницима и њиховим делима увек постоје и они који просто обожавају да изнесу различите небитне али пикантне детаље из живота великих стваралаца. Тако је недавно један италијански историчар уметности, проучавајући период од неколико година док је генијални италијански сликар и скулптор Микеланђело Буонароти осликавао свод Сикстинске капеле, дошао до закључка да се уметник за то време (почетак 16. века) није окупао најмање четири године!

Како је дошао до овог „открића" — о томе нема ни речи.

Не знају шта ће

Студенти на америчком универзитету у Ајови однедавно се такмиче ко ће бити бољи у игри — „квотер (четврт долара) у кригли пива". Наиме, циљ ове безумне игре је да се новчић стави на ивицу стола, да се палцем и кажипрстом баци што више у ваздух и убаци у криглу пива коју онда треба испити у што краћем року. Многи студенти прогутају и новчић, а само ретки имају срећу да га нормалним путем и избаце из тела. На жалост, већина мора да се подвргне операцији да би се ослободили овог парчета метала.

Мона Лизина тајна

О портрету Ђоконде, који је урадио генијални Леонардо да Винчи, толико се писало и говорило али њен загонетни осмех, тако бар мисли сматрају, ни даље није одгонетнут. Сада Џон Азмус, физичар-занесењак из Сан Дијега, покушава да докаже да је њен непоновљиви осмех последица чињенице да је Мона Лиза сликана нага. Пошто ту своју теорију наравно не може да докаже, мораће да добије специјално одобрење да чувени портрет изложи компјутерској обради. Слику ће добити толико увећану и разложену на 5 милиона сићушних делова и у сваком том делићу испитиваће интензитет боје. Нада се да ће успети да докаже да је Ђоконда прво насликана нага а да јој је Леонардо тек касније додао одећу.

400 решених случајева

У лето прошле године у канадској провинцији Онтарију почели су, час ту час тамо, да избијају шумски пожари. Било је опустошено неколико хиљада хектара. Посумњало се да су пожари подметнути. Истрагу о пожарима преузели су, поред криминолога, научници једне нове специјалности — судски метеоролози. Они су прикупили податке о временским приликама у дане избијања пожара и унели на карте тачна места где су се догодили. Показало се да је у те дане време било изузетно лепо, а да су пожари избијали увек крај ауто-путева, на местима с којих се пружа леп видик. Закључак стручњака: кад је време лепо, туристи - аутомобилисти застају на неколико минута, уживају у шумском пејзажу, начине неколико снимака и мало се одморе. Трава испод аутомобила заустављеног на ивици пута загревала се од цеви за испуштање гасова и палила. „Пожар" је био олакшан утолико пре што данас сви аутомобили у Канади и Сједињеним Америчким Државама имају конверторе који омогућавају догоревање штетних и испусних гасова, чиме се штеди енергија. Температура конвертора износи до 700 степени. Пожари су престали да избијају кад су тог истог лета на опасним тачкама у шумама бетонирани мали платои за заустављање возила.

Једном су метеоролози у Торонту помогли да се открије убица: у торби жртве био је пронађен мокар и згужван кишни огртач од танке пластичне масе. Метеоролози су лако утврдили да је тог дана киша падала у само два рејона Торонта. Полицијском истрагом у тим рејонима преступник је био откривен већ после неколико часова.

Заједничком акцијом метеоролога и криминалиста у Канади је досад решено 400 случајева. Нова наука сада се предаје на два канадска колеџа за образовање полицајаца.

Детлићи и пластично дрвеће

Када је једна врста гусеница које прождиру пупољке лишћа преплавила шуме у америчкој савезној држави Охајо, стручњаци су одмах предложили најбољи лек: привући у шуме зеленог детлића, природног непријатеља ових гусеница, и омогућити му да се ту размножава. Али, појавила се једна препрека: непосредно пре појаве гусеница из шума су била уклоњена сва сува стабла, а како детлић гради своје гнездо само на сувом дрвећу, сада није имао где да се настани.

Зоолози са Охајског универзитета предложили су да се суво дрвеће замени дрвећем од пластичне масе, тачније од полистиро-

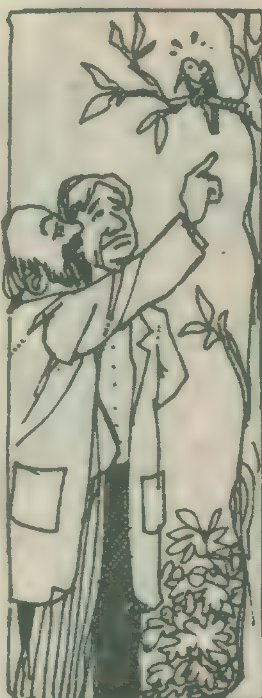

ла. Детлићи нису били пробирачи па су у 42 од 50 вештачких стабала избушили рупе. Међутим, гнезда ипак нису направили нити су у њих била положена јаја. Показало се да зелени детлић привлачи женку на тај начин што својим кљуцањем изазива вибрирање коре. На вештачком дрвећу коре није било. Стручњаци су онда били примарани да вештачко дрвеће обложе вештачком кором која је са успехом одиграла улогу резонатора за време прошлогодишњег парења детлића.

Све би било много једноставније када би људи пустили да старо дрвеће остари и иструли у шуми у којој је и никло.

Јапанац — афрички поглавица

Јапанци су се, који послом који из знатижеље, раширили по целом свету. Кажу да је у амазонским џунглама један антрополог успео да пронађе индијанско племе које „никада није видело белог човека“, а када је отишао у шатор њиховог поглавице, нашао је транзистор на коме је писало »Made in Japan«. Поглавица је транзистор добио од Јапанаца а изјава да нико из племена никада није видео белог човека стајала је и даља пошто је Јапанац ионако био жут.

Ово је вероватно виц али је зато истинита прича да је недавно једно афричко племе из Гане прогласило Јапанца за свог поглавицу! Кијоши Такеи, стар тридесет осам година, један је од добровољаца који је као изасланик јапанских владиних институција боравио у селу Аћова у близини Акре где је помогао у побољшавању животних услова у селу, лечио његове становнике и помагао им колико је могао својим знањем. У знак захвалности Кијоши је недавно свечано проглашен поглаваром села а у његову част приређена је традиционална свечаност. Јапанац, који је морао да задржи наочаре да би видео своје саплеменике, ишаран је ратничким бојама, а припадници племена извели су пред њим пригодан програм док је седео испод великог сунцобрана. Сада се Кијоши приближава времену када ће, због истицања мандата, морати да се врати кући па је написао својој жени да размишља о могућности да је позове да дође у Гану и заувек остане са њим да живи у селу које га је почаствовало таквом пажњом.

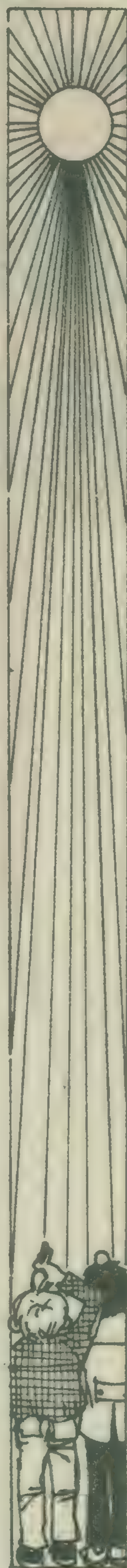

Сунчани град

Кроз двадесет четири године у Аустралији треба да никне град „с најчистијим ваздухом на свету“. За место његовог настајања одређена је пространа пуста област на истоку континента, у близини Бризбејна. Стручњаци су замислили да овде подигну зграде за становање у облику зарубљених пирамида. Једна од таквих експерименталних пирамида већ је готова. На њеном крову налазе се сунчани колектори — својеврсне „каде“ са зацрњеним дном у којима се Сунчевим зрацима вода загрева до плус 60 степени С. На јужној фасади монтирани су полупроводнички елементи који светлост претварају у електричну струју. Та енергија користи се за осветљење, рад кућних електричних апарата, клима-уређаја и телефоне. Чак се и храна може кувати помоћу дневне светлости — на лонце и шерпе усмерава се Сунчев зрак одбијен од нарочитог огледала.

Сунчани град, у коме неће бити термоелектрана које пред струје стварају и дим, планиран је за четири хиљаде кућа и 15 хиљада становника. Према замисли, у новом граду неће бити ни обичних аутомобила. Панои са сунчаним батеријама обезбедиће напајање акумулатора електроаутомобила.

Пројект за сунчани град израдили су стручњаци Квинслендског универзитета — чланови удружења научника који се баве проблемом искоришћавања сунчеве енергије. Приликом изградње биће коришћени и проналасци енглеских и јапанских стручњака.

Разговорна птица

Свој однос према пресељењу у други град папагај Петко изражава сасвим одређено: „Баш ми је драго што сам дошао у Волгоград“. Живећи на северу, он је не једном казао својим укућанима: „Хајдемо на југ, овде је хладно“.

Речник ове птице толико је велик да се с њом могу водити разговори на разне теме. Мали папагај стално пита главу породице: „Вјачеславе Ивановичу, шта пишу новине“. Најмлађег у породици он стално опомиње: „Игоре, ради задатке“. Домаћици се најчешће обраћа молбама: „Гаља! Отвори кавез, хоћу мало да летим. Седим иза решетака у овој тамници влажној... Гаља, дај

Петку да једе... Хвала на частењу... Пријатно, добар апетит“.

Петко са задовољством „лева“ украјинске песме које чује од домаћице. Ипак, највише воли да прича о себи. Чак и док пада у сан, он понавља“. „Петко је лепотан! Добра птица. Паметна је он главица“.

Папагај Петко је тек три године у породици у којој је научио да говори. „Учитељица“ му је била домаћица која се веома трудила да Петко изговори своју прву реченицу „Петко је добра птица“. Али, чим је савладао те речи, учење је пошло брже. Данас Петко чак сам саставља нове, сложене конструкције. Недавно је изненадио своје укућане новим разговором: „Дрррр. Ало! Слушам те. Здраво! Ћао!“

Распродаја звезда

Већина звезда познатих науци откривена је тек пошто је прошло оно романтичарско доба кад је свака звезда добијала своје име. Данас су звезде познате по бројевима које су им придодали аутори разних астрономских каталога.

Ово је искористио неки довитљиви и предузимљиви Американац из Калифорније: он нуди да свакоме оном ко му унапред пошаље двадест пет долара обезбедити вечност „међу звездама“, односно да његовим именом или именом вољене особе назове једну од нумерисаних звезда. То име ући ће у специјалан каталог, а сваки „поручилац“ добија и карту звезданог неба с тачно означеним местом налажења „сопствене звезде“.

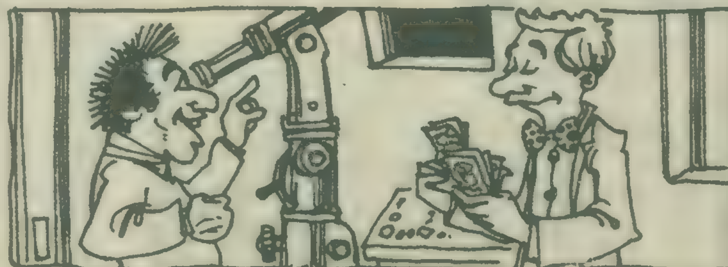

Гутачица шпагета Дона Мајело: сто метара за 27 секунди

ФЕСТИВАЛ ГИНИСОВИХ РЕКОРДА

НАЈНЕОБИЧНИЈА ПРЕДСТАВА НА СВЕТУ

Џин Чепмен је припала титула најуспешнијег гутача ватре на свету

ЈЕДАН ЈЕ НЕНАДМАШАН У ЧЕРУПАЊУ ПИЛИЋА, ДРУГИ ЈЕДЕ БИЦИКЛЕ, ТРЕЋИ НАЈБРЖЕ СЕЦКА КРАСТАВЧИЋЕ. ЧИТАВУ НЕДЕЉУ ДАНА „ШАМПИОНИ“ ИЗ СВИХ КРАЈЕВА СВЕТА ПОКУШАВАЛИ СУ ДА ПОСТАВЕ НАЈЛУЂЕ РЕКОРДЕ.

Тиха долина Фак у јужној Аустрији наједном је почела да подрхтава од музике која је затрештала „до даске". Све путељке и ливаде у околини села на обалама језера преплавили су блех-оркестри са музичарима обученим у националне ношње и уз звуке маршева и мазурки као река се слили у локални спортски центар где је грлати водитељ програма покретне дискотеке преко микрофона позивао мештане, туристе и све радознале да дођу под кров Барнума и присуствују најнеобичнијој представи на свету.

А у сали — у необичном амбијенту који као да је украден из некот Фелинијевог филма — Француз Лотито, са лицем гладијатора, најпре показује публици огтрицу жилета који затим мирно ставља у уста и после неколико покрета зубима, као да је коцка шећера, мирно га гута. И тако, док вам не досади. После жилета на ред долази стакло које Лотито иситни и поједе до последње мрвице. У међувремену водитељ громогласно узвикује и понавља да је Лотито већ постигао рекорд који још нико није оборио: за само петнаест дана појео је читав бицикл, укључујући кочнице, педала, и ланац.

Маратонска вожња тобоганом у саоницама намазаним парафином

Овом необичном тачком започела је Недеља Гинисове књиге, први светски фестивал најзанимљивијих, најчуднијих и најлуђих рекорда. Приредбу организује сваке године у другом месту фабрика пива из Ирске која носи Гинисово име а заслужна је и за објављивање његове прве књиге која је од 1956. до сада продата у преко педесет милиона примерака што је такође својеврстан рекорд.

760 скелета

У ствари, представа у Факу послужила је Гини-

Најдужи бркови: метар и шездесет центиметара

СЛИКА У НОВИНАМА

НАШОЈ ОПАСНОЈ ИГРИ ИЗНЕНАДА ЈЕ ДОШАО КРАЈ А ДА МИ ТО НИСМО НИ ЗНАЛИ. СНИМИО НАС ЈЕ РЕПОРТЕР „ПОЛИТИКЕ ЕКСПРЕС“.

Било је то у време кад су се у Београду појавиле прве ролшуе. Мојој срећи није било краја кад сам их и ја добила. Тако сам могла да се придружим друштву из улице. Сваког дана после школе срећни и важни окупљали смо се у Студентском парку, нашој јединој оази на асфалту. Цела клапа је и становала у истој улици, ишла у исту школу, делила исте бриге и возила ролшуе. У почетку је клапа била само са Студентског трга да би се касније проширила и на суседне улице. Убрзо су нам стрмине у парку постале претесне па смо морали да потражимо боље стазе.

Неко је предложио да одемо на стрму улицу испод Природно-математич-

П
положај за фотографисање

су да пласира своја издања у земљама које је досад на неки начин заобишла грозница рекорда што годинама већ тресе његове сународнике, Енглезе. О Американцима и да не говоримо. За сву прилику позвани су сви „најлуђи" рекордери који су и сами били одушевљени идејом тако да су се представили публици не тражећи никакву награду јер, како су листом изјавили, најважније им је то што су се њихова имена појавила на страницама једне овакве књиге. Дона Мајело, на пример, допутовала је из Лас Вегаса где ради да би показала како за само пола минута може да поједе сто метара шпагета. (Погађате, она је пореклом Италијанка).

Потпуно збуњен Холанђанин Вилхелм Клајн, који већ има близу седамдесет година и још ради као службеник у једној банци у Женеви, једва се дотетурао до средине позорнице и признао посетиоцима да се јако слабо оријентише у простору. Али је зато брже од компјутера израчунао тридесети корен стоцифреног броја. На то је утрошио само минут и по.

Публика је дуго аплаудирала и Енглезу Полу Линчу који званично ради као спасилац на базену али је, поред тога, и рекордер склековима — на једној руци! Обучен у свилени јапански кимоно Линч је пред забезекнутом публиком начинио ништа мање него 760 склекова. Та иста рука га је касније ужасно болела, али не од склекова како сте помислили већ од аутограма које је морао да подели те вечери.

Диско-џокеј — рекордер у пољупцима

Програм је настављен тачком трбушног плеса коју је извела плесачица из Њујорка Сабра Стар: пуних сто часова треперења трбушних мишића — непрекидно два дана и две ноћи! За њом је Дејв Ворд, диск-џокеј енглеског Радио-Пикадилија, разменио пољупце са 4.079 девојака које је љубио истим жаром, и без престанка пуних дванаест часова. „Човек лопта", висок метар и шездесет и тежак преко сто килограма дошао је на идеју да скаче преко столова дочекујући се на стомак који користи као амортизер, а најбржи „сецкарош" краставчића на свету исекао је на танке листиће дванаест огромних примерака за мање од десет секунди!

Најмањи бицикл који је неко икада конструисао. Где само наћи возача?

Ланац од људи око језера — дугачак осам километара, опет један рекорд

Лудовање је настављено до следећег јутра уз обилато заливање пивом. У међувремену су Теренс Расел и Роберт Прајнц покушали да оборе два друга рекорда. Расел је својим непотопивим кануом начинио хиљаду кругова у леденој води језера а Прајнц сишао маратонском стазом за боб на санкама премазаним парафином! Обојица су успели да оборе досадашње рекорде и уђу у Гинисову књигу рекорда.

Д. В.

Девојчица Дениз подвлачи се испод мотке постављене на висини од свега четрнаест центиметара не додирујући земљу ниједним делом тела осим, наравно ногама.

ког факултета. Предлог је прихваћен с одушевљењем. Али, све би било добро да се није појавио проблем: како се попети узбрдо јер је стрмина прилично велика? Решење је брзо нађено јер су том улицом сваки час пролазила кола тако да смо се хватали за браник и довлачили се до горе, па се спуштали опет доле и тако док није пао мрак, сваки дан. О опасностима нико није ни мислио, чак ни кад је Олгица сломила ногу. Она је сама долазила сваког дана са гипсом и посматрала нас с тугом. Нашој опасној игри изненада је дошао крај, а да ми то нисмо ни знали. Снимио нас је репортер из „Политике Експрес", а слика је изашла у гро-плану са пригодним текстом.

Дан је прошао као и обично, вратила сам се кући задихана али и срећна. Сећам се да је ручак већ био на столу. Мама и ујак само што се нису вратили са посла. Прво се појавио ујак. По обичају је сео и пре ручка прелистао новине. Читао их је и у једном тренутку се уозбиљио, значајно ме погледао и позвао. У мноштву слика оног тренутка нисам ништа видела. Тек кад ми је показао слику на којој сам препознала моје друштво у уобичајеној пози како се хватају за браник све ми је било јасно. Али себе нисам видела у том часу. Ја не, али ујак да. Показао ми је једну ногу са просеченом патиком и питао:

— Јеси ли ти то на слици?

— Не — одговорила сам као из топа надајући се да ћу се тако извући батина. Али за све је било касно. Последње што сам чула било је ујаково: „Још и лаже", а онда су почеле да пљуште батине, прво шамари, а онда и није бирао место где ће ме ударити. Ту се одмах нашла и нана која је свесрдно помагала ујаку, а онда се придружила и мама и на крају више нисам знала ко ме бије. Цела сам бридела од удараца. Узбудљива и опасна игра на ролшуама неславно се завршила.

Сутрадан кад смо се скупили у школи нико ништа није говорио. Некоме су се и виделе маснице, а некоме и не. Али нико од нас није прошао без њих. Више нам није падало на памет да идемо тамо и убрзо смо се вратили Студентском парку. Он нам више није био недовољан за спуст. Тек после неколико дана, кад су модрице прошле, почели смо да причамо колико је ко добио батина и слатко се смејали мада нам заправо није било смешно, али ко би то од нас признао? Можда ће се неко од старог друштва ако ово прочита и сетити тих година, првих ролшуа, сулуде вожње и свакако батина које се памте као што ћу их и ја док сам жива памтити.

Проф. Татјана Ранковић-Петровић, Београд

(хонорар 1000,00 дин)

ЕПП НА ПРЕДРАТНИ НАЧИН

ЕПП — економско пропагандни програм, огласи. Оглашава се на радију, телевизији, у новинама. Некад није било телевизије, али је зато радио нудио лек против тврде столице. Док су хавајске гитаре свирале и дочаравале живот под палмама, спикер је баршунастим гласом обавештавао оне које је стисла мука:

„Купујте Франц Јозефову горку воду, она сигурно отвара"!

За исту бољку рекламиране су и таблете дармол. Како су се обично узимале увече пред спавање, власник радње која их је продавала објавио је и рекламу с одговарајућим текстом:

„Док ви спавате, дармол ради".

Пургатив који је деловао брзо био је обложен чоколадом, па није било тешко натерати децу да их узимају. Али, деци се чоколадна облога осладила, те се догађало да смажу целу кутију таблета. Није тешко замислити како су после трчкарала градом држећи се за панталоне.

ДА ЈЕ ЈОВАНЧА МИЦИЋ ИЗ ЈАГОДИНУ ИМАО САТУРНОВ АМЕРИКАНСКИ РАДИО-АПАРАТ, НЕ БИ МОРАО ДА ПУТУЈЕ ОКО СВЕТА ПА ДА СЕ ВРАЋА С ПАРАЋИНСКЕ СТРАНЕ.

Љубав расте — талас среће пири

Тридесетих година овог века мала београдска фирма која се бавила састављањем огласних текстова, нудила је своје услуге патетичним узвиком:

„Цвеће треба заливати водом, а радњу рекламом!"

Да женске трепавице, украс лица, могу брзо да расту обавестила је Омниа из Загреба:

„Трепавице добијају брз раст помоћу апарата азијски сок".

Старији читаоци сећају се радио-апарата марке Сатурн. Били су мало кабасти и тешки. Продавцу мора да је шкрипао посао кад је у неколико наврата објавио оглас:

„Да је Јованча Мицић „из Јагодину" имао Сатурнов американски радио-апарат, он не би морао „сас бисаге", „сас празилук" и „сас глобус" да путује око света па да се враћа у Јагодину с параћинске стране."

Предратни свет много шта је знао, али је тек из рекламе којом се нудила на продају енциклопедија први пут чуо да њеном куповином човек може да постане чудо природе. Реклама је гласила:

„Ко набави ћирилски лексикон, свезнање, тај ће имати резервни мозак..."!

Некад је био у моди шпорет „Вулкан". Продавци су га нудили у стиху:

„Љубав расте, талас среће пири, ето „Вулкан" како кућу смири. Све за столом са радошћу дише, е па дотле, а куда ћеш више!"

Можете ли да замислите песника Ђуру Јакшића при светлости свеће у својој сиротињској соби у Скадарлији како размишља рекламу не би ли зарадио који динар. Он брадат, а саставља текст који треба да продаје жилете!

„Од Саве па до Роне сви траже жилете „Орионе". Јер брију браду сваку, најтврђу секу длаку. За новац се лако купе, а врло се тешко тупе."

Ко би рекао да су у прошлости даме ословљаване тако и кад су носиле вунене чарапе?! Велики оглас у новинама поручује:

„Даме, требате ли чарапе свилене или вунене... „Шармез".

Болест је болест. Неком оболи рука, неком нога, лечи се и желудац, јетра, живци. Болница није хотел да се бира гледањем слика. И поред тога, пре рата је изашао и овај оглас:

„Нервно оболеле прима на лечење санаторијум Београд, Звечанска 4. Тражите проспекте!"

Филм до краја у боји

Мушкарци у годинама! Многи остају крепки, али снага попушта под теретом времена. Како је обновити, чак вратити? Радио-реклама је нудила спас:

„Мушкарци... покушајте са... таблетама! Апотека Делини, Кнез Михаилова 1."

Да ли намерно или не, рекламу је пратила песма „Увело лишће". Чује се и данас, а компоновао ју је Жозеф Козма. Давно.

Ни изглед није занемарљив. Зашто би се куповало ново одело кад постојеће може да се однесе на хемијско чишћење.

„Да будеш елегантан, шик и господарски да имаш лик. Одела твоја ти повери, солидну радњу изабери која спада у први ред то је само ПАРО-ВАЛЕТ".

Средином јануара 1935. биоскоп „Валкан" дао је оглас:

„Данас последњи дан ГЛАС КРВИ страховите борбе са Индијанцима". Очигледно, Индијанци су били моћан непријатељ, а неко кренуо на њих па ком обојци ком опанци!

Рекламирајући филм „Жена која зна шта хоће" биоскоп „Коларац" је најавио и филм „Вакс музеум" речима:

„Ускоро највећа сензација коју је Београд до данас видео, од почетка до краја у природним бојама. За младеж испод 16 година забрањено од државне филмске цензуре због језовитих и страшних призора".

Фирма „Црвена кула" производила је и продавала вина. Власник Мозер волео је да рекламира свој производ у стиху. Једном би стихотворци склепали ово, други пут оно, тек он је био задовољан, све му је лепо звучало. На пример:

„Вавилонска кула из давних времена због неслоге пусте није довршена. А ЦРВЕНА КУЛА стоји као стена јер сви сложно хвале добра вина њена."

Или:

„Винко Лазић од повоја волео је вино пити, ал на њему морао је знак ЦРВЕНЕ КУЛЕ бити."

Ипак, све то није ништа у поређењу са животом. А у животу Мозер је на самрти поверио синовима велику тајну:

— Децо, да знате, ако вам икад затреба, вино се може правити и од грожђа!

Да је народ знао од чега је дотле Мозер справљао вино!?

Спасоносне три длане

Како да мајка примети да синовљева кошуља није довољно избељена осим ако се у новинама не поја-

РЕЗЕРВНИ МОЗАК И ВУНЕНЕ ЧАРАПЕ

ви оглас са цртежом на којем се види како један дечак носи на леђима другог. Затим ће текст све лепо објаснити:

„Мајка је мислила да је Ацина кошуља бела све док Аца није упртио Јоцу чија је кошуља опрана ПЛАВИМ РАДИОНОМ."

Поједини довитљивци згрнули су на огласима новац.

„Ћелави мушкарци! Не будите предмет подсмеха! Нови научни проналазак, брз раст на ћелавим местима. Пошаљите нам још данас три длаке из ваше косе. Бесплатно сва упутства. Интеркозма Париз."

То је био садржај огласа који је једног дана освануо у дневној штампи. Разуме се, упутство је било бесплатно, али је садржавало обавештење на коју адресу у Паризу да се пошаљу длаке и — новац!

Из Југославије су похрлила писма. У свакому по три драгоцене длаке, можда последње власи с главе. Није требало дуго да се открије превара. Какав институт, који лек! Пукла је брука. Народ се кидао од смеха, онај који није био ћелав.

Мали огласи врцали су од продаје букових цепаница, већих и мањих, са чворовима и без, спакованих и на гомили. Тражиле су се куварице, прање, шваље, а један несретник који никако није могао да нађе жену и свије породично огњиште уптио је вапај:

„Тражим провотацицу. Адреса на администрацију „Политике" под 1935!"

Миленко Тодоровић

ДАРМОЛ
ЧОКОЛАДА ЗА ОТВАРАЊЕ
делује благо и сигурно
Не шкоди!

Одобрено од Министарства социјалне политике и народног здравља С. Бр. 249 од 19. II. 1932

Да је ЈОВАНЧА МИЦИЋ из „Јагодину" имао САТУРНОВ амерички РАДИО апарат, он не би морао „сас бисаге", „сас празилук" и „сас глобус" да путује око света, па да се враћа у Јагодину с параћинске стране.

SATURN

Васина 10
Београд
Телеф. 26-707

Венера и њена галија робијаша на океану од свиле! Још невиђене сензације!

ТОН БИОСКОП **КОЛАРАЦ**

Данас раскошна премијера:

ЕВИНО ОРУЖЈЕ

Хипер-модеран тон филм темпераментног садржаја са безброј луксузних тоалета из највећих модних кућа целога света.

Ревије са 200 дивних играчица у фантастичним костимима од нојевог перја. — У главним улогама

ВИЛИАМ ПОВЕЛ — БЕТИ ДЕВИС — ВЕРИ ТИСДАЛ.

Продукција: Warner Bros film — New-York

Додатак факс новости и најновији „Warner Bros" музички филм: „Бора Миневић и његови хармоникаши".

УСКОРО ОПЕТ РУСКА ПРЕМИЈЕРА
ПЕСМА НА ВОЛГИ
ПЕСМА НА СЧАСТЬИ
САВРШЕНА ГЛУМА — Дивне мелодије

НЕ ЗАБОРАВИТЕ!
Сваки наш програм је прворазредна сензација, јер поред највећих филмова америчке продукције, једини у Београду добавили смо и приказујемо одличне и скупе руске тон-филмове.

У ПРИПРЕМИ милионска СЕНЗАЦИЈА
КРИК СВЕТА
Бесмртно РЕМЕК ДЕЛО у коме глуми 10,000.000 незнаних хероја!

Почетак 3, 5, 7, 9.30 ● Цене 10, 15, за децу 5.- ● У 3 сата сва места по 10 дин.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Поручник Блубери: ДУХ СА ЗЛАТНИМ МЕЦИМА II ДЕО

ВЕРНЕР АМАДЕУС, ЗВАНИ ПРОСИТ, И ВАЛИ, ЊЕГОВ БИВШИ ОРТАК – НА ТРАГУ СУ СКРИВЕНОГ ЗЛАТА. ПОРУЧНИК БЛУБЕРИ И ЏИМИ МЕК КЛУР СЛЕДЕ ИХ У СТОПУ. ПЛАНИНА СУЈЕВЕРЈА, ПОЗНАТА КАО ПЛАНИНА ЗЛИХ ДУХОВА, СПРЕЧАВА АПАЧЕ ДА СЕ ОСВЕТЕ БЕЛЦИМА...

СТЕНА ЈЕ МИНИРАНА...
ТРЕБА ШТО ПРЕ ДА СЕ ИЗВУЧЕМО ОДАВДЕ ДОК НЕ СМИСЛЕ НЕШТО НОВО!
ПРОЛАЗ ЈЕ СЛОБОДАН!

МЕЂУТИМ...
ЕКСПЛОЗИЈА! ДА ЛИ СУ ТО ОНИ?
ЗВУК ДОЛАЗИ ОДАНДЕ!

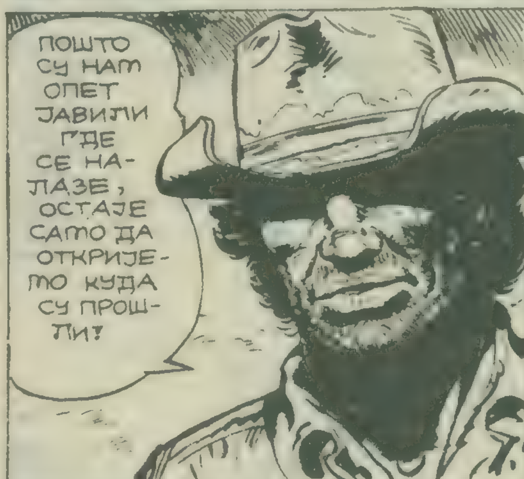
ПОШТО СУ НАМ ОПЕТ ЈАВИЛИ ГДЕ СЕ НАЛАЗЕ, ОСТАЈЕ САМО ДА ОТКРИЈЕМО КУДА СУ ПРОШЛИ!

НИГДЕ ПУКОТИНЕ, А ИЗЛАЗ ИПАК ПОСТОЈИ!
ГЛЕ!
ШТА ТО ОВДЕ СИЈА?

КОПЧА ОД СЕДЛА! ОВУДА СУ ПРОШЛИ! НАШАО САМ, МАЈК!

ПРЕСТАНИ ДА СЕ ДЕРЕШ!

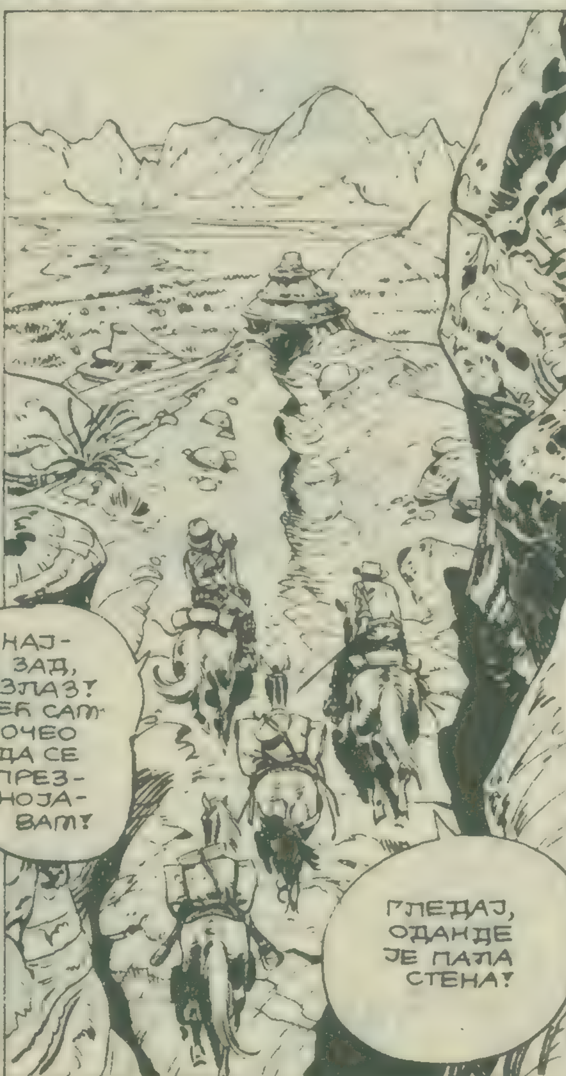
НАЈЗАД, ИЗЛАЗ! ВЕЋ САМ ПОЧЕО ДА СЕ ПРЕЗНОЈАВАМ!
НЕМА ТРАГОВА! ТЛО ЈЕ ТВРДО!
ГЛЕДАЈ, ОДАНДЕ ЈЕ ПАЛА СТЕНА!

СВЕЖИ ТРАГОВИ ЕКСПЛОЗИВА!
БИО САМ У ПРАВУ! ТО НИЈЕ БИЛО СЛУЧАЈНО!

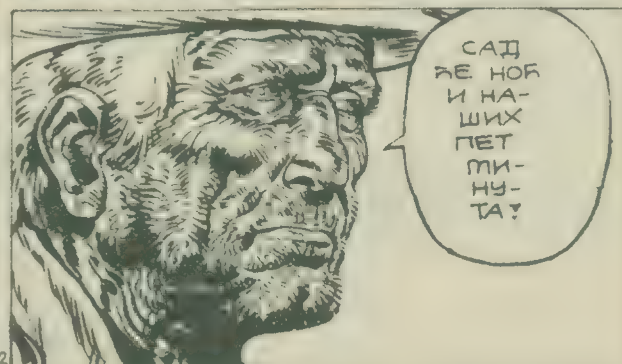
САД ЈЕ НОЋ И НАШИХ ПЕТ МИНУТА!

ОДАВДЕ СЕ ЧУЛА ЕКСПЛОЗИЈА! СИГУРНО ИМ ЈЕ НЕКА СТЕНА ПРЕПРЕЧИЛА ПУТ!
ЈОШ ЈЕ СВЕ ТОПЛО!

СПУШТАЛА СЕ НОЋ...
ГДЕ ЈЕ ТАЈ РУДНИК, ПРОСИТЕ? ОДАВДЕ КАО ДА НЕМА ИЗЛАЗА!
У ПРАВУ СИ! РУДНИК ЈЕ ТУ НЕГДЕ МЕЂУ СТЕНАМА! НЕ ПОЗНАЈЕМ ПУТ БАШ НАЈБОЉЕ!

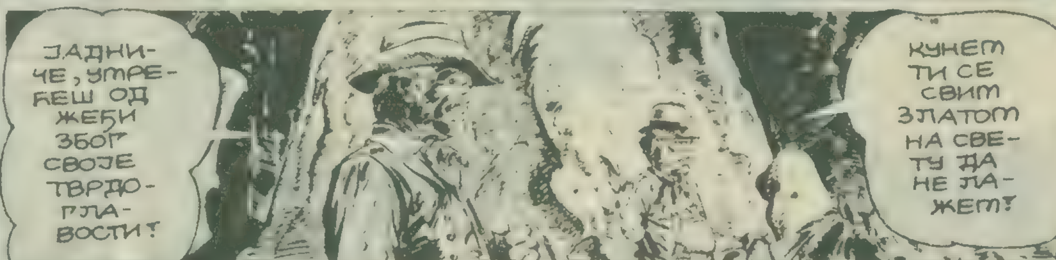

ЈАДНИЧЕ, УМРЕЋЕШ ОД ЖЕЂИ ЗБОГ СВОЈЕ ТВРДОГЛАВОСТИ!
КУНЕМ ТИ СЕ СВИМ ЗЛАТОМ НА СВЕТУ ДА НЕ ЛАЖЕМ!

ИМАШ ВРЕМЕНА ДО ЗОРЕ! МЕНИ НЕ ТРЕБА ЗАБОРАВНИ ОРТАК!

ПОТРЕБАН СИ МИ КАО МЕТА! ЛОГОРОВАЋЕМО НА СРЕД ПЛАТОА!
ТИ СИ ИЗГЛЕДА СВЕ ИСПЛАНИРАО!

АКО ПРИВУЧЕМО ТОГ ПЛАНИНСКОГ ДУХА, ИМАМО И КОЊЕ И МУНИЦИЈУ!

ИДЕАЛНО МЕСТО! УПАЛИ ВЕЛИКУ ВАТРУ!
ТИ СИ ЛУД! ПОСТАЋЕМО ОДЛИЧНА МЕТА!

ИДИ САКУПЉАЈ ГРАНЕ А ЈА ЋУ ДА ЧЕКАМ!

ДАО СИ МИ ЛЕП ЗАДАТАК!
НЕ БОЈ СЕ! СРЕДИЋУ ЈАЊЕГА!

ТРЕБА ПРВО ДА ДОЂЕ!

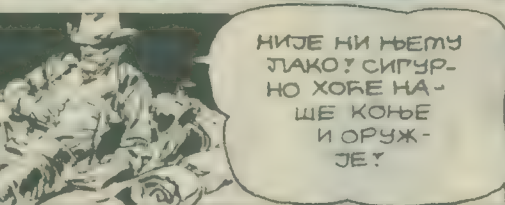
НИЈЕ НИ ЊЕМУ ЛАКО! СИГУРНО ХОЋЕ НАШЕ КОЊЕ И ОРУЖЈЕ!

ПРИЧА СЕ ДА ЈЕ ПЛАНИНА УКЛЕТА?!
ДА... ВЕРУЈЕ СЕ ДА ОВИМ ПЛАНИНАМА ЛУТА ДУХ ЧОВЕКА КОЈИ ЈЕ ПРВИ ОТКРИО ЗЛАТО...

ТО МОРА ДА ЈЕ НЕКО КО ЈЕ ЧУО ЗА ТВОЈЕ ЗЛАТО! МОЖДА ГА ЈЕ ПРОНАШАО!
НЕМОГУЋЕ! ЈА САМ ЈЕДИНИ НА СВЕТУ КОЈИ ЗНА ГДЕ ЈЕ РУДНИК!

ДУХ ИЛИ НЕ, АЛИ ОНИ МЕЦИ СУ БИЛИ ПРАВИ!
СТАВИО САМ УНУТРА ВРЕЋЕ, КАМЕЊЕ И ТВОЈ ШЕШИР!

О КЕЈ! НИЈЕ ЛОШЕ!
ЗАБОРАВИЛИ СМО ЧИЗМЕ! НАШ ПРОТИВНИК ЈЕ ЛУКАВ ДА ТО НЕ БИ ПРИМЕТИО!

И ТИ СИ ЛУКАВ, АЛИ СИ У ПРАВУ! ЧИЗМЕ НОЋАС НЕЋУ ДА ОБУВАМ!
ТАКО ЈЕ!

УСКОРО ТИ УОПШТЕ НЕЋЕ БИТИ ПОТРЕБНЕ... ПОГРЕШИО СИ, ВАЛИ...

ЈОШ ЈЕДНА ПРЕДОСТРОЖНОСТ, ПРОСИТЕ! ДАЈ ТУ ЧУТУРУ С ВОДОМ ДА НЕ БИ ДОШАО У ИСКУШЕЊЕ!
ТИ СИ НАЈВЕЋЕ БУБРЕ КОЈЕ САМ ИКАДА СРЕО, ВАЛИ!

НЕМОЈ ПОТЦЕЊИВАТИ СЕБЕ, ПРОСИТЕ! ИМАЋУ ТЕ НА ОКУ! НЕ ПРИЛАЗИ ВОДИ И ОДРЖАВАЈ ВАТРУ!

ОСЕЋАМ ДА СЕ НЕКО ПРИБЛИЖАВА, ВАЛИ!
ПОНОЋ ЈЕ ВРЕМЕ ЗА ДУХОВЕ, АЛИ НЕ БРИНИ, ЈА ЋУ ТЕ ШТИТИТИ!

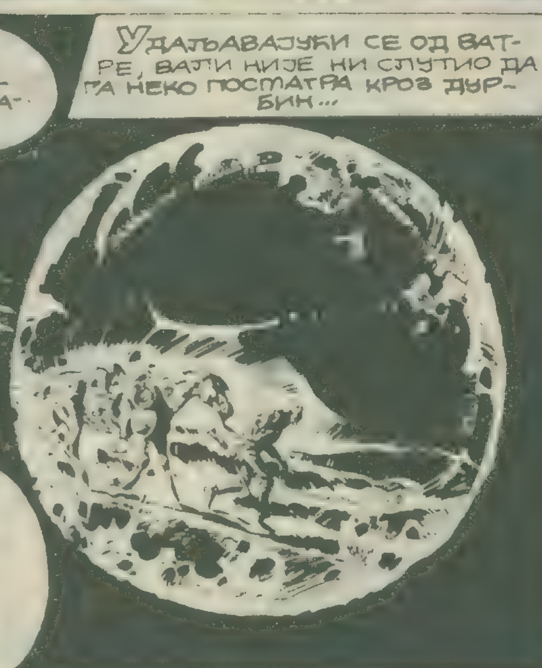
УДАЉАВАЈУЋИ СЕ ОД ВАТРЕ, ВАЛИ НИЈЕ НИ СЛУТИО ДА ГА НЕКО ПОСМАТРА КРОЗ ДУРБИН...

ХИ, ХИ! ХИ, ХИ!

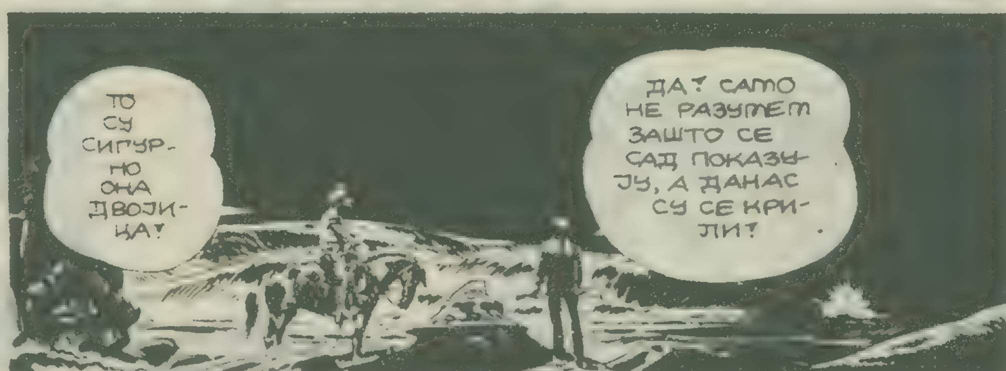
ЦИМ И БЛУБЕРИ СУ ТАКОЂЕ ПРИМЕТИЛИ ВАТРУ...
ТО СУ СИГУРНО ОНА ДВОЈИЦА!
ДА! САМО НЕ РАЗУМЕМ ЗАШТО СЕ САД ПОКАЗУЈУ, А ДАНАС СУ СЕ КРИЛИ!

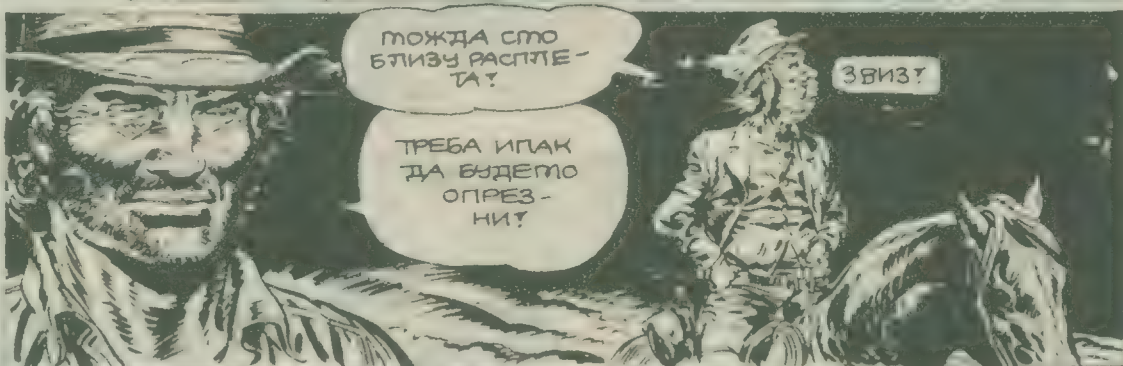
МОЖДА СМО БЛИЗУ РАСПЛЕТА!
ТРЕБА ИПАК ДА БУДЕМО ОПРЕЗНИ!
ЗВИЗ!

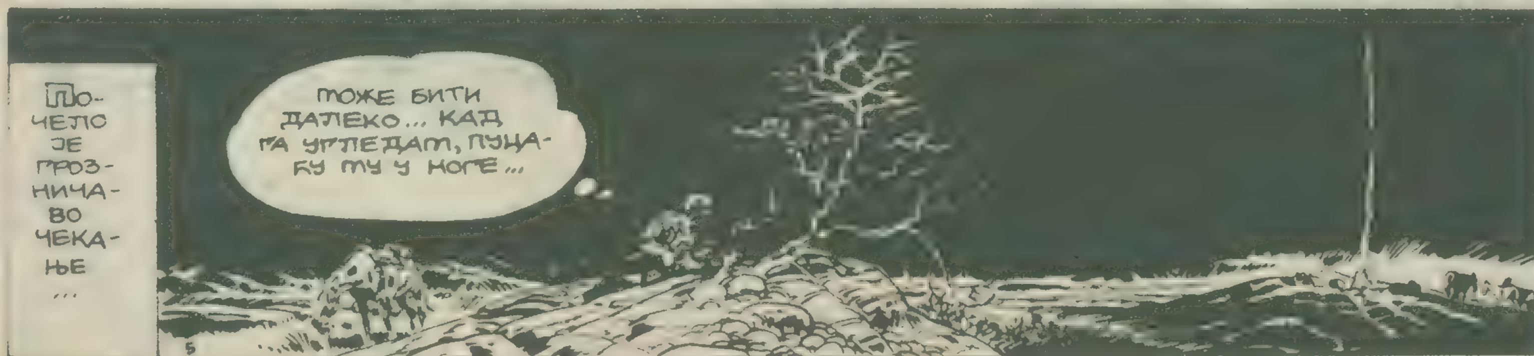
ПОЧЕЛО ЈЕ ГРОЗНИЧАВО ЧЕКАЊЕ...
МОЖЕ БИТИ ДАЛЕКО... КАД ГА УГЛЕДАМ, ПУЦАЋУ МУ У НОГЕ...

ВАЛИ НИЈЕ НИШТА ПОСУМЊАО, ЛЕПОТИЦЕ! ХИ, ХИ! СТРПИ СЕ ЈОШ МАЛО У ТОЈ КЕСИ! УБРЗО ЋЕШ БИТИ У ЧИЗМИ! ХИ, ХИ!

ИСТОГ ТРЕНУТКА...

БУМ!

КРАК!

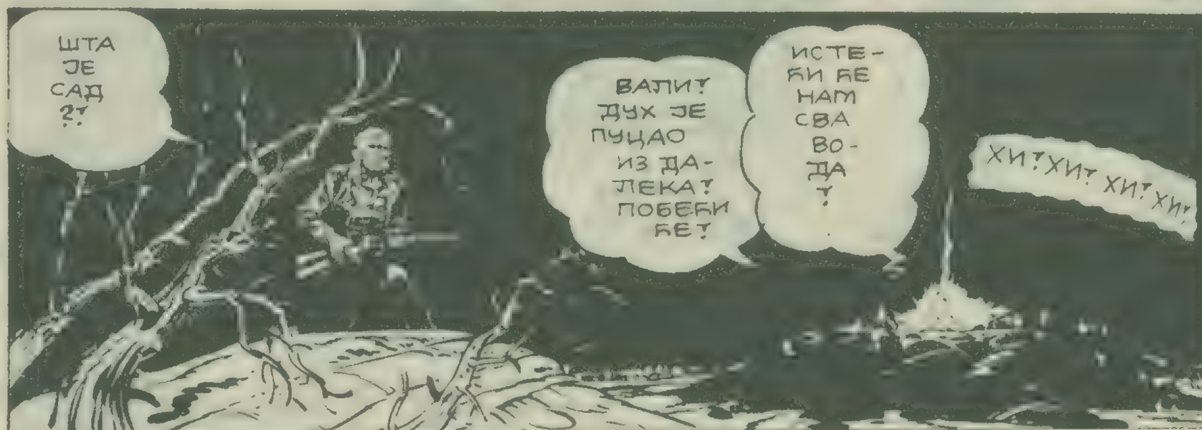
ШТА ЈЕ САД?!
ВАЛИ! ДУХ ЈЕ ПУЦАО ИЗ ДАЛЕКА! ПОБЕЋИ ЋЕ!
ИСТЕЋИ ЋЕ НАМ СВА ВОДА!
ХИ! ХИ! ХИ! ХИ!

ЈЕСИ ЛИ ЧУО ПУЦАЊ, СИНКО! НЕКИ ВЕЛИКИ КАЛИБАР!
ОВО НИЈЕ ВАЛИЈЕВА ПУШКА! ИЗГЛЕДА ДА МИ НИСМО ЈЕДИНИ КОЈИ ГА ЈУРИМО!

АЛ' НАС ЈЕ НАСАМАРИО...
НЕЋЕ СТИЋИ ДАЛЕКО...

ЈАХ! ЂИХА!

ДОБРО ЈЕ... СПАСАО САМ МАЛО! ДОСТА ЗА МЕНЕ! САД ЈОШ САМО ДА ОВУ ЛЕПОТИЦУ СМЕСТИМ НА ПРАВО МЕСТО...

У ТОМ МОМЕНТУ...
НИГДЕ ТРАГОВА...
КАО ДА ЈЕ ИСПАРИО...

ДОСТА ЈЕ БИЛО... МОГУ САМО ДА ДОБИЈЕМ МЕТАК У ЧЕЛО... НАЗАД...

СУВИШЕ САМ СЕ УДАЉИО! НЕ ВОЛИМ ШТО ЈЕ ПРОСИТ САМ!

ЈОШ УВЕК СИ ТУ? МИСЛИО САМ ДА СИ ЗБРИСАО!
А ГДЕ? И КАКО! ИМАШ ДОБРОГ КОЊА И БРЗО БИ МЕ НАШАО!

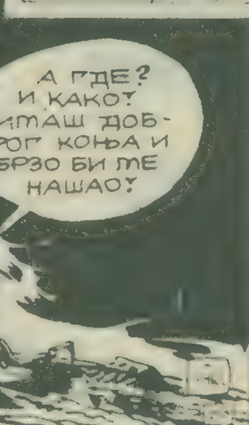

МОРАМО ДА СЕ СКЛОНИМО! НЕ ТРЕБА ДА И ДАЉЕ ИЗИГРАВАМО МЕТЕ!
СТО МУ ГРОМОВА! ШТА ЈЕ БИЛО СА БУРЕНЦЕТОМ?
ДУХ ГА ЈЕ ПОГОДИО! ОДЛИЧНО ГАЂА, ТАКО ДА НИСАМ СПАСИО НИЈЕДНУ КАП!

БЕЗ ВОДЕ НЕ МОЖЕМО ДАЉЕ!
БОЉЕ БИ ТИ БИЛО ДА СЕ ОБУЈЕШ!

МИСЛИШ ДА СИ ДОБИО У ВРЕМЕНУ, ПРОСИТЕ! АЛИ, НЕ НАДАЈ СЕ! ТИ ОСТАЈЕШ ОВДЕ!
АКО ТИ ТАКО КАЖЕШ!

И НЕМОЈ МИСЛИТИ...
??

АААХ!

З... З... ЗВЕЧАРКА!
УЈЕЛА МЕ ЈЕ!

ЂУБРЕ!

ОДЛИЧНО, ЛЕПОТИЦЕ!

ЂУБРЕ! ЂУБРЕ! ЂУБ-РЕ!

ОХ!

НЕ МРДАЈ! САД ЈА ИМАМ ПУШКУ! ХИ! ХИ!

МОРАО БИХ ТЕ САД УБИТИ, АЛИ ЈЕ БОЉЕ ДА ПОЛАКО УМИРЕШ!
ТИ СИ ЈЕ СТАВИО У ЧИЗМУ, А?

БАШ СИ БИСТАР!
ПРЉАВА КУКАВИЦЕ!

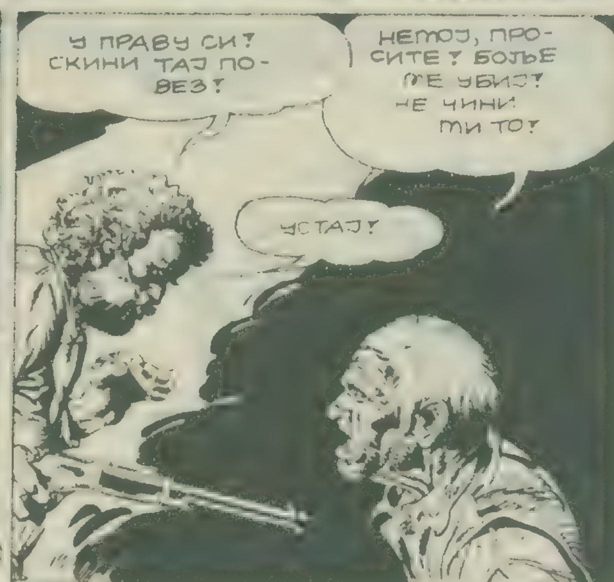
У ПРАВУ СИ! СКИНИ ТАЈ ПОВЕЗ!
НЕМОЈ, ПРОСИТЕ! БОЉЕ МЕ УБИЈ! НЕ ЧИНИ МИ ТО!
УСТАЈ!

САД ЋЕШ МАЛО ДА ИГРАШ! ШТО ТИ СРЦЕ БУДЕ БРЖЕ ЛУПАЛО, И ОТРОВ ЋЕ СЕ БРЖЕ ШИРИТИ!
НЕЋЕШ ВАЉДА...

ИГРАЈ, РЕКАО САМ!
ПАМ!
Н... НЕ!
8

ИГРАЈ, ОРТАК, ИГРАЈ! ХА, ХА!
ПАМ! ПАМ! ПАМ! ПАМ!
МИЛОСТ! ОДРИЧЕМ СЕ РУДНИКА!
НЕ ОСЕЋАМ ВИШЕ НОГЕ!

ПРАВО ПУШКАРАЊЕ! МОЖДА СУ ИНДИЈАНЦИ?
ТА НЕ! АПАЧИ НЕ ЗАЛАЗЕ ОВАМО! ОВО ЈЕ ВИНЧЕСТЕРКА! УСПОРИ МАЛО, ЏИМИ!

МОЖДА ЋЕШ ПОЖИВЕТИ ЈОШ КОЈИ САТ, А ОНДА ЈЕ ЗЛАТО САМО МОЈЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ПУТ ЈЕ СЛОБОДАН ... ЈОШ САМО ДА СЕ РЕШИМ ОНОГ ДУХА...

ШТО ВИШЕ РАЗМИШЉАМ, СВЕ МИ СЕ ВИШЕ ЧИНИ ДА ЈЕ ТО НЕКИ ФАНТОМ...

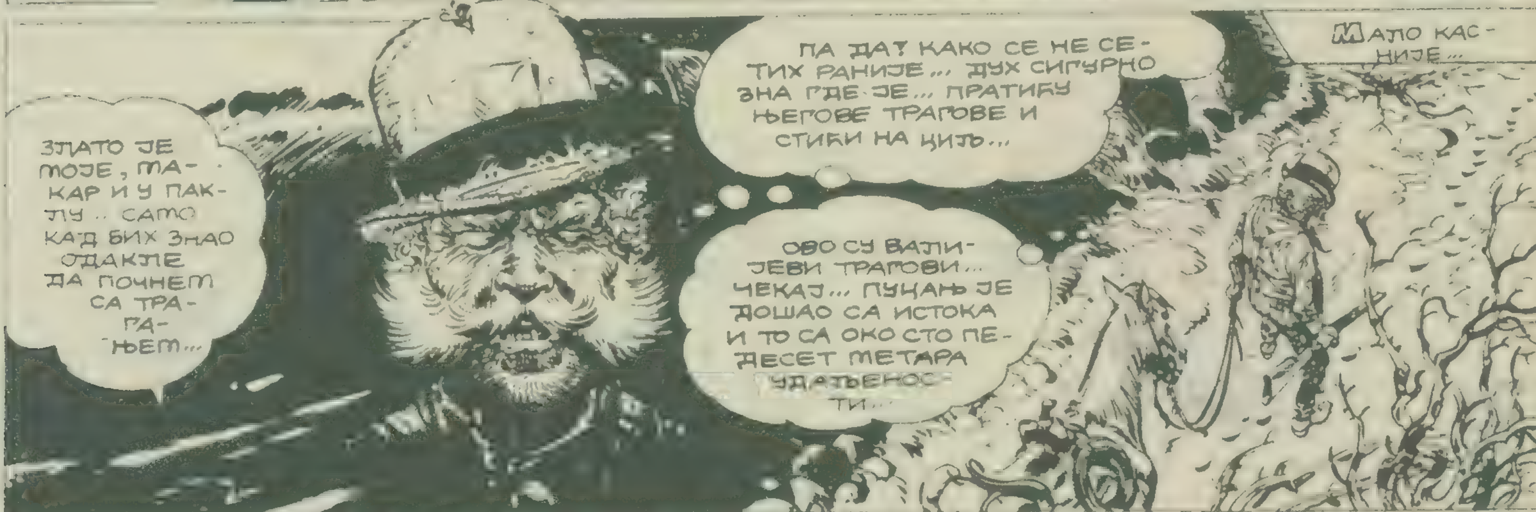
ЗЛАТО ЈЕ МОЈЕ, МАКАР И У ПАКЛУ .. САМО КАД БИХ ЗНАО ОДАКЛЕ ДА ПОЧНЕМ СА ТРАГАЊЕМ...
ПА ДА! КАКО СЕ НЕ СЕТИХ РАНИЈЕ... ДУХ СИГУРНО ЗНА ГДЕ ЈЕ... ПРАТИЋУ ЊЕГОВЕ ТРАГОВЕ И СТИЋИ НА ЦИЉ...
МАЛО КАСНИЈЕ...
ОВО СУ ВАЛИЈЕВИ ТРАГОВИ... ЧЕКАЈ... ПУЦАЊ ЈЕ ДОШАО СА ИСТОКА И ТО СА ОКО СТО ПЕДЕСЕТ МЕТАРА УДАЉЕНОСТИ...

ОТИСАК ТЕЛА... ОНАЈ КОЈОТ СЕ ОВДЕ САКРИО ПОШТО ЈЕ ПУЦАО НА НАС..
НЕКИ ЛУКАВИ АПАЧ... НЕ ЧУДИ МЕ ШТО ГА ВАЛИ НИЈЕ ПРИМЕТИО...

УСКОРО...
БЕЗ КОЊА ЈЕ, А НИ ТРАГОВЕ НИЈЕ ИЗБРИСАО ... ФАТАЛНА ГРЕШКА ...

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ЧУДНО! НЕМА ТРАГОВА БОРБЕ! НА ШТА ЛИ СУ ПУЦАЛИ?
МАЈК, ПОГЛЕДАЈ!

БРЗО СУ СИШЛИ...
ТО ЈЕ ВАЛИ! ПРОСИТ ГА СЕ...
НИЈЕ! ПОГЛЕДАЈ МУ НОГУ! ЕНО ЗМИЈЕ! ПРОСИТ ГА ЈЕ ОСТАВИО!
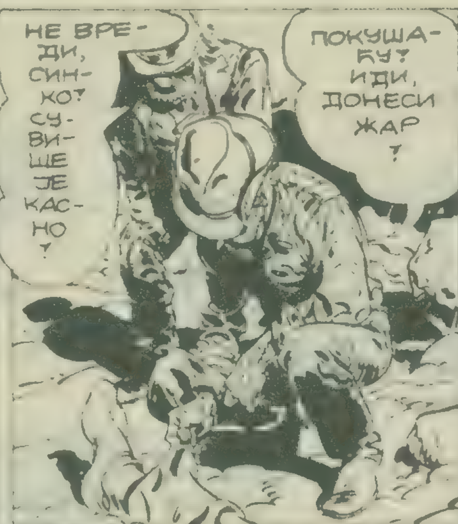
НЕ ВРЕДИ, СИНКО! СУВИШЕ ЈЕ КАСНО!
ПОКУШАЋУ! ИДИ, ДОНЕСИ ЖАР!
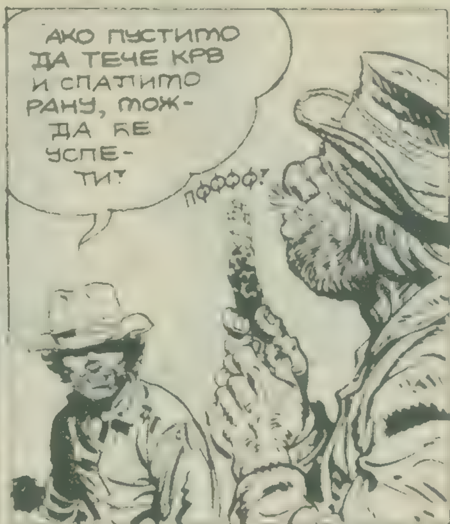
АКО ПУСТИМО ДА ТЕЧЕ КРВ И СПАЛИМО РАНУ, МОЖДА ЋЕ УСПЕТИ!
ПФФФФ!
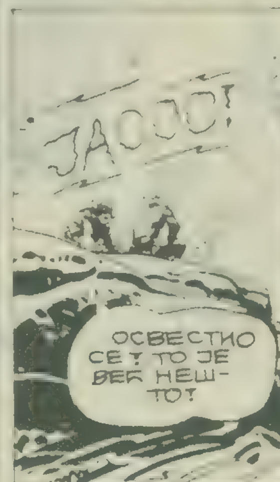
ЈАООО!
ОСВЕСТИО СЕ! ТО ЈЕ ВЕЋ НЕШТО!

ОХ, БЛУБЕРИ! ПРОСИТ МИ ЈЕ СТАВИО ЗМИЈУ У ЧИЗМУ! АХ!
УХВАТИТЕ ГА! ТРАЖИ, РУДНИК!
СМИРИ СЕ, ВАЛИ!

БУНЦА!
ПАЗИ НА ДУХА! ОН ЧУВА ЗЛАТО... НАПАО НАС ЈЕ... ИМА ЗЛАТНЕ МЕТКЕ... АААХ!

ВАЛИ, ПОЛАКО...
КААХ!

КАКВА СТРАШНА СМРТ! ГЛЕ, ОВО МУ ЈЕ ИСПАЛО ИЗ РУКЕ!
ДО ЂАВОЛА! ЛИЧИ НА...
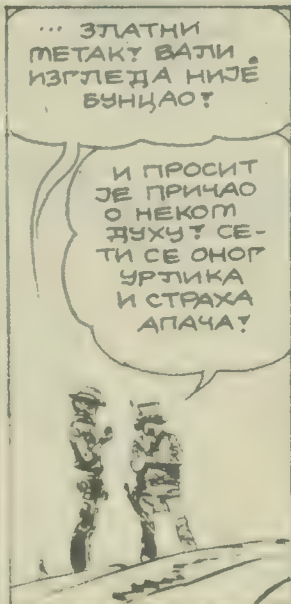
... ЗЛАТНИ МЕТАК! ВАЛИ ИЗГЛЕДА НИЈЕ БУНЦАО!
И ПРОСИТ ЈЕ ПРИЧАО О НЕКОМ ДУХУ! СЕТИ СЕ ОНОГ УРЛИКА И СТРАХА АПАЧА!
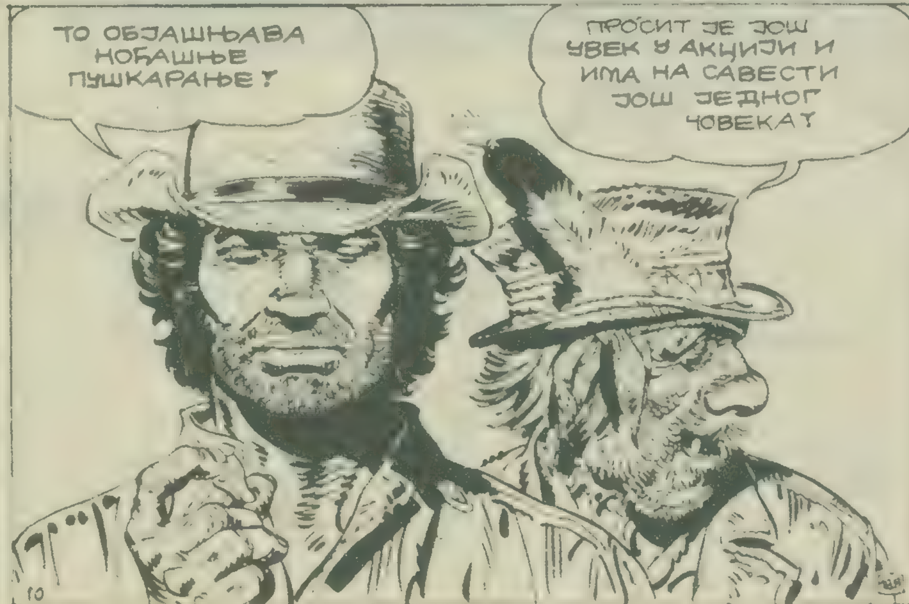
ТО ОБЈАШЊАВА НОЋАШЊЕ ПУШКАРАЊЕ!
ПРОСИТ ЈЕ ЈОШ УВЕК У АКЦИЈИ И ИМА НА САВЕСТИ ЈОШ ЈЕДНОГ ЧОВЕКА!

ОН И САВЕСТ... И НЕ САЊА ДА СТО МУ ЗА ПЕТАМА! ЧАК ОСТАВЉА ЈАСНЕ ТРАГОВЕ!

ПРОСИТУ СЕ ЖУРИЛО...
ЧУДАН ЈЕ ТАЈ ДУХ! КО БИ БОС МОГАО ДА ИЗДРЖИ НА ОВОЈ ЖЕЗИ?!

ИЗНЕНАДА...
СТО МУ ГРОМОВА!

ПРОСИТУ ЈЕ ТЕРЕН ИЗГЛЕДАО ПОЗНАТ...
ПОЗНАЈЕМ ОВО МЕСТО... У ПОДНОЖЈУ СТЕНЕ САМ... ПИТАМ СЕ ДА ЛИ САМ СЕ СЛУЧАЈНО ТУ НАШАО...

НЕМА СУМЊЕ... ШТА ЛИ ОВО ЗНАЧИ? СИГУРНО ЈЕ НЕВРЕМЕ ОШТЕТИЛО СТЕНУ... ХВАТА МЕ ЈЕЗА...

ПОШТО СУ САХРАНИЛИ ВАЛИЈА, БЛУБЕРИ И ЏИМ СУ КРЕНУЛИ ДАЉЕ...
ШТО ЛИ ЈЕ ПРОСИТ ЛУТАО? КАО ДА ЈЕ НЕШТО ТРАЖИО!
МОЖДА МУ ЈЕ ЖЕЂ ПОМУТИЛА УМ, ПА ЈЕ ТАКО НАСТАЛА ПРИЧА О ЗЛАТНОМ РУДНИКУ!

ТРАГОВИ БОСИХ НОГУ! ОВДЕ СВАКО СВАКОГ ПРАТИ!
ЧУДИ МЕ КАКО СВИ ОПСТАЈЕМО У ОВОМ ПАКЛУ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ТРАГОВИ СЕ ВИШЕ НЕ ВИДЕ! ТРЕБА МИ ВОДА... НЕЋУ ИЗДРЖАТИ!

КАД ЈЕ СТИГАО ДО ВРХА...
ШТА ЈЕ ТО? СТО МУ ГРОМОВА!

ИСПОД ЊЕГА ЈЕ БИО КАЊОН, А УСРЕД КАЊОНА, У ОБЛИКУ ЛАВИРИНТА, ОСТАЦИ НЕКОГ СЕЛА...
СТО МУ ГРОМОВА! ОВО ЈЕ ИЗГЛЕДА СКЛОНИШТЕ ОНОГ ДУХА!

ПРОСИТ СЕ САКРИО И ПОСМАТРАО ГРАЂЕВИНУ...
АКО ПОСТОЈИ СЕЛО, ОНДА ТУ МОРА ДА ИМА ВОДЕ...
ТАКО И УБИЦА СА ЗЛАТНИМ МЕЦИМА МОЖЕ ДА ОПСТАНЕ У ОВОМ ПАКЛУ... НИШТА СЕ НЕ ПОМЕРА...

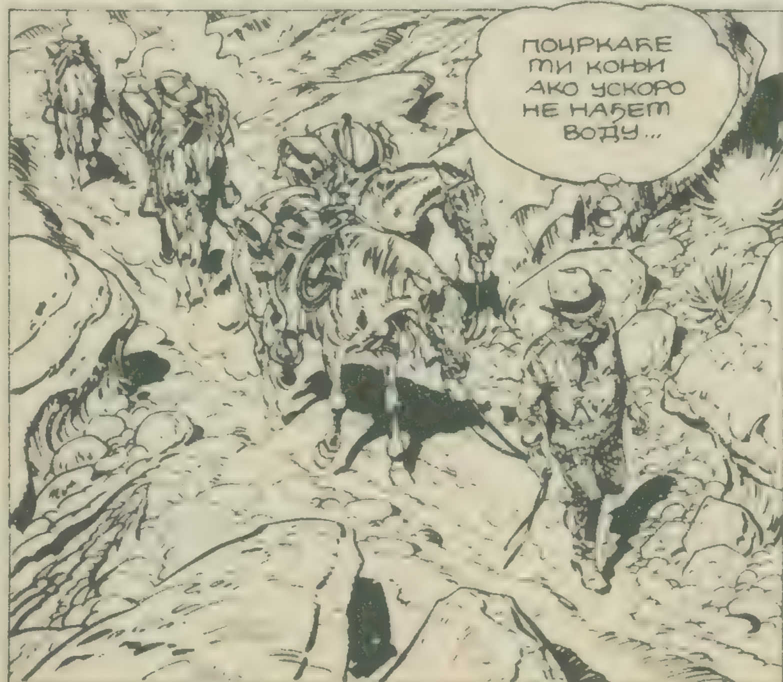
ПОЦРКАЋЕ ТИ КОЊИ АКО УСКОРО НЕ НАЂЕМ ВОДУ...

ОВО ЈЕ ИЗГЛЕДА ПРОЛАЗ?

МОРАЋУ ДА СРЕДИМ ДУХА ДО НОЋИ, ИНАЧЕ САМ ГОТОВ...
12

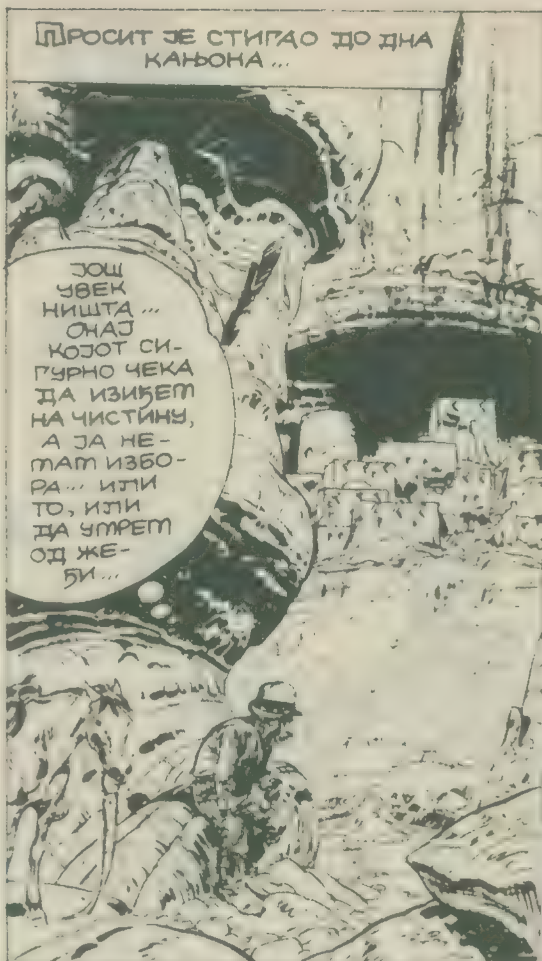
Просит је стигао до дна кањона...
Још увек ништа... онај којот сигурно чека да изиђем на чистину, а ја немам избора... или то, или да умрем од жеђи...

Сад сам одлична мета... ово ми се нимало не свиђа...

ПИЈУУУ!
Еј!
Приметио ме је!
Дум!

Овде сам стешњен, али не могу даље... ово ми је једино склониште...

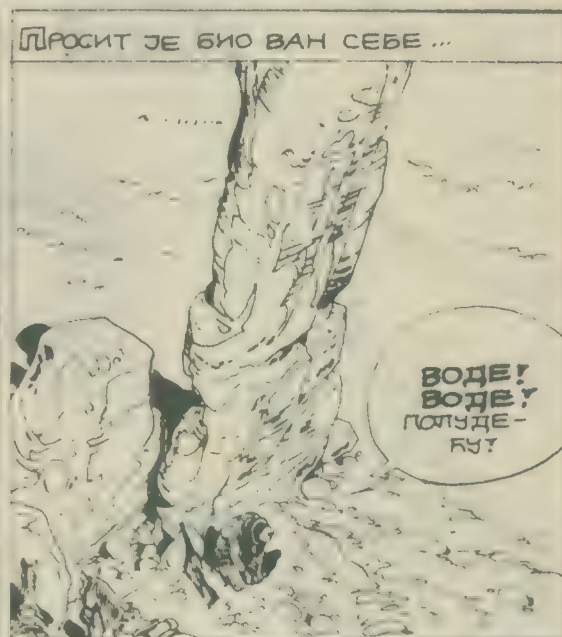
Просит је био ван себе...
Воде! Воде! Полудећу!

Касније...
Можда се уморио од чекања...

ПАМ!
Није! А и одлично гађа!

Морам сачекати да падне ноћ, а онда у акцију! Спремићу и ја њему изненађење!
13

МОРАМ УТВРДИТИ ТАЧНУ ПОЗИЦИЈУ... ЗАМАЛО...
ПАМ!
БУП!

ПОКУШАЋУ ШТОС С ОГЛЕДАЛОМ И ПУШКОМ...

ОВАКО МОГУ ДА ПОСМАТРАМ БЕЗ РИЗИКА... ПРЕСТАО ЈЕ ДА ПУЦА...

НЕЋУ ИЋИ ТАМО... МАЛО ЕКСПЛОЗИВА ЋЕ РЕШИТИ СТВАР...

ГЛЕ! ГЛЕ!

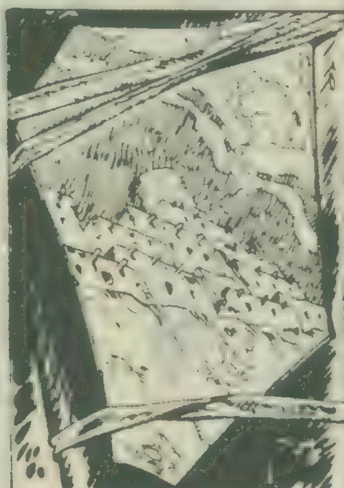
ИМАМ ГА... ЕНО ДИМА... ОН МИСЛИ ДА ЈЕ НА СИГУРНОМ... ТА ГРЕШКА ЋЕ ГА КОШТАТИ ЖИВОТА...

САТИ СУ ПРОЛАЗИЛИ. ПАЛА ЈЕ НОЋ...
НАЈЗАД... ДА МИ НИЈЕ ОВОГ ПОКРИВАЧА, ПОЛУДЕО БИХ...
ЕЈ, КАКВИ СУ ОВО КРИЦИ?

НА ХИЉАДЕ СЛЕПИХ МИШЕВА!

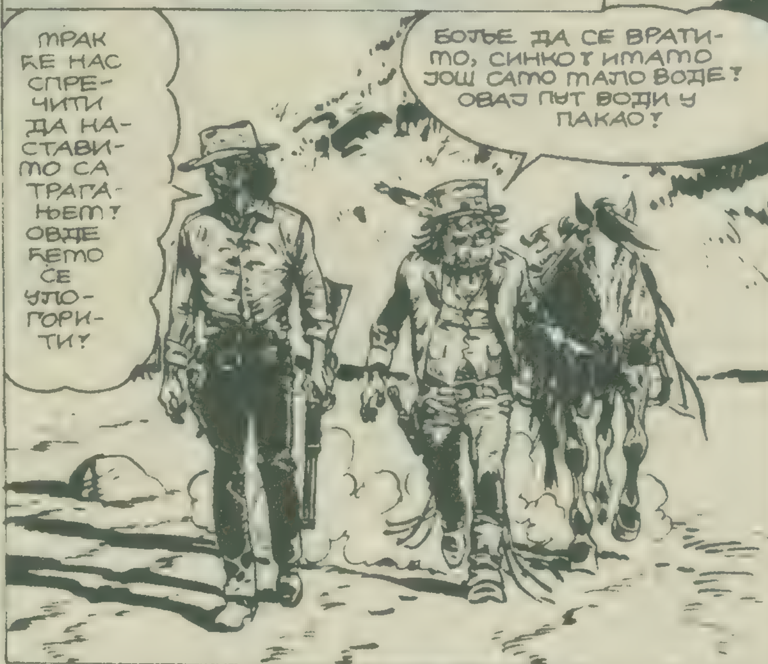
И БЛУБЕРИ СЕ ПРИБЛИЖАВАО КАЊОНУ...
МРАК ЋЕ НАС СПРЕЧИТИ ДА НАСТАВИМО СА ТРАГАЊЕМ! ОВДЕ ЋЕМО СЕ УЛОГОРИТИ!
БОЉЕ ДА СЕ ВРАТИМО, СИНКО! ИМАМО ЈОШ САМО МАЛО ВОДЕ! ОВАЈ ПУТ ВОДИ У ПАКАО!

ДА СЕ НЕ БОЈИШ, СТАРА ОЛУПИНО? ПОМИСЛИ НА ЗЛАТО!
ШТА ЋЕ НАМ АКО УМРЕМО? ДОБРО, ПРИЗНАЈЕМ ДА СЕ ПЛАШИМ!

ЖИВОТ ЈЕ ВРЕДНИЈИ ОД ЗЛАТА, СИНКО! БРИШИТО ДОК НИЈЕ КАСНО!
ИДИ ТИ! ЈА МОРАМ ДА УХВАТИМ ПРОСИТА!

АЛИ, У ТОКУ НОЋИ...

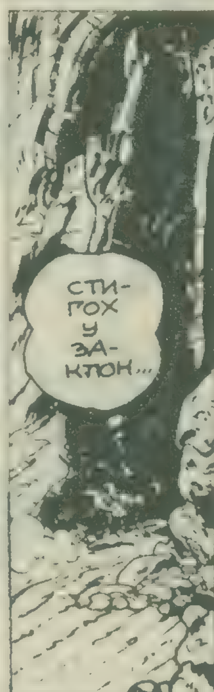
СТИГОХ У ЗАКЛОН...

УХ, СРЦЕ... ОВА ПОСТАВА ОД СЕДЛА МИ ЈЕ ОДЛИЧНО ПОСЛУЖИЛА... НИКО МЕ НИЈЕ ЧУО...

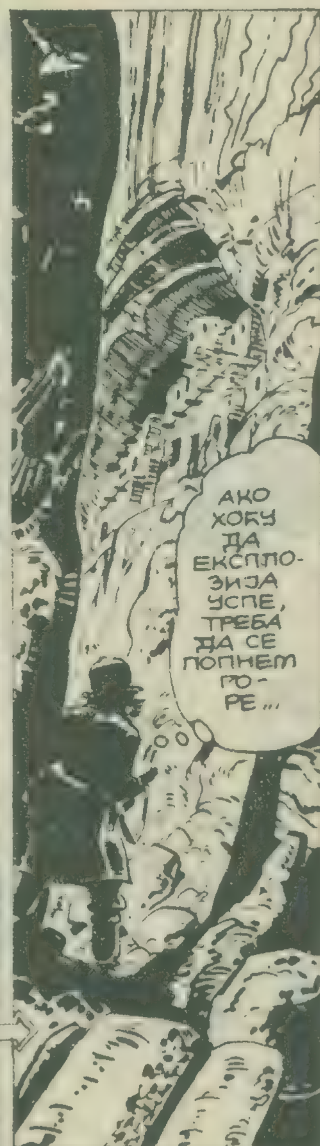
АКО ХОЋУ ДА ЕКСПЛОЗИЈА УСПЕ, ТРЕБА ДА СЕ ПОПНЕМ ГОРЕ...

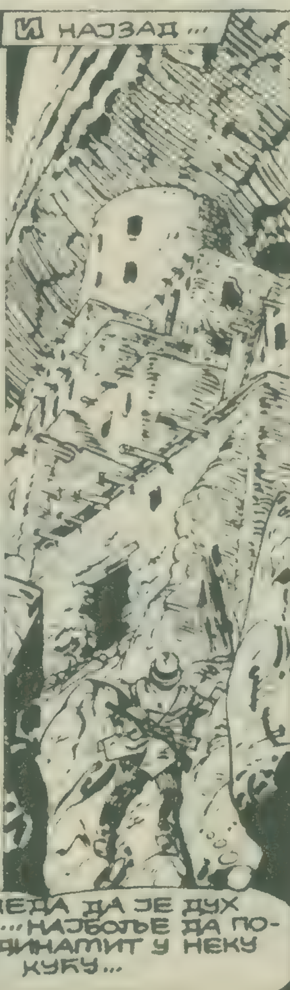
И НАЈЗАД...
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ДУХ ЗАСПАО... НАЈБОЉЕ ДА ПОСТАВИМ ДИНАМИТ У НЕКУ КУЋУ...

ОВО МИ СЕ НЕ СВИЂА... ВИШЕ БИХ ВОЛЕО ДА ЗНАМ ГДЕ ЈЕ...

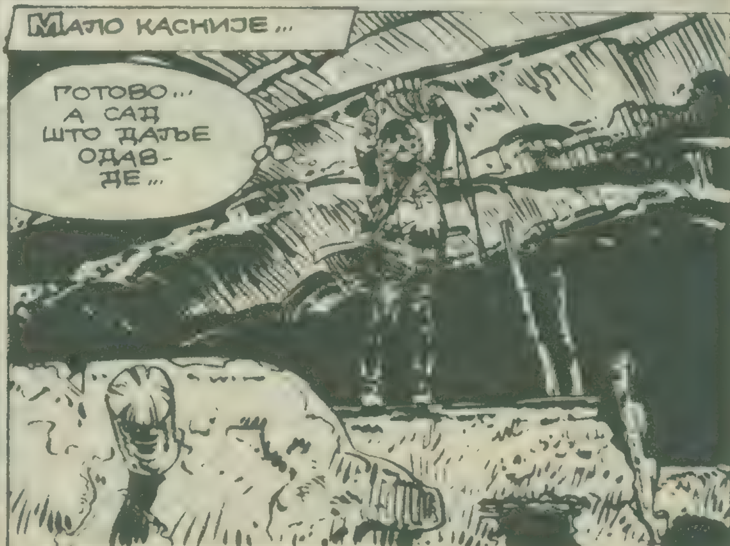
МАЛО КАСНИЈЕ...
ГОТОВО... А САД ШТО ДАЉЕ ОДАВДЕ...

ОСЕЋАМ МИРИС ДИМА... ДА НИСАМ БЛИЗУ ОНОГ КОЈОТА...
ГЛЕ! ГЛЕ!

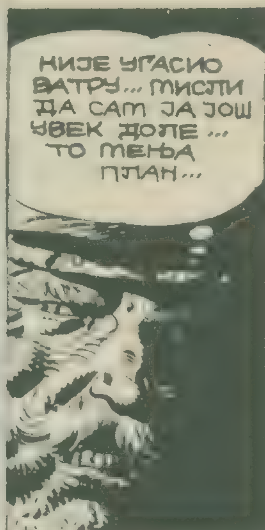
НИЈЕ УГАСИО ВАТРУ... МИСЛИ ДА САМ ЈА ЈОШ УВЕК ДОЛЕ... ТО МЕЊА ПЛАН...

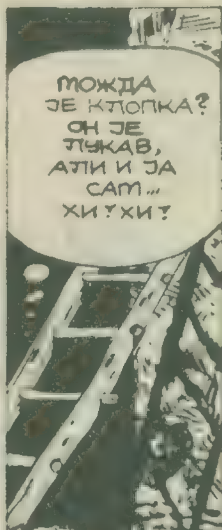
МОЖДА ЈЕ КЛОПКА? ОН ЈЕ ЛУКАВ, АЛИ И ЈА САМ... ХИ! ХИ!

ПРОСИТ ЈЕ СВЕ ДУБЉЕ УЛАЗИО У ПЕЋИНУ...
МОРАМ ПОЛАКО ДА МЕ НЕ БИ ЧУО...
МИРИС ЈЕ СВЕ ЈАЧИ... САД САМ САСВИМ БЛИЗУ...

ТРЕБА БИТИ СТРПЉИВ... И ТИХ...

ОДСЈАЈ ВАТРЕ?

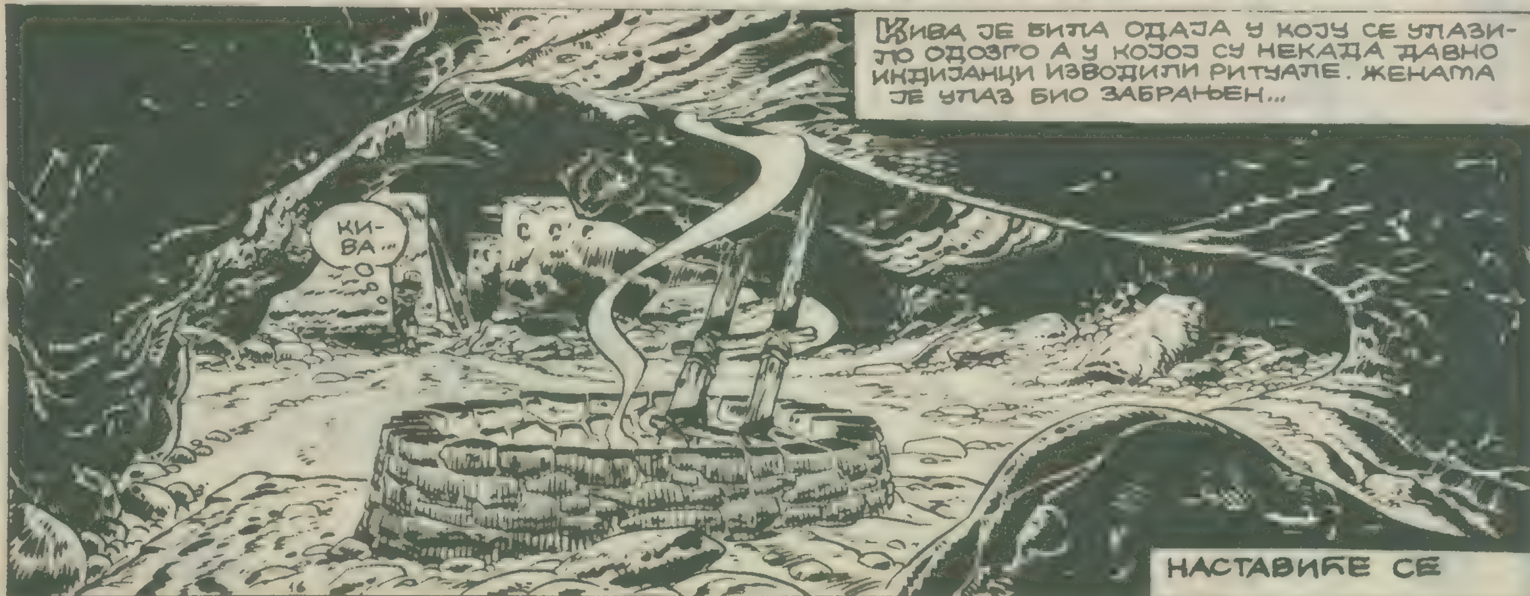
КИВА ЈЕ БИЛА ОДАЈА У КОЈУ СЕ УЛАЗИЛО ОДОЗГО А У КОЈОЈ СУ НЕКАДА ДАВНО ИНДИЈАНЦИ ИЗВОДИЛИ РИТУАЛЕ. ЖЕНАМА ЈЕ УЛАЗ БИО ЗАБРАЊЕН...
КИ-ВА...
НАСТАВИЋЕ СЕ

ПОПАЈ

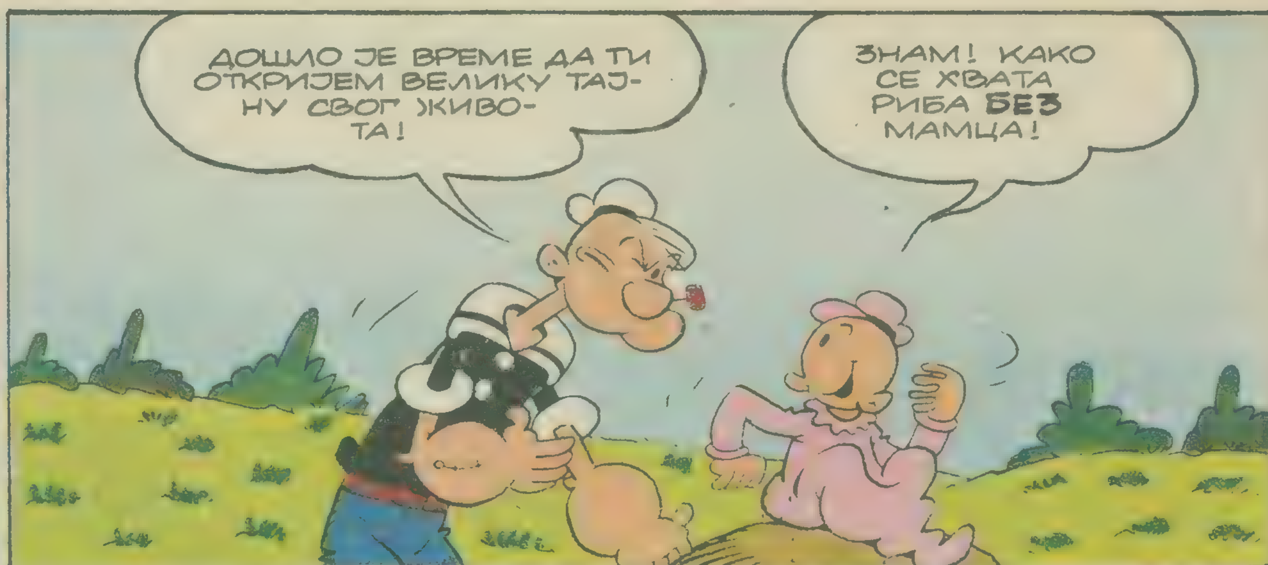
ДОШЛО ЈЕ ВРЕМЕ ДА ТИ ОТКРИЈЕМ ВЕЛИКУ ТАЈНУ СВОГ ЖИВОТА!
ЗНАМ! КАКО СЕ ХВАТА РИБА **БЕЗ** МАМЦА!

ПОСТОЈИ СТВАР КОЈУ ТРЕБА УВЕК ДА ПАМТИШ!
А ТО ЈЕ?
?

ДА БИ БИО СРЕЋАН У ЖИВОТУ, ТРЕБА ДА СЕ УЧИШ НА **МОЈИМ ГРЕШКАМА!**
КАКО?

КАД ЈА НАПРАВИМ ГРЕШКУ, ТИ СЕ ТРУДИ ДА ЈЕ **НИКАДА** НЕ ПОНОВИШ!
!

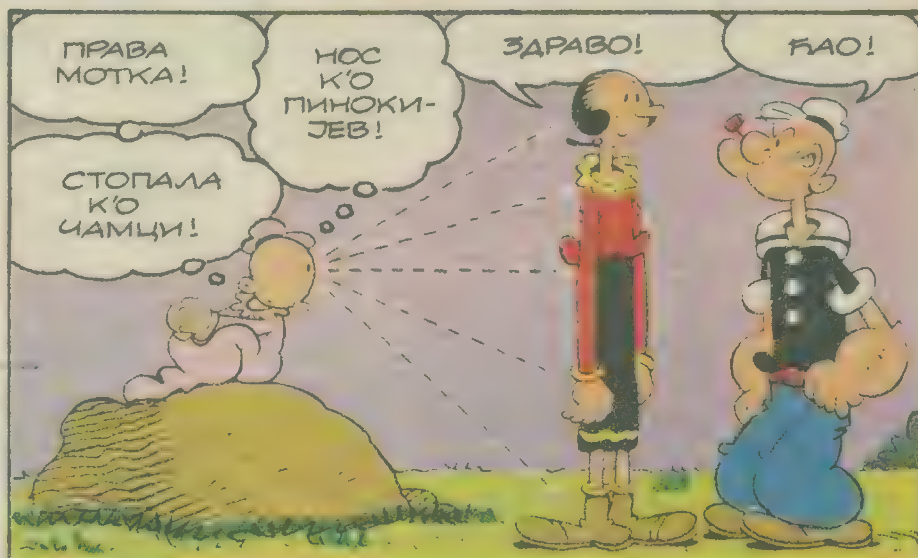
ПРАВА МОТКА!
НОС К'О ПИНОКИЈЕВ!
СТОПАЛА К'О ЧАМЦИ!
ЗДРАВО!
ЋАО!

ЈЕ СИ Л' ЗАПАМТИО МОЈ САВЕТ?

ДО КРАЈА ЖИВОТА!
!
?
12-19
BUD SAGENDORF

ВОЛЕО ЈЕ АВИОН ВИШЕ НЕГО СЕБЕ

ЈА ОСТАЈЕМ!

Кад је видео да се потпоручник спушта на земљу, искусни пилот надлетео је шуму и покушао да се спусти на једну зараван поред језера.

До ђавола! С мотором изгледа нешто није у реду. Потпуно ће откaзати. Морамо некако да се спустимо поред језера. Ваљда ћемо имати среће!"

Младић на предњем седишту уплашено је зурио у понор. Знао је да је његова судбина у рукама старијег колеге.

Прошли су кроз облаке, с друге стране указала се густа шума која није пружала нимало наде.

— Морамо да будемо храбри, ми смо војници — умиривао је Бошко младог потпоручника. — Нешто ћемо већ смислити.

Машина се утишала.

— Ја предлажем да обојица искочимо — проговорио је младић трудећи се да сачува присебност

— Ти ћеш тако и учинити, а ја остајем... Схватићеш то једног дана... Немој да оклеваш, нагнућу се а ти искачи!

Иако је све брже губио висину, Бошко је направио круг и вратио се да види како је младић прошао. далеко доле бела се купола падобрана Био је двадесети јул 1951.

Пробао је немогуће

Бошко Шуковић, ас међу летачима на Вишој војној академији у Београду, био је тада у најбољим годинама, али су га као пилота већ сматрали ветераном. Почео је од Ниже школе Војне академије, а завршио је још Ваздухопловно-извиђачку официрску школу, Ваздухопловну школу гађања, Ваздухопловну пилотску школу у Новом Саду, Пилотску школу у Земуну, школу ноћног летења и виши течај Ваздухопловне фотографске школе.

Каплар је постао 1928. да би за следећих десетак година догурао до капетана прве класе, односно командира 101. ескадриле 18. пука. У „Политици" од 7. септембра 1934. стоји да је, са другом Крешимиром Борасом, носилац златног пехара и прве награде у утакмици ратних двоседа. Службовао је у Новом Саду, Земуну, Загребу, Мостару, Белој Цркви, Београду... У зборнику заслужних пилота наше земље стоји записано и његово име.

За Бошка Шуковића се говорило да воли авион као самог себе. Био је сигуран и неустрашив летач, добар друг и шаљивџија али је изнад свега неизмерно волео висине. Зато га је, ваљда, срце вукло да проба и немогуће. Старешине су га кориле — и морале су, због прописа. Тако је у војсци.

Купи ми ведро!

Кад би му и скренули пажњу да треба да се чува, његова супруга Јелка најчешће је добијала овакав одговор: „Кад не летим — не живим. Само ако би ти то био лек од смрти, ја бих престао".

Док је она службовала у Костајници код Добоја као једина учитељица за сва четири разреда ондашње основне школе и као управитељ истовремено, знао је да долети и у бришућем лету поткреше врхове дрвећа на обалама реке Босне! У селу Тасовчићи крај Мостара поздрављали су се, ноћу, светлосним сигналима — она пали батеријску лампу и он испрекиданим светлом на крилима авиона...

— Јелка, мораћеш да ми купиш нову кофу — жалио се једном неки мештанин: престрашен буком мотора закачио је руком кофу која је стајала на ивици бунара тако да се превалила и нестала под водом. Замајан несташлуцима пилота Бошка, у селу Сјенина, други човек је заборавио да пази куда иде, па је пао и сломио ногу!

Пред почетак рата, 1939, Шуковић је био у комисији за набавку ловачких авиона типа „харикен" и „месершмит" од Италијана. Авионе је морао лично да испроба. Због облачног времена, по жељи конструктора, морао је дуго да седи на миланском аеродрому и чека да се време пролепша. Кад му је чекање досадило, успео је некако да убеди Италијане да полете. А онда је дао одушка свом срцу: спуштао се на моменте толико ниско да су се људи хватали за главу, док је конструктор, престрашен и „пијан" од Бошкових вратоломија, искочио падобраном из авиона и, на земљи бар пола часа понављао у чуду: „Овај је полудео, овај је полудео...!"

На овце или у жито

Кад је почео рат, доспео је у заробљеништво. Ослобођење је дочекао у Оснабрику у Померанији где је био логор за југословенске официре. Бежећи испред Руса, Немци су Бошка и остале водили тамо-амо, растурали их по разним местима — терали их да иду пешке све до Балтичког мора. Док је покушавао да са друговима разоружа стражу, митраљезом су изрешетали врата иза којих је стајао.. Пронела се вест да је погинуо.

Његова кћерчица Мира стално је говорила деци да њен тата није погинуо, и кад се он, августа 1945. појавио у маслинастозеленој енглеској униформи, у београдској улици која данас носи име Генерала Жданова, прекинула је игру и бацила му се у загрљај. А

знала је његов лик само са слике.

Прошле су три године. Бошко је распоређен у Мостар где је тада била пресељена панчевачка ваздухопловна школа. Да би бар део школског распуста тог лета провела са супругом, Јелка је изнајмила сељачку кућицу и ту се припремала за одлазак на море.

Једног дана Бошко је обавестио породицу, која је већ имала и новог члана Дарка, да лети за Сарајево и неће доћи на ручак. Међутим, око подне, Мира је утрчала у кућу и саопштила мајци како је видела тату да се спустио на ливаду.

— Имао сам невољу, отказао ми мотор — причао је он касније. — Гледам доле: на једној страни пасу овце, а на другој израсло жито. Шта сам могао, спустим се међу неке глогове коце. Елису ми је поломила дивља коза.

— Што ниси искочио?

— Нисам ја од оних који остављају авион да се беспомоћно витла у ваздуху! — одговорио је.

Није им испричао шта се догодило само неколико недеља раније док је са комесаром Радоњићем летео у Панчево ради пресељења школе. У ствари, захватило их је невреме и сви инструменти су му отказали. Рекао је само: „Нема враћања!" и уз помоћ ручног компаса спустио се на панчевачки аеродром. Кажњен је, јер није смео да рескира живот.

Буди храбра!

У лето 1951. Јелка је са децом била на летовању у Пули и Бошко је изабрао да ту у близини изводи обавезна летења са младим пилотима. Сваког дана, око једанаест часова, долазио је у њихов хотел да заједно ручају. Двадесетог јула није се појавио у одређено време. Јелка је одмах посумњала да нешто није у реду. Распитивала се код познаника, али правог одговора није било, све до тренутка кад се из Београда јавио Сима, Бошков најстарији брат:

— Јелка, буди храбра!

— Знам, све знам . . .

. . . Кад је Бошко видео да се потпоручник падобраном безбедно спушта на земљу, надлетео је шуму и покушао да се и сам спусти на једну зараван поред Церкнишког језера где је дрвеће било посечено. Али, дочекали су га пањеви.

Овог пута недостајало му је оно мало среће. Нашли су га у кабини чији му је поклопац донео смрт.

Труп авиона био је изокренут а крила поломљена.

Диего Варагић

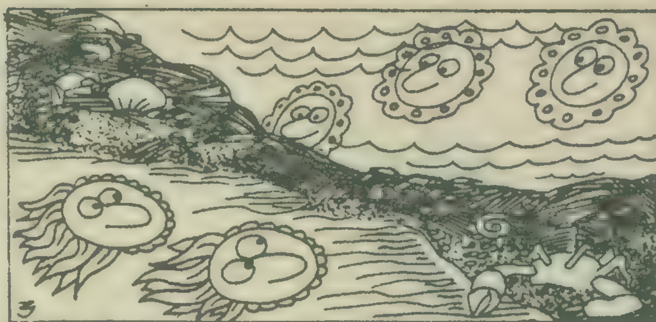

ТАКО ЈЕ НАСТАО АРКТИК

Проучавајући историју Панамске превлаке амерички научник Лојд Кигвин дошао је до закључка да је од свог делића копна, вероватно, веома зависила клима северне Земљине полулопте.

Пре шест милиона година тај земљоуз био је под водом и издигао се изнад ње пре три милиона година. Подизање је текло полако и циркулација воде између Тихог и Атлантског океана постепено се смањивала. Кигвин је проучио узорке дубоководног тла са обе стране Панамске превлаке и утврдио је следећу закономерност: пре но што се превлака издигла, с обе њене стране налазиле су се исте врсте једноћелијских живих организама. Међутим, они су временом почели да еволуирају у посебне врсте што убедљиво доказује да је веза између океана била најпре нарушена, а затим прекинута. Научници претпостављају да је пре појаве превлаке океанска топла струја прелазила из Атлантског океана у Тихи, а да је после подизања превлака одбијала Голфску струју чак и појачавајући је. То је повећало количину влажног ваздуха на северној полулопти, а тиме и падавина. А падавине су, сасвим је могућно, биле почетак стварања арктичке ледене капе и узрок појаве леденог доба.

ВИКИНЗИ НИШТА НИСУ ИЗМИСЛИЛИ

Викинзи који су први донели у Европу узбуђујуће и застрашујуће приче о морским чудовиштима, џиновским змијама и рибама које удишу огањ, уопште нису измишљали. До тог закључка дошли су независно канадски научници. То што су видели Викинзи, сматрају они, није било ништа друго до оптичка илузија, хипертрофирани ликови гуљана, китова, делфина и других морских животиња. Узрок настанка оваквих феномена канадски истраживачи виде у међусобном деловању хладних и топлих слојева ваздуха. Ваздушне масе над океаном обично се слажу у слојевима — над водом су топлији, у висини хладнији. Међутим, ако се хладан слој пробије до површине океана, настаје задивљујући ефе-

кат: предмети који искачу или штрче из воде добијају, како су се осведочили канадски научници, џиновске обрисе. Овакве појаве могу се запазити на северним географским ширинама ако се посматрач налази највише на два метра од површине воде — тачно на нивоу на којем су се на својим бродовима — дракарима — и налазили викиншки морепловци.

КО ЈЕ ОТКРИО БРАЗИЛ?

Скоро пола века, тачније 482 године, нико није постављао то питање јер се сматрало за неприкосновену историјску чињеницу да је априла 1500. године португалски морепловац Педро Алварес Кабрал као први Европљанин стигао до бразилске обале. Међутим, Рајмонд Жирау, сарадник Историјског института у бразилском граду Форталезу, тврди да први Европљанин који је стигао у данашњи Бразил није био Португалац, већ Шпанац. Име тог морепловца гласи Висенте Пинсон. Он се на бразилску земљу искрцао 4. фебруара 1500. године, на месту Понта-Гроса, 172 километра далеко од Форталеза. Овај научник тврди да располаже документима који потврђују ову историјску чињеницу.

ПОНИ-ЕКСПРЕС

ЂАВОЉИ МОМЦИ

У току рата Севера и Југа месецима је постојала само једна поштанска веза између Атлантика и Пацифика. За прегршт долара јахачи, дечаци, превањивали су у лудом трку стазу дугачку преко 3000 километара.

Огласи којима су тражени јахачи пони-експреса најчешће су се завршавали речима: „Предност имају младићи без родитеља који се не боје смрти!" Будући јахач поштар није смео да буде тежак више од 45 килограма ни старији од 18 година, а морао је да уме да јаше као „сам ђаво". Младићи су ноћивали у бедним брвнарама које су на путу дугом 3.150 километара биле распоређене на сваких 120 и 150 километара. А тај пут водио је кроз пустиње и прерије, преко сунцем ужарених некадашњих сланих језера, снегом завејаних превоја Стеновитих планина — од реке Мисури преко читавог северноамеричког континента до обале Пацифика. Коњи су терани галопом, просечном брзином од 16 километара на час, и морали су да се мењају сваких 15 до 25 километара.

Ненадмашни Буфало Бил

Понекад, када би због Индијанаца било немогуће свратити у успутне станице, и коњ и јахач морали су даље без одмора. Вилијам Коди, тада петнаестогодишњак, исписао је најблиставију страницу у историји пони-експреса: једном је, без заустављања превалио на коњу 614 километара! Захваљујући томе он је касније, као Буфало Бил, сам постао славан и прославио свој циркус у читавом свету.

Пони-експрес је основан у једном критичном периоду америчке историје. Јужне државе су запретиле: ако републиканац Абрахам Линколн, који је желео да укине ропство, буде изабран за председника, оне ће се одвојити од Севера. Линколн је био изабран (1860) и четворогодишњи рат је почео. За младу државу пионира којој је запретило цепање било је веома важно одржавање везе између Вашингтона и Калифорније. Јужна пруга преко Тексаса била је одмах на почетку рата прекинута. Влади у Вашингтону остало је само да користи услуге једине везе за преношење писама преко америчког континента: пони-експреса чији је оснивач био Вилијам Расел.

Само преко мене мртвог

Источна полазна тачка све „пруге" био је град Сент Џозеф у држави Мисури одакле је постојала директна телеграфска веза с Вашингтоном. Циљ на западу био је град Сакраменто у Калифорнији одакле је до Сан Франциска био само „један скок".

Четири стотине коња, колико је Раселу било потребно за одржавање ове линије, били су највећим делом мустанзи, дивљи коњи који су водили порекло од питомих коња што су их у Америку довели још Шпанци. Ове животиње познате су по својој брзини и издржљивости. Како су мустанзи нешто мањи од европских коња, Американци су их називали пони, отуд назив пони-експрес. Јахачи су за преношење писама имали мокилу (mochila). То је била нека врста кожне „сукње" која је прекривала цело седло а испред и иза јахача имала је на себи прорез за убацивање писама. Писма су на тај начин била сигурна и до њих се могло доћи буквално само „преко јахачевог мртвог тела". На успутној станици мокила би била брзо пребачена на одморног коња и поштар би настављао пут.

За одржавање сталне везе било је потребно осамдесет јахача. Они су

У Калифорнији је OCIS добио терминале чак и у самим полицијским колима, али за сада оваквих „супераутомобила" има свега неколико јер њихова опрема стаје 75 хиљада долара

Неугледним улицама њујоршког кварта Квинса клизи црна лимузина. За воланом шофер, на задњем седишту елегантни постарији господин са цигаром у устима. Лимузине са шоферима реткост су у овом делу града и зато ова привлачи пажњу детектива у патроли.

Детектив одмах ступа у везу са централом. Саветују му да држи очи отворене. После краћег трагања налази црну лимузину паркирану испред једне оронуле куће. Од шофера и путника ни трага ни гласа, као да је аутомобил ту заувек о-

NATIONAL PONY EXPRESS ASSOCIATION

добијали 50 долара недељно и уз то су имали бесплатан смештај и храну. Смештај се најчешће састојао од неколико дасака поређаних једна уз другу у јединој одаји успутне станице. У оба правца се јахало и дању и ноћу, најпре једном а затим два пута недељно.

24 пута око Земљине кугле

Прва пошта кренула је 3. априла 1860. године из Сент Џозефа. Али чак ни за садашње прилике супербрзо достављење вести — за свега шест и по дана из Вашингтона у Сан Франциско стигла је информација о избору Линколна за новог председника — није могло да спасе Вилијама Расела од новчаног краха. Исте те године морао је да прода своје предузеће.

Нови власници наставили су с преношењем поште јер северна телеграфска веза између источне и западне обале још није била завршена. Траса телеграфске линије била је иста као она којом су јахали поштари пони-експреса и довољно на северу да је непријатељ из јужних држава не би могао оштетити. Грађење је почело у пролеће 1861, истовремено са истока и запада. Двадесет четвртог октобра 1861. године разапети су последњи метри жице која је повезала атлантску и пацифичку обалу Америке.

Два дана касније, после осамнаестомесечног живота пуног опасности и авантура, јахачи пони-експреса примили су своју последњу плату. За то време они су укупно превалили 960.000 километара, што би значило да су у галопу 24 пута обишли Земљину куглу.

Црна тачка на хоризонту

У знак сећања на јахаче пони-експреса и данас у Сједињеним Америчким Државама смели јахачи, учлањени у „Национално удружење пони-експреса", галопирају једном годишње од Сент Џозефа до Сакрамента. То растојање они обично преваљују за свега десет дана тако да се и данас може доживети оно што је амерички књижевник Марк Твен осетио једном 1860. године када је на Дивљем западу угледао поштара јахача:

„Из хоризонта као да је изронила црна тачка а од ње је за свега неколико секунди постао један коњ, један јахач. Расту, расту, примичу се, већ се чује тутањ копита и онда — један трен, једно ура! Коњ и јахач пројездише испред наших очију и нестадоше као одјек олује!"

К. В.

У ИМЕ КОМПЈУТЕРА: УХАПШЕНИ СТЕ...

стављен. Ово само учвршћује детективове сумње: нешто ту није у реду... Поново ступа у везу са централом. Број регистарске таблице шаље се истог часа у „главни штаб" Федералног истражног бироа у Вашингтону где је смештен OCIS, компјутер који садржи преко пола милиона података о организованом криминалу.

OCIS-у је потребно свега неколико секунди копања по невероватној меморији да би „изрекао пресуду": аутомобил припада једном познатом мафијашком шефу. Неколико минута касније полицајци под пуном опремом какву овакве акције захтевају опкољавају трошну зграду. Упадају унутра са извученим пиштољима и навлаче лисице на зглавке десетак мафијаша који су у том тренутку управо делили месечни приход од трговине дрогом.

Акција се завршава завијањем полицијских сирена у ноћи. OCIS који је већ помогао полицији да зада озбиљне ударце мафији у Лос Анђелесу Филаделфији, Канзас Ситију, Кливленду и Њу Орлеансу, доказао је своју ефикасност и у Њујорку.

Компјутер који „избацује податке брзином метка" је ново оружје FBI у борби против организованог криминала. Коштао је седам милиона долара, а годишње се на његово одржавање утроше још додатна четири милиона. Ипак, тврди се, утрошен новац враћа се вишеструко: У OCIS-ову меморију похрањени су детаљни подаци о имовини, навикама и особинама преко 50 хиљада криминалаца: бројеви телефона, саобраћајних дозвола и регистарских таблица (чак и изнајмљених аутомобила), омиљена склоништа, листе хобија, пријатеља и непријатеља. OCIS за сада има 29 терминала у већим градовима широм САД и месечно обави 190 хиљада операција.

Захваљујући OCIS-у задати су озбиљни ударци моћној мафијашкој породици Анђела Бруна у Филаделфији и Џозефа Бонана у Њујорку. Разумљиво је стога што FBI страхује од саботаже — само на обезбеђење меморије „великог инквизитора" годишње се утроши 10 милиона долара. Чак и полицајци улазе у просторију у којој је компјутер смештен само са пропусницом која је за сваког шифрована различито, а ниједна операција не изводи се без провере и дозволе човека који је искључиво за то задужен.

Први албум Јапе

Жељка Бродарића ЈАПУ љубитељи музике познају као певача и гитаристу сплитске групе МЕТАК која је престала са радом пре годину дана, управо у време кад су јој музички критичари предвиђали будућност. После албума „Рататаtija" ЈАПА је отишао на одслужење војног рока да би се по повратку озбиљно посветио свом првом соло албуму. Албум „Мајмуни", који је име добио по песми „Мајмун ради што мајмун види", оно је што је ЈАПА желео. На њему се налази још седам композиција: „Странци", „У кривом сну", „Мени је добро", „Никад као када смо сами", »Split At Night« (песма која је својевремено била хит групе Метак), „Налазим небо" и „Покриваш лице". Плоча је снимљена у популарном сплитском студију „Тетрапак" под снимательском палицом Ивица Човића Пипе, који је заједно са Јапом и продуцент овог албума.

ЈАПА је сам наснимио гитаре, бас гитаре и делимично клавијатуре, а у реализацији су му свесрдно помагали Ивица Човић Пипо (бубњеви и перкусија), Мато Јеловић (бубњеви), Мате Човић (саксофон) и Иво Лесић из групе Стил на клавијатурама и бас синтисајзеру.

Јапа се свакако трудио да звук његове плоче не подсећа на групу Метак у којој је певао али то је немогуће избећи јер му је глас карактеристичан. Међутим, плоча је заиста модерно урађена. Изгледа да ни он ни његова екипа сарадника нису успели да одоле изазову који намећу електронски инструменти. То је свакако добро и то је оно што музику Јапе на овом албуму одваја од Метка. Постоји неколико песама које ће се вероватно често вртети на радио-програмима тако да Јапа има много разлога да буде веома задовољан својим првим пројектом. Што је још важније, његови обожаваоци неће остати разочарани.

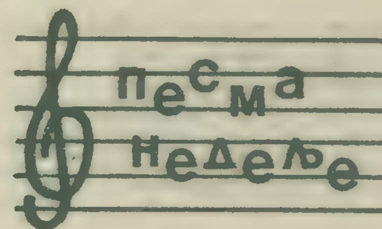

НИКАД КАО КАДА СМО САМИ

Музика, текст и извођач:
Жељко Бродарић Јапа

Овдје смо посве сами.
Радим
што ми падне на памет. Ја
сам, ја сам на свијету нај,
најсретнији човјек
на свијету.
Никад као када смо сами.
Сједим
крај ње и она прича
хистерично,
перверзно, дивље. Дивље.
Не чујем
нити ријеч зато што је тако
лијепа. Никад као када
смо сами.

Интервал између снова.
Израња из мора лица она.
Она.
И грле ме. Грле ме.
Док хиљаде
очију зури, ми смо као
када смо
сами. Никад као када
смо сами.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем следеће ЛП плоче: »Flash Gordon« и „Највећи хитови" групе Квин, »Mob Rules« групе Блек Сабат, »Dare« групе Хјуман Лиг, »Ace Of Spades« групе Моторхед, »Scary Monsters« Дејвида Боувија, »Let There Be Rock« групе AC/DC, »Volume II« Старс он 45, »Ocean Of Fantasy« групе Бони М, »Tango Poese« — разних извођача, продајем такође и синглове по 50 динара.

Тони Ваг
XII војвођанске
бригаде 19
21460 Врбас

Продајем добро очуване касете: „Доживјети стоту" (120) групе Бијело дугме, „Диско хитове" — 14 пјесама (110) и Сребрна крила „Срео сам љубав из прве пјесме" (100).

Жељко Обучина
О.Ш. „Браћа Бобетко"
44103 Сисак

ПОЗАЈМЉЕНА ПОЗАЈМЉЕНА ПОЗАЈМЉЕНА ПОЗАЈМЉЕНА ПОЗАЈМЉЕНА

АНКЕТА

Један енглески новинар поставио је неколици истакнутих поп-музичара и певача исто питање: *„С ким бисте волели да се нађете на пустом острву"?*

Ево неколико занимљивих одговора:

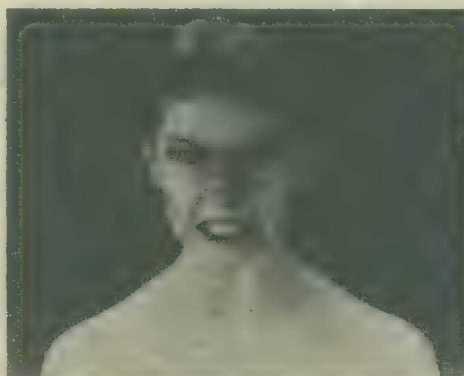

Тоја Вилкокс: *Нека то буде право мушко, високо, плаво и да не буде свађалица.*

Адам Ант: *Са згодном и практичном женском.*

Ален Ренкин (група Асоцијејтс): *Волео бих да тамо затекнем Урсулу Андрес!*

Бил Мекензи (Асоцијејтс): *Са лепим временом.*

Мартин Вер (група БЕФ): *Са својом женом.*

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

Пит Бест, оригинални бубњар групе Битлс: — *Има много људи у Ливерпулу који верују да сам одавно мртав!*

Анабела: *Та личност се зове Фидо.*

Сан Соло (Класикс нуво): *Не знам шта бих без радија.*

Тереза Базар (група Долар): *Само са Ал Паћином.*

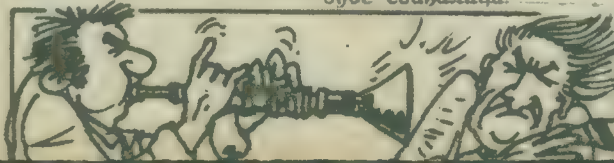

Идем у VII разред основне школе „Владимир Илич — Лењин" у Скопљу. У музици сам претежно оријентисана на новом романтизму мада волим и добре диско песме. Шаљем вам своју топ-листу, а за оне који имају сличан укус моја адреса је: Маја Лапе, Мито Хаџивасилев Н5/15. Ћао.

ДОМАЋЕ:

1. ДОДИРНИ МИ КОЛЕНА — Зана
2. ОБИЧНЕ ЉУБАВНЕ ПЕСМЕ — Аеродром
3. УНУТАРЊА ПАНИКА — Булевар
4. МИЛИОН — Боа
5. МОТОРИ — Дивље јагоде

СТРАНЕ:

1. GOODBUE SEVENTIES — Јазу
2. EVERY HOME SHOULD HAVE ONE — Класикс Нуво
3. ALL I WANT IS SEE YOU — Дипеш Мод
4. DONT' YOU WANT ME — Хјуман Лиг
5. THE HOUSE OF RISING SUN — Енималс

БРАНО МАЛИШИЋ

На недавном такмичењу за југословенског представника за Песму Евровизије, РТВ центар Титоград заступао је Брано Малишић са композицијом Милана Лукића „Врати се".

Певач и гитариста Брано Малишић познат је широј јавности као вођа групе „Стари знанци" и са њима је већ издао један сингл и албум „Она" за РТБ. Ова група постоји већ шест година и репертоар им је углавном састављен од рок балада. Поред Бране у групи свирају још Душко Драшковић, клавијатуре, Мишко Милачић, бубњеви и Бато Малишић, бас гитара.

РОЂЕНИ ОВИХ ДАНА

17. март 1962. Клер Гроген, група „Алтред имиџиз"

18. март 1941. Вилсон Пикет, певач

19. март 1959. Тери Хол, група „Фан број три"

ХИТ ГАЛЕРИЈА

Џенис Џоплин

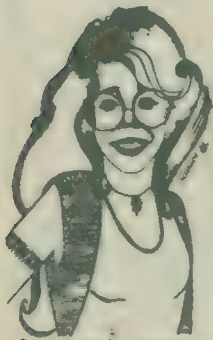

Аутор:
Весна Мишон
Јурија Гагарина 111
11070 Нови Београд

МУЗИЧКА ПОШТА

Драги Забавниче, интересује ме колико је албуми издала група „Генерација 5"
Милош из Новог Сада

Генерација 5 објавила је два албума.

Добили смо много писама и у свима иста молба. Читаоци Хит стране желе да објавимо текст песме „Сачувај своју љубав" коју певају Рене и Ренато.

САЧУВАЈ СВОЈУ ЉУБАВ

(SAVE YOUR LOVE)

Save your love my darling
save your love
For summer nights with moon
and stars above
A serenade I long to sing you
The reddest rose I always
bring you
Save your love for Roma and
me

Darling I will love you
endlessly
Even though you're far away
from me
I can't forget the words
I told you
How it felt to love and
hold you
Love like ours will last
eternally

Even thought it's been so
very long
The memory of our love
still lingers on
I can't wait to hold and
kiss you
Don't you know how
much I miss you
Darling sing for me our
lover's song

Salva l'amore cara salva
l'amor, si-amore
Le notte d'estate la luna
le stelle lassu
A serenade I long to sing you
The reddest rose I always
bring you
Salva l'amore per Roma e per
me
Io ti amo caro
I love you
I cant' wait to hold and
kiss you
Don't you know how much
I miss you
Darling sing for me, our
lover's song

ФЕНОМЕН БЕЗЛИЧНИХ

У музици се све шире примењује појам — „безличне групе". Шта он означава? У последње време назив понајвише иде уз саставе Џерни, Форинер или Канзас. Зашто? Зато што сви звуче слично а нико од њих нема изразитог предводника, звезду. У очима критике то су безвредни састави без личности која би била у првом плану попут Џегера, Таунзента, Страмера или Јана Андерсона. Објашњавајући овај феномен један амерички новинар тврди да историја „безличних" датира од група као што су Пинк Флојд и Чикаго а даље иде преко Стикс или РЕО Спидвегн. Једна од најуспешнијих „безличних" је квинтет Супертремп. Ни они немају јунака у очима публике, али су им зато тиражи огромни.

БИМ И БУМ

ТРАПОЊЕ

ТОМ И ЏЕРИ by Gottfredson & Kay

ШТА ТО РАДИШ, ЏЕРИ?

ПРАВИМ СВЕСТРАНУ АНАЛИЗУ МАЧКА ТОМА!

ДА БИ УПОЗНАО СВОГА НЕПРИЈАТЕЉА, ЧОВЕК ПРВО МОРА ДА ОТКРИЈЕ ЊЕГОВЕ СЛАБОСТИ!

ВИДИ, МОЛИМ ТЕ!

ТОМ ЈЕ ВЕЛИКИ, СНАЖАН И ГЛУП!

МОЗАК МУ РАДИ СА ЗАДРШКОМ!

ВРЛО СПОРО КОПЧА СТВАРИ?

ХА?

ЗДРАВО, ТОМЕ, СТАРИ ДРУЖЕ!

ШЉЕП!

А ЗНАШ ШТА ЈЕ **ТВОЈА** СЛАБОСТ, ЏЕРИ?

МНОГО СИ, БРАТЕ, ГЛАВАТ!

165

реч и мисао

1. Александар Пушкин: **КАПЕТАНОВА КЋИ** 100
2. Волтер: **КАНДИД** 100
3. Проспер Мериме: **КОЛОМБА** 18
4. ххх **ПЕСМА О КРАЉУ НАЛУ** 18
5. К. Ф. Мајер: **МОНАХОВА СВАДБА** 18
6. Николо Макијавели: **ВЛАДАЛАЦ** ... 120
7. Вилијем Фокнер: **ДОК ЛЕЖАХ НА САМРТИ** 100
8. Ђакомо Леопарди: **ПЕСМЕ И ПРОЗА** 18
9. Еразмо Ротердамски **ПОХВАЛА ЛУДОСТИ** 80
10. Еме Сезер: **КРСТАШКИ РАТОВИ ТИШИНЕ** 18
11. Пабло Неруда: **СУНЦЕ У РЕПУ ВЕТРА** 80
12. Симо Матавуљ: **БЕОГРАДСКЕ ПРИЧЕ** 20
13. Милан Кашанин **ИЗАБРАНИ ЕСЕЈИ** 20
14. Стеван Раичковић: **ПЕСМЕ** . 20
15. Димитар Солев: **КРУЖНО ПУТОВАЊЕ СЕНКЕ** 20
16. Аџо Шопов: **ДУГО ДОЛАЖЕЊЕ ОГЊА** . 20
17. Иљф и Петров: **НОВА ШЕХЕРЕЗАДА** 20
18. Марина Цветајева: **НЕОВДАШЊЕ ВЕЧЕ** 20
19. Платон: **О ЈЕЗИКУ И САЗНАЊУ** 20
20. Монтењ **ОГЛЕДИ** 20
21. Едмон Ростан: **СИРАНО ДЕ БЕРЖЕРАК** ... 20
22. Анри де Монтерлан: **МРТВА КРАЉИЦА** 20
23. Сомерсет Мом: **ИЗАБРАНЕ ПРИПОВЕТКЕ** .. 20
24. Д. Х. Лоренс: **ТАЈНЕ ФЕНИКСА** 20
25. Т. С. Елиот: **ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ** 20
26. Патрик Вајт **НОЋ ЛУПЕЖА** .. 20
27. Педро Калдерон дела Барка: **ЖИВОТ ЈЕ САН** 20

Ова библиотека обухвата најбоља класична и савремена остварења светске и домаће књижевности. Сви књижевни родови, све књижевне епохе и готово све књижевности света, заступљене су у овој познатој јеффиној књизи.

28. Х Р Хименес **ЈА НИСАМ ЈА** 20
29. Чезаре Павезе **ДОЋИ ЋЕ СМРТ И ИМАЋЕ ТВОЈЕ ОЧИ** 20
30. Дино Буцати: **ПРОДАВНИЦА ТАЈНИ** 20
31. Амрита Притам **ТАЈ ЧОВЕК** 20
32. ххх: **АРАПСКА ПОЕЗИЈА** 20
33. Исмаил Кадаре: **ГЕНЕРАЛ МРТВЕ ВОЈСКЕ** .. 20
34. Владан Десница: **ПРОЉЕЋА ИВАНА ГАЛЕБА** . 200
35. Ерих Кош: **САТИРЕ** 40
36. Миодраг Павловић: **ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ** 40
37. Руди Шелиго: **ДА ЛИ ДА ТЕ ПОСПЕМ ЛИШЋЕМ** 40
38. Константин Паустовски: **НОВЕЛА О ШУМАМА** 40
39. Александар Грин. **ПАЦОЛОВАЦ** 40
40. Осип Мандељштам: **РАЗГОВОР О ДАНТЕУ** 40
41. Славомир Мрожек: **ПРОЛЕЋЕ У ПОЉСКОЈ** 40
42. Николај Хајтов: **ДИВЉЕ ПРИЧЕ** 40
43. Виђапати: **ПЕСМЕ О ЉУБАВИ** 40
44. Константин Кавафи: **ПЕСМЕ** . 40
45. Фридрих Ниче: **ОСВИТ** 100
46. Џон Апдајк: **РАЗУЗДАНИ ЕРОС** 40
47. В. С. Мервин: **ВАШКЕ** 40
48. Х. Л. Борхес: **КРАТКЕ ПРИЧЕ** .. 100

рад

49. Еуђенио Монтале: **ЛЕПТИР ИЗ ДИНАРА** 40
50. Октавио Пас **ЛУКОВИ** 40
51. Нушић: **ТАКО ЈЕ ПИСАО БЕН-АКИБА** 80
52. Радомир Константиновић: **ДАВИЧО** 80
53. Никита Станеску: **СТАЊЕ ПОЕЗИЈЕ** 80
54. Пол Валери: **МЕЛАНЖ** 80
55. Бруно Шулц: **МАНЕКЕНИ** ... 80
56. Карл Маркс: **КРИТИКА ХЕГЕЛА** 160
57. Петер Хандке **ГОЛМАНОВ СТРАХ ОД ПЕНАЛА** 80
58. Леополд Сенгор: **КУМБА ТАМ СПАВА** 80
59. Јорго Сефери: **МИТСКА ИСТОРИЈА И ДРУГЕ ПЕСМЕ** 80
60. Исак Башевис Сингер: **КРУНА ОД ПЕРЈА** 80
61. В. С. Најпол: **У СЛОБОДНОЈ ДРЖАВИ** 80
62. Владимир Булатовић Виб: **ШТА ЈЕ ПИСАЦ ХТЕО ДА КАЖЕ** 80
63. Бранко Миљковић: **ДОК БУДЕШ ПЕВАО** 80
64. Иво Андрић: **ПРОКЛЕТА АВЛИЈА** . 120
65. Сол Белоу **ЧОВЕК БЕЗ ОСЛОНЦА** ... 120
66. Маркс – Енгелс: **ЧЛАНЦИ ИЗ „НОВИХ РАЈНСКИХ НОВИНА"** 120
67. М Селимовић **ДЕРВИШ И СМРТ** 240
68. Маркс – Енгелс: **О УМЈЕТНОСТИ** 240
69. Ф. М. Достојевски: **ОДАБРАНА ПИСМА** 240

Све књиге су штампане латиницом у брошираном повезу.

70. Вук Караџић: **ПРВА ГОДИНА СРПСКОГ ВОЈЕВАЊА НА ДАЉЕ** 40
71. ххх **КОПИТАР И ВУК** 150
72. Др Миодраг Поповић: **ЈОТА** 200
73. Миодраг Матицки: **ЕПИКА УСТАНКА** 200

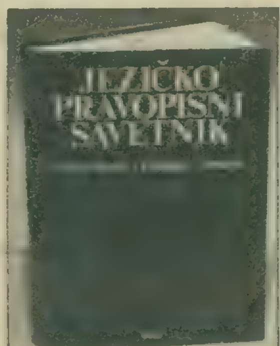

74. М Станић Д Морачић **ЈЕЗИЧКО ПРАВОПИСНИ САВЕТНИК** Формат 17x24. Страна 450. Латиница, платно
Цена 680

76. ххх **КЊИЖЕВНОСТ, ИСТОРИЈА, САВРЕМЕНОСТ** Формат 17x24. Стр. 240. Ћирилица. броширано.
Цена 150

75. Лаза Лазаревић: **ИЗАБРАНА ДЕЛА** Формат 13x20 Стр. 370.
Цена: броширано ... 220
платно 320

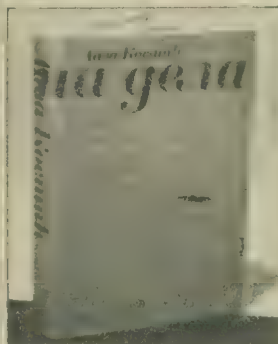

77. Лаза Костић **ИЗАБРАНА ДЕЛА Формат 13x20. Стр. 307.**
Цена: броширано .. 220
платно 320

78. Станко Младеновић: **ПОП ВЛАДА ЗЕЧЕВИЋ** Формат 14x20. Стр. 366. Платно. Латиница.
Цена 150

79. Џон Чедвик **МИКЕНСКИ СВЕТ** Формат 13x20 Стр. 288 Платно. Латиница.
Цена 270

80. Јеврем Поповић **БЕСМРТНА МЛАДОСТ (књига о Бошку Бухи)** Формат 13x20. Стр. 300. Платно. Латиница.
Цена 240

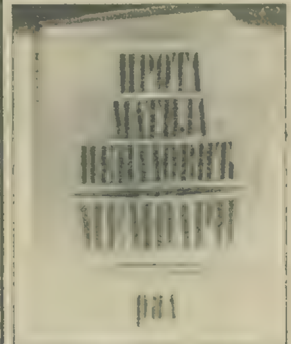

81. Прота Матија Ненадовић: **МЕМОАРИ** Формат 13x20. Стр 360. Ћирилица, платно
Цена 400

„РАД" ИЗДАВАЧКА РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА
11000 БЕОГРАД, Моше Пијаде 12.
Телефони: 422-517 и 404-765

НАРУЏБЕНИЦА — ПЗ/21

Овим неопозиво наручујем (упишите бројеве књига које наручу):

____

____

____

____

ЗА ГОТОВО — Вредност наручених књига уплатићу поузећем, приликом преузимања од поште

НА ОТПЛАТУ — Вредност наручених књига уз годишњу камату од 18% отплатићу у .... редовних месечних рата по пријему књига, рачуна и уплатница, с тим што ћу прву рату уплатити поштару приликом пријема. Књиге се могу отплаћивати у 10 месечних рата, а најмања рата је 300.— дин. Купци на отплату, овјеравају наруџбеницу у организацији где раде, а пензионери достављају претпоследњи чек од пензије. У случају спора надлежан је Пети општински суд у Београду.

....
(Презиме и име)

....
(Занимање) (Број личне карте и место издавања)

....
(Број поште, место и адреса стана)

....
(Радна организација и место где је купац запослен)

.... (М. П.) ....
(Датум) (Овера о запослењу и потпис овлашћеног лица) (Потпис купца)

Цицин кутак

ЈАМБ ЈАСТУЧИЋИ

Узми стару дугмад у разним бојама и зашиј на старе јастучиће правећи разне шаре и ликове (срце, девојчица, сат, печурка). Ако волиш да играш ЈАМБ, зашиј од 1-6 дугмади као на коцкицама за игру па се можеш играти јастучићима или се одмарај заједно са својим љубимцем.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ПРЕЧИЦА

ГРАНТ КАРИНГТОН И ЏОРЏ ЗЕБРОВСКИ

Једна од теорија о »црним рупама« гласи да оне у неком другом времену и простору постају »беле рупе«, то јест, избацују материју и енергију коју су овде прогутале. »Црна« и »бела рупа« повезане су просторновременским тунелом. Прича која следи заснована је на тој претпоставци.

АЈНШТАЈНОВ СВЕМИР БИО ЈЕ ИЗРЕШЕТАН РУПАМА КОЈЕ СУ СТВАРАЛЕ ЗВЕЗДЕ НЕСТАЈУЋИ У СЕБИ САМИМА УСЛЕД ГРАВИТАЦИЈЕ И КРОЗ ЊИХ ЈЕ ОТИЦАЛА МАТЕРИЈА ВРАЋАЈУЋИ СЕ У НОРМАЛАН ПРОСТОР НЕКОЛИКО СЕКУНДИ, ЧАСОВА ИЛИ ДАНА КАСНИЈЕ — ПОНЕКАД У ПРАЗНИНУ ИЗМЕЂУ ГАЛАКСИЈА, А ПОНЕКАД УПАДАЈУЋИ ПОНОВО У ИСТУ ГАЛАКСИЈУ ВЕЋ ПОСЛЕ НЕКОЛИКО МЕГАПАРАСЕКУНДИ. ЉУДИ У СВЕМИРСКИМ БРОДОВИМА ПРОЛАЗИЛИ СУ КРОЗ ТУНЕЛЕ СТВОРЕНЕ ГРАВИТАЦИОНИМ КОЛАПСОМ И УПИСИВАЛИ У КАРТЕ ЊИХОВЕ УЛАЗЕ И ИЗЛАЗЕ ДА БИ ИХ КОРИСТИЛИ КАО ЗГОДАН СИСТЕМ МЕЂУГАЛАКТИЧКОГ САОБРАЋАЈА.

Сита Рахман је забележила мерења микроелектрода усађених у обријану главу Флеминга Мејхјуа. Пажљиво је окренула један бројчаник.

— Шта осећаш? — упитала је.

— Као да ми голицаш центар за пријатност шпагетима с укусом јагода.

Подигао је поглед. Била је то жена ниског раста, кратко подшишане црне косе и крупних очију. Никада га није гледала у очи док је радила.

— Шта су то шпагети?

— Једна стара врста хране са Земље.

— Опет то! А ја мислила да си малочас обратио пажњу на мене.

Над улазом у медицинско одељење блеснула је светлост и врата су се размакла пропуштајући крупну прилику Џека Берџијера, команданта брода РОБЕРТ Б. ЛЕЈТОН, који је у ствари био други у ланцу команде, потчињен перцепту Флемингу Мејхјуу.

— Изгледаш забринуто, Џек — рекао је Флеминг. — Шта ти је?

— Ханс Павел је нестао. Управо смо примили ову тахионску поруку.

Пружио је Мејхјуу парче хартије и овај га је прелетео очима.

— Траже од нас да одмах кренемо у Епсилон лире!

— Тамо се појавила нова рупа која је већ прогутала два брода с новим перцептима — објаснио је Берџијер.

— Два? — поновила је Сита подигавши обрве.

— Берџијер је климнуо главом. Павел је упућен да их тражи. Применио је утврђени поступак шаљући редован извештај. У време прекида везе налазио се далеко изван хоризонта безбедности, дакле, више му није било повратка.

— Можда су сви прошли на другу страну и нису могли да нађу рупу за повратак. То не би био први такав случај — приметила је Сита.

Берџијер је завртео главом. — Павел је сувише искусан. Пре свега, јавио би да намерава да уђе, што није учинио.

— А ипак је зашао далеко иза хоризонта безбедности?

— Да, проверио сам.

— Колика је рупа? — упитао је Флеминг

— Пет стотина километара.

— Немогуће! — Флеминг се изненада усправио, али га је Сита гурнула натраг у наслоњачу. — Највећа рупа коју смо досад пронашли имала је десет километара.

— А ако их се неколико спојило? — рекао је Берџијер.

— У том случају имају огромно гравитационо поље. Можда је бродовима попустио антигравитациони оклоп. Требало је сићи с ума па ту децу послати тамо.

— Млађи су и открили рупу — рекао је Берџијер. — Није се знало шта је посреди све док није стигао и Павел.

— Дакле, сада траже нас — убацила је Сита. — Знаш да смо уморни.

— Флеминг је најближи искусни перцепт. Другима би била потребна најмање два дана пута.

— А ако има изгледа да спасемо Павела, време је можда од пресудне важности — допунио га је Флеминг. — Ти, Сита, не мораш да идеш.

— Ја бих с тобом морала и у пакао. Ти си као уређај који увек треба да буде у савршено исправном стању. — Почела је да му вади иглице из коже.

— Успавај га, Сита — рекао је Берџијер. — Чекају га велики напори.

Када је РОБЕРТ Б. ЛЕЈТОН стигао у Епсилон лире, тамо су већ чекала два посматрачка брода.

— Само их погледај! — рекао је Флеминг уз сув смех. — Чекају заморчиће! — Окренуо се капетану Берџијеру. — Када почињемо?

—Најпре ћемо послати сонду без посаде, па ћеш ти за њом.

— Када?

— Буди спреман у дванаест.

Сат касније Флемингове очи биле су покривене облогама за пренос дражи, а слушалице су му већ преплављивале свест разноврсним звуцима. У главу су му опет биле усађене електроде и

Сита Рахман седела је недалеко мерећи рад његовог организма. Бродски компјутер сачекао је са програмираним стрпљењем да га Сита прикључи на Флемингову свест, а онда је спровео низ тестова ради провере да ли је перцепт спреман за потпуно стапање с њим.

Кроз Флемингову свест пролетео је низ диференцијалних једначина. Он је укључио рутински поступак њиховог решавања и у међувремену се позабавио другим загонеткама. Решио је психолошке проблеме у симулираним ситуацијама испитујући радаром мрежу вектора. Компјутер је упоредио његове резултате са оптималним решењима и оценио као задовољавајући.

Свако електронско коло у броду било је сада део његовог нервног система. РОБЕРТ Б. ЛЕЈТОН постао је тело Флеминга Мејхјуа. Очи су му примале радарске импулсе, уши чуле уздахе звезданих ветрова, а глас му се претворио у ласерски зрак који је допирао до оближњих бродова посматрача. Срце му је био ЛЕЈТОНОВ погонски уређај на бази мини-црне рупе, а одећа — штитници против гравитације.

Компјутер му је дао податке о црној рупи којој су се приближавали и Флеминг је тачно израчунао колика ће бити гравитација на ком растојању. Пажљиво је проверио стање штитника и погона који их је снабдевао енергијом.

Био је још предалеко да би сагледао рупу у све четири њене димензије, али је преко сензора осећао како она усисава материју и убрзава је у вртлогу тако силовитом да га Флеминг само својим људским чулима не би могао ни опазити. Све је личило на водоскок дугиних боја.

Флеминг је уживао у свакој појединости призора: пурпурној боји која је означавала фреквенцу водоника, живој зеленој боји хелијума, изненадним експлозијама зрачења налик на ватромет кад год би хоризонт безбедности прешла нова честица материје...

Осећао је нејасно и меко присуство људских бића која су руководила подухватом — Берцијеров страх и напетост Сите Рахман... Али приметио је и присуство треће особе, те је испружио пипак свести у њеном правцу. Био је то један питомац, будући перцепт, који је посматрао са брода ЕРНЕСТ СВИФТ осећајући страх који се у Флеминговој свести огледао као танка црна линија. Флеминг је открио пилоту своје мисли и страхове и показао му духовне вежбе којима их обуздава. Разменили су знања о црној рупи, а када је са СВИФТА упућена сонда, оставили су само једну танку нит ласерске везе преко које ће питомац моћи да посматра рад старијег перцепта.

Сонда се спиралном путањом упутила ка вртлогу рупе шаљући натраг резултате својих мерења. Флеминг ју је пажљиво следио. Гравитација је постајала све јача, а онда је показатељ сондине масе скочио до краја скале и сонда је усисана таквом брзином да је Флемингу промакао тренутак њеног нестанка.

Уместо уобичајеног поступка који су применили сонда и, пре ње, два изгубљена брода, Флеминг је програмирао плитку параболичну путању на којој ће се лакше зауставити пре но што буде прекасно.

Сили црне јаме ништа није могло измаћи осим тахионских зрака бржих од светлости које је сонда и даље одашиљала. Све док су ти сигнали стизали могло се очекивати да тунел црне рупе безбедно води у неки други просторновременски континуум. У тренутку прелаза из овог у други континуум сигнал ће престати, али ће се поново јавити са излаза који ће на тај начин бити откривен и забележен. Поуздана картографија црних рупа била би немогућа без тахионских таласа.

Флеминг је избацио продужетке својих чула као претходницу све бржем ЛЕЈТОНУ. Заслепила га је блештава светлост, а потом као да је упао у некакво тамно језеро абоновине. Очекивао је да му очи сваког часа искоче из дупљи и потону у том језеру као каменови. Флеминг је активирао предње погонско поље покушавајући да узмакне. Очи су му гореле од бола и готово је изгубио моћ четвородимензионалног опажања, али су бродски сензори и даље функционисали. Веза са питомцем се утишала пошто се младић онесвестио. ЛЕЈТОНОВИ штитници показивали су знаке напрезања. Последњим честицама снаге погонског механизма ЛЕЈТОН се ишчупао из гравитационог поља јаме.

Очи су му још гореле када га је Сита одвојила од компјутера, али нису претрпеле физичко оштећење. Осећао је вртоглавицу, али га је изненадила јасноћа вида.

— Шта се догодило? Знаш ли шта се догодило? — навалио је капетан Берцијер.

— Зар не можеш да сачекаш да се мало одмори? — одбрусила је Сита.

— Не, Сита — рекао је Флеминг с напором — морамо ово да доведемо до краја. У питању је Павелов живот... Рупа се ни по чему не разликује од других осим по величини. Али то можда значи да јој је излаз даље, много даље него што би се очекивало.

— Ван Млечног пута? — убацила је Сита. — Каква судбина! Изгубити се међу галаксијама!

— Јесмо ли већ примили сондин тахионски сигнал? — упитао је Флеминг.

— Још не, али и даље трагамо — одговорио је Берцијер. — Нема тог места у свемиру са кога нам тахионски сигнал не би стигао.

Флеминг је затворио очи и поново спустио главу на лежај. — Тако је — рекао је. — Осим ако је сонда напустила нама познати свемир, у том случају је Павел изгубљен...

— Ево сигнала! — узвикнуо је истога часа Берцијер.

Флеминг се усправио. — Где је?

— Нека сам проклет, али чак у Андромеди!

— Онда је и Павел тамо! — убацила је Сита.

— Чекајте — рекао је Берцијер. — Ту је и порука.

Флеминг и Сита су чекали док је Берцијер пиљио у екран лица обасјаног сабласном светлошћу.

— Павел је тамо! Користи сондин сигнал за поруку. Каже да му је брод оштећен, али да се срећно провукао. У близини има великих рупа за које верује да ће га вратити у нашу галаксију. Каже да нема потребе да идемо за њим.

Андромеда! Чак и супербрзи бродови путовали би до ње вековима. Још једном се показало да, упркос тешкоћама и опасностима, и те како вреди откривати црне рупе. Био је то једини начин да се човек вине до далеких галаксија.

„Задатак је извршен" помислио је Флеминг и утонуо у спокојан сан.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

АУТОР ВеМак	МЕХУРИЋ НА КОЖИ	УЧЕСНИК РЕВОЛУЦИЈЕ	ВОЗНИ РЕД (СТР.)	ВРСТА ПРАЖИВОТИЊА	ОПАКО, ЗЛО ДЕЛО	МЛАДЕ БИЉКЕ ЗА РАСАЂИВАЊЕ	ИСЛЕЂИВАТИ
АПАТИ							
ВРСТА ШИШМИША							
КОЈИ ИМА ИВИЦЕ							
ОСОБА КОЈА ДАЈЕ КОНАЧИШТЕ							
СТРУЧЊАК ЗА БАКТЕРИОЛОГИЈУ	ГРАД У ШПАНИЈИ						
ВЕТАР У ДАЛМАЦИЈИ						ИЋИ БЕЗ ЦИЉА	
ИМЕ ПЕВАЧА МАТИЋА				БОКСЕР МОХАМЕД / УЧИНИТИ ГЛАТКИМ			
ЈЕДИНИЦА РАДИОАКТИВНОСТИ					У. В. / ИЗДАВАЊЕ НОВЧАНИЦА		
ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА			ПРИТОКА МОРАВЕ / ВРЕЛО (МН.)				
ОСОБА КОЈА ПОСТАВЉА ЗАГОНЕТКЕ							
ИЗЛИТИ У ВИШЕ СУДОВА							
СЕВЕРНИ ЈЕЛЕН (МН.)							РАЗОРИТИ, УТАМАНИТИ
НУЛА / СЛОВЕНАЧКО МУШКО ИМЕ		ГЛУМАЦ МАРФИ / ПОЧИСТИТИ				ПОКУШАЈ УБИСТВА (МН.)	
РЕЋИ ОТВОРЕНО, У ЛИЦЕ							
ИМЕ МОПАСАНА			МУСЛИМАНСКО МУШКО ИМЕ		ТЕНИСЕР АРТУР / МЕСТО У БОКИ		
ПОСТАТИ СТАР	"ШИЛИНГ" / НАГЛИ ОДБАЧАЈ ОД ЗЕМЉЕ			"ТРИНИТРОТОЛУОЛ" / ИТАЛ. ФУДБАЛСКИ КЛУБ			
ЈЕДИНИЦА ЕЛЕКТРИЧНЕ СНАГЕ							
НА СИЛУ УЗИМАТИ							
ЧУПАТИ, ТРГАТИ							"ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Изданак, Злетово, габарит, отимати, вата, аз, Арсо, МА, рев, виц, аван, Ни, Тот, пој, ризик, ЗА, л, оса, карст, о, Ататурк, досадан, креда, окарина, „Електра", кротак, д, ванила, питање, стицати.

ПРИЧЕ О НАШИМ ГРАДОВИМА

СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ

МАЧЕМ И ПЕРОМ

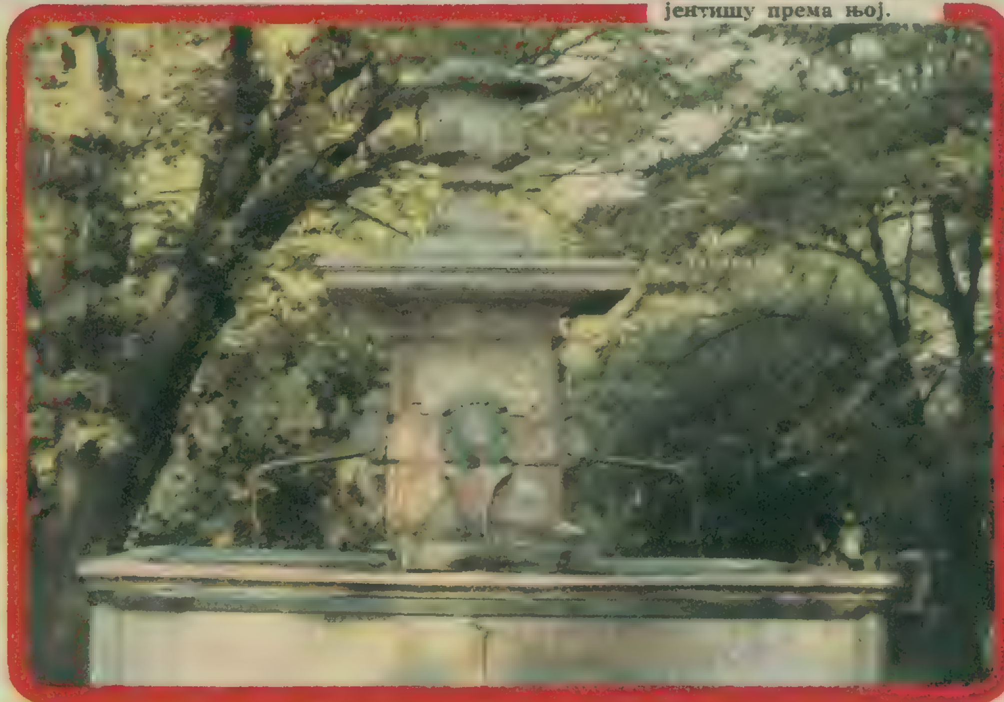

Подигнута далеке 1790. на данашњем Тргу Бранка Радичевића налази се прекрасна барокна чесма од црвеног мермера. Пошто се налази у самом центру вароши, многи се оријентишу према њој.

Два барокна звоника Саборне цркве, подигнуте 1762. у ренесансном стилу, упечатљив су пример мешања разних стилова у граду где су се укрштали путеви између Истока и Запада.

Године 1699. на овом месту, где су много година касније фрањевци подигли Капелу мира, састали су се представници Аустрије, Венеције и Пољске с једне стране и Турске с друге и потписали познати Карловачки мир.

Огромна војска Сулејмана Величанственог чекала је да се преко Саве код Шапца подигне мост па да свом силом крене на Београд и коначно сломи упорне браниоце. Сигурни у своју моћ Турци су се растркали по целом Срему пљачкајући све што стигну. Ретко је који од разједињених феудалаца смео да им се супротстави, ко је и могао против толике силе. Најбоље је сачекати да сва најезда прође па онда, ако се укаже прилика, учинити нешто више.

Угарски великодостојник, палатин Стеван Батори, господар Карома, није могао да чека или му, можда, нису дозволили да чека. Историја не даје тачан одговор на ово питање. Тек, Стеван Батори је тог пролећа 1521. са својим одредом пресрео чету турског војсковође Балибега и до ногу је потукао. По свој прилици, то је било много лакше урадити него сачекати турску освету јер Каром, варош са утврдом на десној обали Дунава низводно од Петроварадина, није могао да издржи налет јаче турске јединице. Палатин Батори са због тога после победе и није задржавао у свом граду, са јединицама је избегао далеко, некуд на север, и град са голоруким становништвом оставио на милост и немилост Турцима. Милости није било: поражени турски војсковођа Балибег разорио је Каром.

Ако су Турци те 1521. искалили бес на Каром и многе његове становнике, варош је тачно 178 година касније бучно прославила својеврсну освету. Наиме, после пораза у бици код Сенте 1697. Турци су коначно потучени на тлу Панонске низије. Две године касније били су приморани да баш у Карловцима (ово ново име Карома забележено је први пут 1553) потпишу познати Карловачки мир и одрекну се многих територија које су дотад држали, међу њима и Карловаца. Пуна седамдесет два дана у малој вароши трајало је надмудривање великих сила: Аустрије, Пољске и Венеције с једне и Турске с друге стране.

У то време Сремски Карловци су, према запису вредног хроничара, били неугледна варошица са око четиристо колибица од блата и прућа и тек неколико кућа саграђених од чвршћег материјала. Већина нахерених уџерица лежала је на самој обали Дунава на влажном и нездравом тлу. То, међутим, није сметало Дворском ратном савету, који је био врховна земаљска влада за Војну границу, да 1753. Карловце прогласи за слободну војничку варош, тзв. комунитет. Мада су Карловчани тако били ослобођени служења војске, није им било нимало лако, морали су да плаћају повисок ратни намет, бесплатно да превозе војску и дају преноћиште војницима.

Током револуционарне 1848. Сремски Карловци поново имају посла с војском, у њима је тада боравило преко десет хиљада војвођанских ратника под командом Ђорђа Стратимировића. Пошто је угарска власт одбила да Србима у Војводини призна аутономију, Мајска скупштина је 13. маја, и поред претњи да ће свака непослушност бити кажњена оружјем, прогласила Српску Војводину и за војводу изабрала аустријског генерала Стевана Шупљикца. Митрополија је проглашена за Карловачку патријаршију а титула патријарха додељена Јосифу Рајићу. Међутим, после почетних успеха војска која је углавном била смештена у Сремским Карловцима почела је да ређа поразе, па је тако 1860. Српска Војводина укинута и прикључена Угарској.

Покушаји да се аутономија избори оружјем очигледно овде нису увек имали много успеха. Због тога није ни чудо што се Карловчани од најрани-

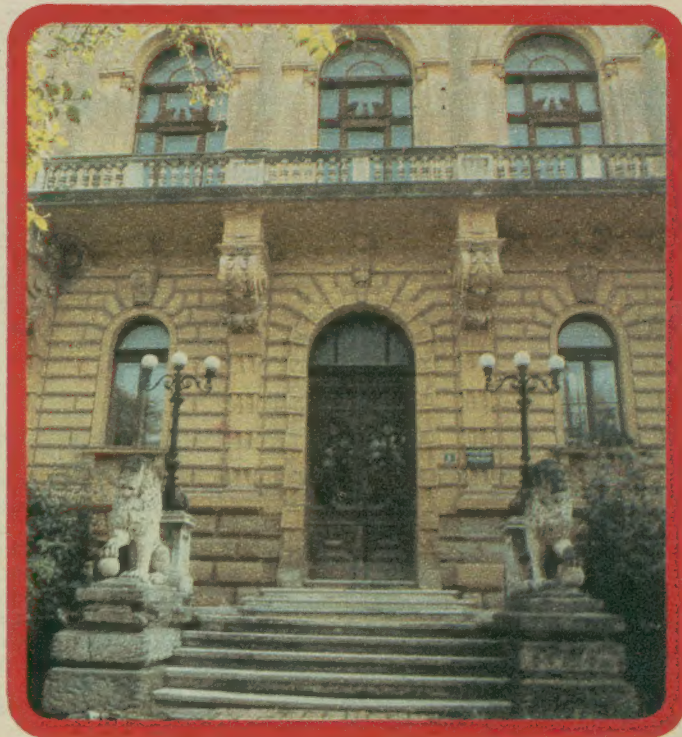

У прошлости су карловачки митрополити имали изузетно јак утицај, а митрополит је као верски поглавар истовремено био једини признати национално-политички представник народа. Године 1893. у класичном стилу 18. века подигнуто је седиште митрополита познато и као Патријаршијски двор.

У путопису Антуна Вранчића 1553. први пут је забележено име Карловци. Уз први писмени траг о данашњем имену варошице помиње се и карловачко вино за које су многи, и пре и касније, тврдили да му у Војводини нема премца.

јих дана опредељују за једну другу врсту борбе — отварају се прве више васпитно-образовне установе војвођанских Срба. А први учитељи почетком 18. века постају „московци", писмени људи из Русије, отвара се позната Латинска школа којој посебан печат дају Максим Суворов и, касније, Емануел Козачински. Занимљиво је поменути да баш ученици ове школе извођењем драме „Смрт цара Уроша V" започињу богату историју српског позоришта у Војводини.

„У оно доба кад је изгубила цену снага јуначких мишица и јуначког срца, а када је настала борба јачих са слабијима духовним путем" Марија Терезија користи своју моћ и после укидања Латинске школе и свих других школа у Сремским Карловцима доноси одлуку да школство буде једино ствар државе, њене, наравно. Забринутост Срба што им се деца школују у туђинским школама натерала је карловачког митрополита Стефана Стратимировића да се заложи за оснивање гимназије. Наравно, за то је било потребно обезбедити гомилу новца и тада у помоћ прискаче Димитрије Анастасијевић Сабов (сабови су били кројачи одела угарског кроја) са прилогом од 20 хиљада форинти. Тако је 1. новембра 1792. свечано створена Карловачка гимназија.

Борба се, међутим, и даље наставља, јер су предавања одржавана на обавезном немачком и латинском. У једном извештају се говори да се немачки језик занемарује у корист латинског, што сведочи о својеврсном отпору упорним покушајима германизације. Праву узбуну у школској 1838/39. години изазвао је без сумње најславнији ђак све гимназије Бранко Радичевић. Будући песник се „дрзнуо" да писмени задатак из класичног језика не преведе на уобичајени немачки већ на правилни српски народни језик. Било је то први и последњи пут у том периоду да се у свесци једног ђака нађе језик „козара", очишћен од црквенословенске благоглагољивости, од полугласа, са убаченом јотом, „српом нечастивога".

У војничкој вароши и дисциплина је, разумљиво, била војничка, па су и ђаци морали да је поштују: било им је, рецимо, строго одређено куда и у које време могу да се шетају. Али, ко је кад ђацима могао да стане на крај, изналазили су разне начине да надмудре професоре који су обавезно једном месечно организовали провере да ли су ученици у својим собама. А у случају да их ухвате у њиховим омиљеним гостионицама „Код три зеца", „Код Сунца", „Код белог вола". „Код три руже"... следиле су казне. Рецимо, за пијанчење 16 часова затвора, о празницима и нерадним данима на хлебу и води, после три пута следило је искључење из Гимназије.

Млад, пун живота, Бранко Радичевић је, кажу, био душа многих седељки и ђачких несташлука што је касније преточио у стихове. И Вук Караџић је готово целу годину био у Сремским Карловцима безуспешно покушавајући да се упише у Гимназију, одбијен је с образложењем да је престар. Много година касније, кад је његова реформа српског језика већ односила многе победе, поново је доживео непријатности од неких професора Карловачке гимназије: ученика који му је пољубио руку професори су строго казнили. Међутим, убрзо су се и сви професори приклонили Вуковој реформи...

П. Милатовић

Снимио: **Зоран Трбовић**

БЕОГРАД ★★★ 11001 МАКЕДОНСКА 29

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

Још си млада

Пре него што ти поставим нека питања упућујем молбу свим читаоцима да ми помогну. Скупљам романе из средине „Забавника" и фали ми задњи дио романа „Последњи Мохиканац" који је изашао у броју 1585. Желела бих да ми одговориш зашто се догађа да неки „Забавник" изађе помешан — мало ћирилицом, мало латиницом. Ја купујем све „Забавнике" латиницом и то ми онда смета. Молим те да ми кажеш од колико година се има право учешћа на такмичењу за „Мис Југославије" и гдје треба да се јавим? Иначе, имам 14 година. Желила бих још да направиш бар један чланак о томе кад буде избор за Мис свијета. Молим те понови још све о целулиту. Поздрав од

анонимне читатељке
Бор

Идемо редом: ако неко од наших читалаца има стрип „Последњи Мохиканац" молимо га да га пошаље на редакцију јер наша читатељка из Бора, због неугодности од колегиница (како сама каже) није желела да јој објавимо име. Друго, „Забавник" се већ годинама осим ћирилицом, штампа и на ијекавском, латиницом, а излази и на словеначком језику. А то значи да твој омиљени лист, како си написала, има обимну припрему пре него што оде у штампарију и касније се појави на киосцима. Ако се у неком латиничном броју и појави ћирилица или обратно (а то је изузетно ретко) то значи да је дошло до омашке у штампању .Само, не видимо разлога да ти то толико смета, сигурно и једно и друго писмо сматраш равноправним и подједнако се и једним и другим служиш. А ако то и није случај, имаш прилику да мало вежбаш ћирилицу, зар не?

Питаш за избор Мис Југославије. Такмичења ће се организовати по свим републикама и покрајинама почев од 24. марта кад се бира Мир Босне и Херцеговине да би финале било у Загребу. На жалост, ти ћеш морати да причекаш јер на такмичење могу да се јаве девојке од 18 до 23 године. О лепотици света не верујемо да ћемо писати, али такве рубрике можеш прочитати у разним специјалним часописима.

О целулиту смо писали у више наврата, само ћемо ти нагласити да је потребно да се што више крећеш, да једеш што мање слаткиша и за оброке бираш пуно поврћа, посебно парадајза.

Гробови великана

По други пут те молим да ми одговориш на моје питање: да ли знаш где се налазе гробови Бранислава Нушића, Бошка Бухе, Војислава Илића, Ђуре Јакшића и Жикице Јовановића — Шпанца?

Драган Р.,
Сомбор

Наш велики комедиограф Бранислав Нушић умро је у Београду 19. јануара 1938. где је и сахрањен, седамнаестогодишњи Бошко Буха, који је 20. децембра 1951. године проглашен за народног хероја, погинуо је поткрај 1943. недалеко од села Јабуке код Пљеваља где је и сахрањен. Песник Војислав Илић који се сматра оснивачем модерне лирике у српској књижевности умро је у Београду 21. јануара 1894. године и у главном граду му се налази и

гроб, други велики песник Ђура Јакшић, умро 16. новембра 1878, такође је сахрањен у Београду док је Жикица Јовановић Шпанац погинуо 12. марта 1942. у селу Радановцу у борби против недићеваца и четника, на том месту подигнут је и споменик. Његове кости пренете су 1945. у парк поред Дома културе у Ваљеву.

Чудесна?

Молила бих вас да ми одговорите шта значи моје име.

Мирела,
Славонски Брод

Мирела је у италијанском деминутив од Мира, а ово може бити или позајмица нашег имена Мира (од именице „мир") или од латинског mira — „чудесна".

Отац пеницилина

Већ одавно сам твој читалац и одувек имам жељу да се и моје име нађе на страницама Мале поште. Желела бих нешто више да знам о Александру Флемингу, човеку који је открио пеницилин. Зато вас молим да у једном од следећих бројева напишете нешто о његовом животу и раду.

Витомирка Плавшић,
Равно Село

Александар Флеминг (1881—1955) потиче из сиромашне и веома бројне шкотске фермерске породице. У 14. години живота Александар је отишао у Лондон где је похађао средњу школу, а затим радио као чиновник у бродарској агенцији. У почетку његова интересовања нису била везана за медицину већ за политехничке науке. Тек кад је његов старији брат Томас почео да ради као лекар и Александар се заинтересовао за медицину. У току студија које је завршио 1906. на њега је утицао професор Алмрот Рајт — предавао је патологију и бавио се проблемима имунобиологије.

Александар Флеминг је за време првог светског рата уз Рајта радио у савезничкој војној болници у Француској и већ тада су му се наметнула као најважнија истраживања на пољу микробиологије, односно могућности заштите рана. Ово интересовање наставило се и после рата све до 1928. године када је Флеминг, сасвим случајно, открио да гљивица односно врста плесни Penicillium rubrum излучује материју која у изузетно малим количинама отапа и уништава неке патогене (заразне) бактерије. Флемингово откриће материје коју је назвао пеницилин остало је неискоришћено преко десет година све док хемичар Чејн и лекар Флореј нису наставили његова истраживања и успели да издвоје екстракт пеницилина који је могао да се искористи за лечење гнојних инфекција. Пеницилин је пред крај другог светског рата постао снажно средство у борби против инфекције рана, а ускоро се показало да је тај лек делотворан код великог броја болести, као на пример код сифилиса, епидемијског менингитиса . . .

Флеминг, Чејн и Флореј добили су прву послератну Нобелову награду за медицину (1945. године). С обзиром на велике терапијске успехе који се постижу пеницилином, Флеминга славе као једног од највећих добротвора човечанства. Добио је енглеско племство и сахрањен у катедрали Св. Павла у Лондону.

Писмо недеље

КРЕДОМ ПО ЗИДУ

Мада ће ти се можда моје писмо учинити неозбиљно, молим те да одговориш на њега. Мој проблем се састоји у томе што сам по тапетима у мојој соби цртала кредом у боји: после сам покушала да те цртеже обришем, али су на њиховом месту остале страшне мрље. Како да их уклоним?

Даца,
Београд

Помоћи нема: једини начин да мрље уклониш јесте да их покријеш постерима, цртежима које ћеш, пошто волиш да црташ, направити на папиру (с њима је бар лако — кад ти досаде, једноставно их склониш) саксијама цвећа, можеш да их ставиш у дрвени сланик или нешто слично и окачиш на зид. Ако ти се ниједно од наших решења не допада, питај родитеље да ли могу да замене тапете у твојој соби али се не љути на њих ако то одбију!

Пиштољ плашљивац

Молим те ако можеш да ми одговориш где има да се купи пиштољ-плашљивац и да ли за њега треба дозвола.

Читалац из
Лознице

У градском Секретаријату унутрашњих послова добили смо обавештење да пиштоље-плашљивце, како их ти називаш, односно

гасне пиштоље код нас не можеш да купиш јер је њихова употреба законом забрањена. Претпостављамо да се за овај пиштољ интересујеш из страха од силеџија па бисмо ти саветовали да се латиш учења неке од борилачких вештина, почни на при-

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Андријана Пулић и Дорис Јовановић, 57000 Задар, Блажа Ваљина 10 д — имају 12 и 13 година, воле тенис. музику и гимнастику

Fani Sanida, 5 Vassileos Constantnon st, Thermi, Thessaloniki, Greece — жели да се на немачком и енглеском. дописује са двадесетогодишњацима из Југославије

Саша Војводић, 58000 Сплит, Жрмовничка 8 — 14 година, воли диско музику, пише песме, воли путовања, сумрак и кишу

Маја Митковић, 41000 Загреб, Н. Гршковића 40 — 13 година, сакупља привеске за кључеве

Славица Николић, 11400 Младеновац, Б. Дамњановића 46/2 — 13 година, сакупља значке

Божица Пивљаковић, 31000 Титово Ужице, Омладинска 10 — 12 година, воли спорт и музику, навијач Црвене звезде, одговара свима

Владимир Томашевић, 11070 Нови Београд, Јурија Гагарина 199/31 — 13 година, сакупља постере, значке, касете и плоче

Андреј Пуцовски, 21470 Бачки Петровац, 28. октобра 12а — 10 година, сакупља значке и навија за Црвену звезду

Весна Ђорђевић, 18300 Пирот, Сврљишки одред 17 — 13 година, воли забавну и рок музику, одговара на свако писмо

Снежана Петковић, 18000 Ниш, Сомборска 43/14 — 13 година, воли музику и спорт, навија за Раднички

Јадранка Ковачевић, 58000 Сплит, Блатина 37/III — 13 година

мер, да тренираш џудо. Када добро овладаш оваквом врстом одбране, сигурни смо да ти никакав пиштољ више неће ни бити потребан.

Будући асови

Твоји смо верни читаоци и надамо се да ћеш нам одговорити на наше писмо. Имамо 12 година и навијачи смо „Црвене звезде". Желели бисмо да тренирамо рукомет баш у „Црвеној звезди". Да ли би могао да нам даш адресу где бисмо могли да се јавимо и коме да се обратимо.

Читаоци из
Земун Поља

У рукометном клубу „Црвене звезде" рекли су нам да можете да дођете на Стадион у Улици Љутице Богдана у уторак од 18

часова или среду од 20.30 (тада имају тренинге јуниори) и потражите неког од пионирских тренера. Они ће се већ договорити са вама за даље услове тренинга. Још су нам рекли да понесете опрему-патике, дрес... Можда ћете остати на тренингу, ко зна?

Три језика одједном

Молим те да ми одговориш на моје треће писмо пошто ниси на прва два. Веома су ми потребне књиге тј. приручници Енглески у 100 лекција, Њемачки у 100 лекција и Италијански у 100 лекција. Тражила сам их у нашим књижарама али их нема. Да ли бих могла да их наручим од неког издавачког подузећа у земљи и по којој цијени? Још те молим да објавиш неколико страних листова којима бих могла послати своју адресу због дописивања. Пуно поздрава од

Најде,
Сплит

Књиге које су ти потребне можеш набавити поузећем преко: Југословенска књига, Кнез Михаилова 1, продавница 1, њихов телефон је 622-948. Иначе, приручници за учење страних језика коштају 340 динара. Само, није ваљда да ћеш сва три језика да почнеш да учиш одједном?

Од великог броја часописа који стижу на нашу редакцију, на жалост, готово ниједан нема рубрику за дописивање. Ипак, нашли смо један за који верујемо да по концепцији, односно по врсти читалачке публике, може да ти одговара. То је Record Mirror, енглески часопис за омладину који третира проблеме од музике до моде. Адреса је: 40 Long Acre, London WC 2 E 9 JT, England.

Не може без основа

Твоја сам верна читатељка, па те зато молим да ми помогнеш. Желим да сазнам што више о филму и фотографији. Хтела бих да знам које машине и шта ми је потребно да бих могла да развијам фотографије. Напиши и где то да набавим. Молим те да ми нешто кажеш и о настанку мог имена.

Наташа,
Београд

Било би добро да претходно савладаш основне тајне ове вештине, па тек онда пређеш на развијање филмова које сама снимиш. Значи, најбоље је да купиш књигу, на пример, „Џепни фотографски приручник" (можеш га набавити у „Југословенској књизи", цена му је 150 динара). Уз помоћ упутстава која се ту појављују ући ћеш у тајне баратања фотографским апаратом, па се тек онда можеш бавити размишљањем о набављању „машина" за развијање. Иначе, целокупна апаратура за прављење фотографија доста је скупа и можеш да је нађеш по већим продавницама фото-опреме.

Наташа је руско име, пренето у многе друге европске језике. Настало је као облик одмила од Наталија, а то је од латинског Natalis — Божић.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Чедељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	65.—
СР НЕМАЧКА	DM	115.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr.	107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr.	267.—
ШВЕДСКА	Škr.	271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY
МИКИ

ХАЈДЕ БРЗО СА МНОМ!
МА, ШТА ТИ ЈЕ ДАНАС ШИЉО?
ДАНАС АУКЦИЈА
ПОШТА

ОБОЖАВАМ АУКЦИЈЕ, АЛИ МИ ТРЕБА НЕКО КО ЋЕ МЕ СПРЕЧИТИ ДА КУПИМ НЕКУ ГЛУПОСТ!
ДАНАС АУКЦИЈА
ПА, АКО ЈЕ ТАКО...

А САДА, КО ЖЕЛИ ОВУ ЉУПКУ СКУЛПТУРУ?
НЕ, ШИЉО!

ПОГЛЕДАЈТЕ ОВЕ ДИВНЕ ЕСКИМСКЕ ЧИЗМЕ!
СТАНИ, БРАТЕ!
АЛИ, МИКИ...

КОМПЛЕТ ПИНЦЕТА ЗА ФИЛАТЕЛИСТЕ!
НИ МАКАЦ!

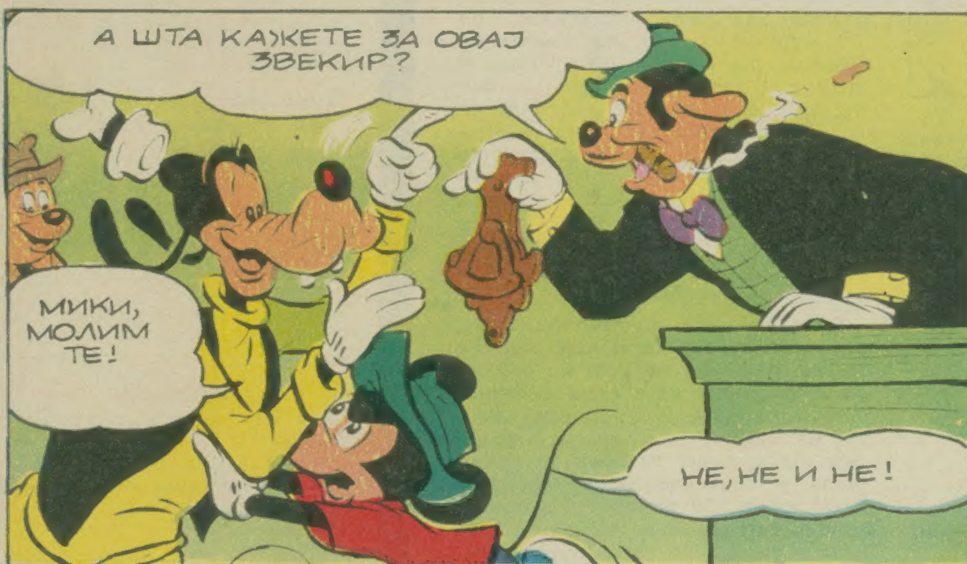
А ШТА КАЖЕТЕ ЗА ОВАЈ ЗВЕКИР?
МИКИ, МОЛИМ ТЕ!
НЕ, НЕ И НЕ!

БРОЈ 58
И КОНАЧНО, ИЗНЕНАЂЕЊЕ ЗА ПОСЕТИОЦЕ! БРОЈ ПЕДЕСЕТ ОСАМ ДОБИЈА НЕШТО СПЕЦИЈАЛНО!
БРОЈ 58
ДАЈЕМ СТО ХИЉАДАРКИ!

ПРОДАТО МОМКУ СА ШЕШИРОМ!

ПИТАМ СЕ САМО ШТО НИСАМ ПОСЛУШ'О МИКИЈА?
WALT DISNEY